

Bruxelles, den 23.2.2017
COM(2017) 864 final

2016/0380 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

om fælles regler for det indre marked for elektricitet

(omarbejdning)

(EØS-relevant tekst)

{SWD(2016) 410 final}

{SWD(2016) 411 final}

{SWD(2016) 412 final}

{SWD(2016) 413 final}

DA

DA

BEGRUNDELSE

1. BAGGRUND FOR FORSLAGET

- **Forslagets begrundelse og formål**

Politisk baggrund

Borgerne i Europa bruger en betydelig del af deres indkomst på energi, og energi er et vigtigt input i den europæiske industri. Samtidig spiller energisektoren en vigtig rolle for forpligtelserne til at nedbringe drivhusgasserne i EU med mindst 40 % frem til 2030 og for målet om, at vedvarende energi skal udgøre 50 % af energiforbruget inden udgangen af 2030.

Forslagene til omarbejdning af direktivet om fælles regler for det indre marked for elektricitet, forordningen om elektricitetsmarkedet og forordningen om oprettelse af et EU-agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder indgår i Kommissionens bredere initiativpakke i energisektoren ("Ren energi til alle europæere"). Denne pakke indeholder Kommissionens vigtigste forslag til gennemførelse af energiunionen som bebudet i køreplanen for energiunionen¹. Der er tale om både lovgivnings- og ikkelovgivningsmæssige initiativer, som tager sigte på at skabe de rette forudsætninger for en energiunion, der vil give borgerne konkrete fordele og fremme beskæftigelse, vækst og investeringer og samtidig bidrage til alle energiunionens fem dimensioner. De overordnede mål i denne pakke er derfor at sætte energieffektiviteten forrest, at opnå et globalt lederskab inden for vedvarende energi og at give forbrugerne rimelige vilkår.

Både Det Europæiske Råd² og Europa-Parlamentet³ har gentagne gange understreget, at et velfungerende, integreret energimarked er det bedste middel til at opnå energipriser, som alle har råd til at betale, og sikkerhed i energiforsyningerne og samtidig bane vej for en omkostningseffektiv integrering og udvikling af større mængder elektricitet fra vedvarende energikilder. Konkurrencedygtige priser har afgørende betydning for vækst og forbrugervelfærd i Den Europæiske Union og står derfor også i centrum for EU's energipolitik. Den nuværende udformning af elektricitetsmarkedet er baseret på reglerne i den "tredje energipakke"⁴, der blev vedtaget i 2009. Disse regler er sidenhen blevet suppleret med lovgivning til imødegåelse af markedsmisbrug⁵ og gennemførelseslovgivning med regler om

---

¹ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg, Regionsudvalget og Den Europæiske Investeringsbank: En ramme-strategi for en robust energiunion med en fremadskuende klimapolitik, COM(2015) 080.

² Resultatet af Rådets 3429. samling om transport, telekommunikation og energi den 26. november 2015, 14632/15, Resultatet af Rådets 3472. samling om transport, telekommunikation og energi den 6. juni 2016, 9736/16.

³ Europa-Parlamentets beslutning af 13. september 2016 om "Mod en ny udformning af energimarkedet" (P8_T A(2016) 0333).

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 55) ("elektricitetsdirektivet"); Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009 af 13. juli 2009 om betingelserne for adgang til naturgas transmissionsnet og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1228/2003 (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 15) ("elektricitetsforordningen"); Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 713/2009 af 13. juli 2009 om oprettelse af et agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 1) ("ACER-forordningen").

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1227/2011 af 25. oktober 2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkedene (EUT L 326 af 8.12.2011, s. 1); Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1348/2014 af 17. december 2014 om dataindsberetning til gennemførelse af artikel 8, stk. 2, og artikel 8, stk. 6, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1227/2011 (EUT L 363 af 18.12.2014, s. 121).

handel med elektricitet og drift af elnet⁶. EU's indre marked for energi er baseret på veletablerede principper, bl.a. tredjepartsadgang til elnettene, forbrugernes frie valg af leverandører, stramme regler om funktionsadskillelse, fjernelse af hindringer for handel på tværs af grænserne, tilsyn med markedet foretaget af uafhængige reguleringsmyndigheder og samarbejde mellem reguleringsmyndigheder og netoperatører i hele EU inden for rammerne af Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER) og Det Europæiske Net af Transmissionssystemoperatører (ENTSO).

Den tredje energipakke har resulteret i konkrete fremskridt for forbrugerne. Den har skabt større likviditet på de europæiske elektricitetsmarkeder og øget handelen på tværs af grænserne betydeligt. Forbrugerne i mange medlemsstater har nu fået flere valgmuligheder. Den øgede konkurrence især på engrosmarkederne har været med til at holde engrospriserne nede. De nye forbrugerrettigheder, der blev indført med den tredje energipakke, har klart forbedret forbrugernes stilling på energimarkedet.

Den udvikling, der siden er sket, har ført til gennemgribende ændringer af de europæiske elektricitetsmarkeder. De vedvarende energiformers andel af elektricitetsproduktionen er steget meget markant. Omstillingen til vedvarende energi skal fortsætte, for det er en af de vigtigste forudsætninger for, at EU kan opfylde sine forpligtelser i henhold til klimaaftalen fra Paris. På grund af den vedvarende energis fysiske karakter - den er mere variabel, mindre forudsigelig og mere decentral end traditionel elproduktion - er det nødvendigt at tilpasse markedsreglerne og reglerne for netdrift til markedets mere fleksible karakter. Men samtidig har statslige indgreb, der ofte ikke har været velkoordinerede, skabt fordrejninger på engroselektricitetsmarkedet, hvilket har haft negativ indvirkning på investeringerne og handelen på tværs af grænserne⁷. Også på teknologifronten sker der store ændringer. Via den såkaldte "markedskobling", der tilrettelægges af elbørsen og transmissionssystemoperatører i fællesskab, handles elektricitet i dag stort set overalt i Europa. Digitaliseringen og den hurtige udvikling af internetbaserede måler aflæsnings- og handelsløsninger har sat industrien, virksomhederne og også de private husholdninger i stand til at producere og lagre elektricitet og deltage i elektricitetsmarkederne via såkaldte "prisfleksibelt elforbrug"-løsninger. I det kommende årti vil elektricitetsmarkedet være kendetegnet ved en mere variabel og decentral elproduktion, øget indbyrdes afhængighed mellem medlemsstaterne og ny teknologi, der

---

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1227/2011 af 25. oktober 2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkederne (EUT L 326 af 8.12.2011, s. 1); Kommissionens forordning (EU) nr. 543/2013 af 14. juni 2013 om indsendelse og offentliggørelse af data på elektricitetsmarkederne og om ændring af bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009 (EUT L 163 af 15.6.2013, s. 1); Kommissionens forordning (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger (EUT L 197 af 25.7.2015, s. 24); Kommissionens forordning (EU) 2016/631 af 14. april 2016 om fastsættelse af netregler om krav til nettilslutning for produktionsanlæg (EUT L 112 af 27.4.2016, s. 1); Kommissionens forordning (EU) 2016/1388 af 17. august 2016 om fastsættelse af netregler om nettilslutning af forbrugs- og distributionssystemer (EUT L 223 af 18.8.2016, s. 10); Kommissionens forordning (EU) 2016/1447 af 26. august 2016 om fastsættelse af netregler om tilslutning af transmissionssystemer med højspændingsjævnstrøm og jævnstrømsforbundne elproducerende anlæg (EUT L 241 af 8.9.2016, s. 1); Kommissionens forordning (EU) 2016/1719 af 26. september 2016 om fastsættelse af netregler om nettilslutning af forbrugs- og distributionssystemer (EUT L 259 af 18.8.2016, s. 42). Andre retningslinjer og netregler er blevet godkendt af medlemsstaterne og nu ved at blive vedtaget.

⁷ Se Kommissionens meddelelse om "Det indre marked for elektricitets realisering og den mest effektive offentlige intervention", C(2013) 7243 final of 5.11.2013.

sætter forbrugerne i stand til at reducere deres elregning og aktivt deltage i elektricitetsmarkederne via prisfleksibelt elforbrug, produktion til eget forbrug eller lagring.

Det initiativ angående elektricitetsmarkedets udformning, der nu fremlægges, tager derfor sigte på at tilpasse de nuværende markedsregler til de nye markedsrealiteter ved at sikre, at elektriciteten via korrekte prissignaler frit kan bevæge sig derhen, hvor der er mest brug for den, og netop når der er brug for den. Samtidig drejer det sig om at styrke forbrugernes stilling, sikre, at samfundet får størst mulig gavn af konkurrence på tværs af grænserne, og sende de rette signaler og give de rette incitament til de investeringer, der er nødvendige for at få dekarboniseret vort energisystem. Det drejer sig desuden om at sætte energieffektivitet i højsædet og bidrage til at gøre EU til førende i verden inden for energiproduktion med vedvarende energikilder og dermed bidrage til EU's mål om at skabe beskæftigelse og vækst og tiltrække investeringer.

Tilpasning af markedsreglerne

De nuværende markedsregler er baseret på det seneste årtis fremherskende produktionsteknologier, dvs. store, centrale kraftværker baseret på fossile brændstoffer og med ringe deltagelse fra forbrugernes side. Men det er nødvendigt at tilpasse reglerne nu, hvor den variable vedvarende energi kommer til at spille en stigende rolle i fremtidens produktionsmix, og forbrugerne skal kunne deltage i markederne, hvis de ønsker det. Korttidsmarkeder for elektricitet, der åbner mulighed for handel med vedvarende energi på tværs af grænserne, er nøglen til en vellykket integration af vedvarende energi på markedet. Det hænger sammen med, at størsteparten af den vedvarende energiproduktion først kan forudses med sikkerhed, lige inden produktionen faktisk finder sted (på grund af usikkerheden omkring vejrforholdene). Etablering af markeder, der åbner mulighed for deltagelse med kort varsel før den faktiske levering (såkaldte "intraday"- eller "balancemarkeder") er et helt afgørende, for at producenter af vedvarende energi skal kunne sælge deres energi på rimelige vilkår, og vil også øge likviditeten på markedet. Korttidsmarkeder vil give de forskellige aktører på markedet nye muligheder for at tilbyde "backup"-løsninger på tidspunkter med stor efterspørgsel og begrænset VE-produktion. Her tænkes bl.a. på forbrugerne, der vil kunne omlægge deres efterspørgsel ("prisfleksibelt elforbrug"), på lageroperatører og fleksible producenter. Det kan være forbundet med store omkostninger at håndtere denne variabilitet i små områder, men hvis den variable produktion samles i større områder, kan forbrugerne spare mange penge. Der er imidlertid stadigvæk mangel på integrerede korttidsmarkeder.

Manglerne ved den nuværende udformning af markedet gør det mindre attraktivt at foretage nye investeringer i energisektoren. Et tilstrækkeligt sammenkoblet, markedsbaseret energisystem, hvor priserne dikteres af markedet, vil udgøre et incitament til de nødvendige investeringer i en effektiv produktion og transmission af energi og sikre, at der investeres dér, hvor markedet har størst behov for det, hvilket vil minimere behovet for statsplanlagte investeringer.

Nationale markedsregler (f.eks. prislofter) og statslige indgreb lægger i dag hindringer i vejen for, at knaphed på elektricitet kommer til udtryk i priserne. Hvis priszonerne er dårligt udformet og blot følger politiske grænser, afspejler de desuden ikke altid den reelle knaphed. Formålet med den nye markedsudformning er at forbedre prissignalerne, så de bedre afspejler begrænsninger i elnetten og efterspørgselscentre frem for at følge de nationale grænser, og dermed kan virke som en drivkraft for at investere i de områder, hvor der er størst behov for investeringer. Prissignalerne bør også sikre et passende vederlag til fleksible ressourcer (herunder prisfleksibelt elforbrug og lagring), da disse ressourcer er afhængige af en betaling, der kun ydes i kort tid (f.eks. moderne gasværker, der udelukkende bruges under

spidsbelastning, eller reduktion af efterspørgslen i industrien under spidsbelastning eller systemstress). Effektive prissignaler vil også sikre en effektiv lastfordeling i eksisterende produktionsanlæg. Det er derfor yderst vigtigt at se nærmere på enhver eksisterende regel, der forvrider prisdannelsen (som f.eks. regler om lastfordelingsprioritering af bestemte anlæg) for at få udløst det fleksibilitetspotentiale, der ligger på efterspørgselsiden, og udnytte det fuldt ud.

Forbrugerne i centrum på energimarkedet

Ved i fuldt omfang at inddrage forbrugerne i industrien, erhvervslivet og de private husholdninger i energisystemet kan man undgå de store omkostninger til "backup"-produktion, som forbrugerne ellers ville ende med at skulle betale. Samtidig får forbrugerne også mulighed for at udnytte prisudsving til deres fordel og tjene penge ved at deltage i markedet. Inddragelse af forbrugerne som aktive aktører er derfor en forudsætning for en vellykket og omkostningseffektiv energiomstilling.

Denne nye rolle for energiforbrugerne er et helt centralt element i energiunionen. De nuværende markedsregler giver imidlertid ikke altid forbrugerne mulighed for at udnytte disse nye muligheder. Selv om forbrugerne i dag lettere end nogensinde før kan producere og lagre elektricitet og styre deres energiforbrug, er de på grund af detailmarkedets nuværende udformning ikke i stand til at udnytte disse muligheder fuldt ud.

I de fleste medlemsstater har forbrugerne ikke noget større incitament til at lægge deres forbrug om som reaktion på prisændringer på markedet, eftersom de øjeblikkelige prissignaler ikke når ud til slutbrugerne. Den nye udformning af markedet, der foreslås, har til formål at virkeliggøre målene på dette centrale område. Mere gennemsigtige prissignaler i realtid vil tilskynde forbrugerne til at deltage i markedet, enten hver for sig eller i grupper, gøre elektricitetssystemet mere fleksibelt og dermed lette omstillingen til vedvarende energi i elektricitetssektoren. Den teknologiske udvikling har ikke alene givet husholdningerne et stort energisparepotentiale, men betyder også, at systemer og apparater som intelligente hårde hvidevarer, elbiler, elopvarmning, air conditioning og varmepumper i isolerede bygninger og fjernvarme og fjernkøling automatisk kan følge prisudsvingene og i stor skala yde et betydeligt og fleksibelt bidrag til elnettet. For at forbrugerne kan opnå de økonomiske fordele ved disse nye muligheder, må de have adgang til formålstjenlige intelligente systemer og til elforsyningskontrakter med dynamiske priser, der fastsættes i forhold til spotmarkedet. Udover forbrugernes muligheder for at tilpasse deres forbrug til prissignalerne er der også ved at dukke nye former for tjenester op på efterspørgselsiden, hvor nye markedsaktører tilbyder at styre bestemte forbrugergrupperes elektricitetsforbrug og yder dem en godtgørelse for deres fleksibilitet. Selv om den nuværende EU-lovgivning allerede tilskynder til sådanne tjenester, er der evidens for, at den ikke har virket effektivt med hensyn til at fjerne de primære markedsbarrierer for sådanne aktørers adgang til markedet. For at fremme disse nye tjenester er der behov for en opstramning af disse regler.

I mange medlemsstater følger elpriserne ikke efterspørgsel og udbud, men reguleres af de offentlige myndigheder. Prisregulering kan hæmme udviklingen af en effektiv konkurrence, gøre det mindre attraktivt at investere og afholde nye aktører fra at gå ind på markedet. I sin meddelelse om rammestrategien for energiunionen⁸ lovede Kommissionen derfor at arbejde for at få udfaset regulerede priser under kostprisen og tilskynde medlemsstaterne til at udarbejde en køreplan for udfasning af alle regulerede priser. Den nye udformning af markedet tager sigte på at sikre, at prisdannelsen på udbudssiden foregår uden nogen form for

---

⁸ Se meddelelsen "En rammestrategi for en robust energiunion med en fremadskuende klimapolitik", COM(2015) 080.

offentlig intervention, og at der kun kan gøres undtagelse herfra i behørigt begrundede tilfælde.

De hastigt faldende teknologiomkostninger betyder, at stadig flere forbrugere er i stand til at reducere deres energiregninger ved at gøre brug af teknologier som f.eks. solpaneler på taget og batterier. En sådan egenproduktion hæmmes imidlertid fortsat af manglen på fælles regler for egenproducenter. Disse barrierer kunne fjernes ved at indføre hensigtsmæssige regler, som f.eks. garanterer forbrugernes ret til at producere energi til eget forbrug og sælge overskydende mængder til nettet, under samtidig hensyntagen til omkostninger og fordele for systemet som helhed (f.eks. passende deltagelse i netomkostningerne).

Lokale energifællesskaber kan være en effektiv måde at styre energien på i lokalsamfund, som forbruger den energi, de producerer, enten direkte eller til (fjern)varme og -køling, med eller uden tilslutning til distributionssystemer. For at sikre, at sådanne initiativer frit kan udvikles, kræves det under den nye udformning af markedet, at medlemsstaterne skal indføre egnede lovgivningsrammer for sådanne aktiviteter.

Det er i dag over 90 % af den variable VE-elektricitet, der er nettilsluttet. Integreringen af lokal produktion i elnetten har i realiteten ført til en betydelig stigning i nettariffrerne for private forbrugere. Desuden er også afgifter og gebyrer til finansiering af netudbygninger og VE-investeringer steget markant. Det er oplagt at se nærmere på disse problemer, som kan få uforholdsmæssige virkninger for visse private forbrugere, i forbindelse med den nye udformning af markedet og revisionen af VE-direktivet.

Det vil kunne nedbringe netomkostningerne betydeligt, hvis distributionssystemoperatører fik mulighed for at håndtere de problemer, den variable produktion er forbundet med, på et mere lokalt plan (f.eks. gennem styring af lokale fleksibilitetsressourcer). Men eftersom mange distributionssystemoperatører indgår i vertikalt integrerede selskaber, der også er aktive på forsyningsiden, er det nødvendigt at indføre bestemmelser i lovgivningen, der kan sikre distributionssystemoperatørernes neutralitet i deres nye funktioner, f.eks. i relation til dataforvaltning og brug af fleksibilitet under lokale overbelastninger.

En anden vigtig drivkraft for konkurrence og forbrugerinddragelse er information. Kommissionens tidligere høringer og undersøgelser har vist, at forbrugerne klager over manglende gennemsigtighed på elektricitetsmarkederne og peger på, at mangel på information mindsker deres muligheder for at udnytte konkurrencen og deltage aktivt i markedet. Forbrugerne føler sig ikke godt nok informeret om alternative leverandører og adgang til nye energitjenester og klager over, at de forskellige tilbud og formaliteterne omkring skift af leverandør er meget komplekse. Reformen vil også sikre databeskyttelse, da øget brug af ny teknologi (navnlig intelligente målersystemer) vil generere en datamængde, der har stor kommerciel værdi.

Eftersom den nye markedsudformning sætter forbrugerne i centrum, er det også vigtigt at overveje, hvordan det kan sikres, at de mest sårbare i samfundet beskyttes, og at det samlede antal "energifattige" husholdninger ikke stiger yderligere. På baggrund af den stigende energifattigdom og usikkerheden om, hvordan der bedst kan sættes ind over for sårbarhed hos forbrugere og energifattigdom, indeholder forslaget til en ny udformning af markedet et krav om, at medlemsstaterne skal måle og regelmæssigt overvåge energifattigdom på basis af principper, der er defineret på EU-plan. De reviderede direktiver om energieffektivitet og bygningers energimæssige ydeevne indeholder flere bestemmelser, der skal imødegå energifattigdom.

Elforsyningssikkerhed

Elforsyningssikkerhed spiller en helt afgørende rolle i det moderne samfund, som er meget afhængigt af elektricitet og internetdrevne systemer. Det er derfor nødvendigt at foretage en vurdering af det europæiske elektricitetssystemets evne til at tilvejebringe en tilstrækkelig produktion og fleksibilitet til at sikre en pålidelig elforsyning til enhver tid (ressourcetilstrækkelighed). At sikre forsyningssikkerheden er ikke alene en national forpligtelse, men også en af hovedhjørnestenene i den europæiske energipolitik⁹. Det skyldes, at der på en langt mere effektiv og konkurrencefremmende måde kan skabes forsyningssikkerhed i et fuldt sammenkoblet og synkroniseret net med velfungerende markeder, end det er muligt på et rent nationalt grundlag. I de enkelte medlemsstater er stabiliteten i elnettet ofte stærkt afhængig af elektricitetsstrømme fra nabolande, og potentielle forsyningssikkerhedsproblemer har derfor normalt virkninger for en hel region. Den mest effektive måde at løse nationale problemer med utilstrækkelig produktion på består derfor ofte i regionale løsninger, der giver medlemsstaterne mulighed for at udnytte overskydende produktion i andre lande. Der bør derfor indføres en koordineret europæisk vurdering af ressourcetilstrækkelighed baseret på en fælles metodologi, således at der kan opnås et realistisk billede af mulige produktionsbehov under hensyntagen til elektricitetsmarkedernes integration og potentielle strømme fra andre lande. Hvis denne koordinerede tilstrækkelighedsvurdering viser, at der i nogle lande eller regioner er behov for kapacitetsmekanismer, bør disse udformes på en sådan måde, at fordrejningerne af det indre marked begrænses mest muligt. På grund af risikoen for, at fragmenterede nationale kapacitetsmekanismer skaber nye markedsbarrierer og underminerer konkurrencen, bør der derfor opstilles klare og gennemsigtige kriterier, der mest muligt kan begrænse fordrejninger af handelen på tværs af grænserne, fremme brugen af prisfleksibelt elforbrug og mindske virkningerne for dekarbonisering¹⁰.

Styrkelse af det regionale samarbejde

Den tætte sammenkobling mellem EU's medlemsstater via det fælles transeuropæiske net er noget helt enestående i verden og en meget stor fordel, når det drejer sig om at sikre en effektiv energiomstilling. Hvis der ikke var denne mulighed for at gøre brug af produktions- eller efterspørgselsressourcer fra andre medlemsstater, ville omkostningerne ved energiomstillingen blive betydeligt større for forbrugerne. Systemdrift foregår i dag i langt højere grad på tværs af grænserne end førhen. Det skyldes stigningen i den variable og decentrale energiproduktion sammen med en tættere integration af markederne, især på korttidsmarkederne. Det betyder også, at regulerende myndigheders eller netoperatørers nationale handlinger kan få øjeblikkelige virkninger i andre EU-lande. Erfaringerne har vist, at ukoordinerede nationale beslutninger kan føre til store omkostninger for de europæiske forbrugere.

At der findes sammenkoblingsnet, hvor kun 25 % af deres kapacitet udnyttes, ofte på grund af ukoordinerede nationale begrænsninger, og at medlemsstaterne ikke har været i stand til at nå til enighed om passende takstzoner, viser klart behovet for en bedre koordination mellem transmissionssystemoperatører og regulerende myndigheder. Der er succesrige eksempler på frivilligt og obligatorisk samarbejde mellem transmissionssystemoperatører, regulerende myndigheder og regeringer, som viser, at regionalt samarbejde kan få markederne til at fungere bedre og nedbringe omkostningerne betydeligt. På nogle områder, f.eks. inden for den

⁹ Se artikel 194, stk. 1, litra b), i TEUF.

¹⁰ Se også forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om risikoberedskab i elsektoren, som bl.a. indeholder bestemmelser om forsyningssikkerhedsrisici i relation til styring af krisesituationer.

markedskobling, der er implementeret i hele EU, er samarbejde mellem transmissionssystemoperatører allerede blevet obligatorisk, og ordningen med flertalsbeslutninger om visse spørgsmål har vist sig at fungere godt på områder, hvor frivilligt samarbejde (hvor hver transmissionssystemoperatør har en veto) ikke fungerede effektivt til løsning af regionale problemer. Med afsæt i dette succesfulde eksempel bør dette samarbejde gøres obligatorisk også på andre reguleringsområder. Med henblik herpå kunne transmissionssystemoperatørerne inden for "regionale operationelle centre" (ROC) træffe afgørelse om de spørgsmål, hvor fragmenterede, ukoordinerede nationale tiltag kunne få negative virkninger for markedet og forbrugerne (f.eks. med hensyn til systemdrift, kapacitetsberegning for sammenkoblinger, forsyningsikkerhed og risikoberedskab).

Tilpasning af reguleringstilsynet til regionale markeder

På baggrund heraf bør reguleringstilsynet også tilpasses til de nye markedsrealiteter. Alle de vigtigste reguleringsbeslutninger træffes i dag af nationale reguleringsmyndigheder, også i de tilfælde, hvor der er behov for en fælles regional løsning. ACER har fungeret godt som et forum for koordination mellem nationale reguleringsmyndigheder med forskellige interesser, men dets hovedfunktion består i dag i koordination, rådgivning og overvågning. Aktørerne på markedet samarbejder i stigende grad på tværs af grænserne og træffer beslutninger om en række spørgsmål angående netdrift og elektricitetshandel med kvalificeret flertal på regionalt eller sågar EU-plan¹¹, men disse regionale beslutningsprocedurer har intet sidestykke på reguleringsplanet. Reguleringstilsynet er derfor fortsat fragmenteret, hvilket indebærer en risiko for divergerende beslutninger og unødige forsinkelser. En styrkelse af ACER's beføjelser i de grænseoverskridende anliggender, der kræver koordinerede regionale beslutninger, vil bidrage til en hurtigere og mere effektiv beslutningstagning i grænseoverskridende anliggender. Hvis beslutningerne om disse anliggender træffes inden for rammerne af ACER via flertalsafstemninger, vil de nationale reguleringsmyndigheder fortsat være fuldt impliceret.

Samtidig bør ENTSO-E's rolle også defineres bedre, således at dets koordinerende rolle styrkes og dets beslutningsproces gøres mere transparent.

Mere præcise formuleringer

Samtidig benyttes omarbejdningen af elektricitetsforordningen, agenturforordningen og elektricitetsdirektivet som en lejlighed til at foretage en række ændringer med henblik på at præcisere nogle af de nuværende regler og omformulere nogle af dem for at gøre de meget tekniske regler i de tre retsakter lettere at forstå, uden at ændre noget ved bestemmelsernes materielle indhold.

• Sammenhæng med gældende regler og andre forslag på samme område

Initiativet angående markedets udformning hænger tæt sammen med andre lovgivningsforslag på energi- og klimaområdet, der fremlægges sideløbende hermed. Der er bl.a. tale om initiativer til forbedring af energieffektiviteten i Europa, en VE-pakke og det tværgående initiativ om energistyring og indberetningsordninger i energiunionen. Alle disse initiativer tager sigte på at få iværksat de foranstaltninger, der er nødvendige for at nå det fælles mål om en konkurrencedygtig, sikker og bæredygtig energiunion. Formålet med at samle de forskellige initiativer, der rummer flere både lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige

---

¹¹ Se f.eks. artikel 9 i Kommissionens forordning (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger (EUT L 197 af 25.7.2015, s. 24).

lag, i en pakke er at sikre den størst mulige sammenhæng mellem de forskellige, men tæt forbundne politikforslag.

Så selv om nærværende forslag primært drejer sig om opdatering af markedsreglerne for at gøre omstillingen til ren energi økonomisk fordelagtig, er der et samspil mellem disse bestemmelser og EU's bredere klima- og energipolitiske ramme. Der redegøres nærmere for dette samspil i Kommissionens konsekvensanalyse¹².

Forslaget er nært forbundet med forslaget til et revideret VE-direktiv, idet det opstiller rammer for virkeliggørelsen af 2030-målet, bl.a. med principper angående VE-støtteordninger, der skal gøre dem mere markedsorienterede, mere omkostningseffektive og mere regionsbaserede i de tilfælde, hvor medlemsstaterne vælger at opretholde støtteordninger. De foranstaltninger, der tager sigte på at få integreret vedvarende energi på markedet, bl.a. bestemmelserne om lastfordeling, markedsbetingede barrierer for egetforbrug og andre regler om markedsadgang - som førhen fandtes i VE-direktivet - er nu blevet indføjet i elektricitetsforordningen og elektricitetsdirektivet.

Forslaget til forordning om forvaltning af energiunionen vil bidrage til at sikre den politiske sammenhæng gennem en opstramning af medlemsstaternes planlægnings- og indberetningsforpligtelser med det formål at fremme realiseringen af de energi- og klimamål, der er opstillet på EU-plan. Dette nye planlægnings-, indberetnings- og overvågningsinstrument skal bruges til at tage temperaturen på, hvilke fremskridt der gøres i de enkelte medlemsstater med hensyn til gennemførelsen af de regler for hele det europæiske marked, der indføres ved disse retsakter.

Forslaget til en forordning om risikoberedskab i elsektoren er et supplement til nærværende forslag, og det fokuserer især på regeringernes indsats med hensyn til at styre krisesituationer i elsektoren og forebygge kortsigtede risici for elsystemet.

Nærværende forslag er nøje afstemt med Kommissionens konkurrencepolitik i energisektoren. Det tager navnlig højde for resultaterne af Kommissionens sektorundersøgelse om kapacitetsmekanismer og er i fuld overensstemmelse med Kommissionens statsstøttepolitik i energisektoren.

- **Sammenhæng med Unionens politik på andre områder**

Forslaget tager sigte på at realisere de vigtige mål for Den Europæiske Union, der er fastlagt i meddelelsen om en rammestrategi for en modstandsdygtig energiunion med en fremadskuende klimapolitik. Som allerede nævnt ovenfor, stemmer pakkens indhold også overens med den forpligtelse, Unionen for nylig har indgået på det globale plan, til at realisere de ambitiøse klimamål, der er fastlagt i den aftale, som blev indgået i Paris på den 21. samling i FN's partskonference (COP 21). Det forslag, der hermed fremlægges, supplerer og komplementerer det forslag til revision af EU's emissionshandelssystem, der blev fremsat i juli 2015.

Desuden tager ændringen af elektricitetsmarkedets udformning sigte på at gøre Europas energimarked mere konkurrencepræget og åbent for nye energiteknologier, og forslaget bidrager derfor også til virkeliggørelse af Unionens mål om at skabe beskæftigelse og vækst. Ved at skabe nye markedsmuligheder for ny teknologi vil forslaget fremme udbredelsen af en

---

¹² [OP: Please insert Link to Impact Assessment]

række tjenester og produkter, som vil give de europæiske virksomheder den fordel, der ligger i at være først på markedet i den globale udvikling henimod omstilling til ren energi.

2. RETSGRUNDLAG, NÆRHEDSPRINCIPPET OG PROPORCIONALITETSPRINCIPPET

• Retsgrundlag

De foreslåede foranstaltninger har hjemmel i artikel 194 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, der konsoliderer og præciserer EU's kompetence på energiområdet. I henhold til traktatens artikel 194 er hovedmålene for EU's energipolitik: at sikre energimarkedets funktion, at sikre energiforsyningsikkerheden i Unionen, at fremme energieffektivitet og energibesparelser samt udvikling af nye og vedvarende energikilder og at fremme sammenkobling af energinet.

Dette initiativ bygger desuden på en omfattende lovgivning, der er vedtaget eller opdateret igennem de seneste to årtier. Med det formål at skabe et indre marked i energisektoren har EU i årene fra 1996 til 2009 vedtaget tre successive lovgivningspakker med det overordnede mål at få integreret markederne og liberaliseret de nationale elektricitets- og gask markeder. Disse bestemmelser dækker et bredt spektrum af aspekter, lige fra markedsadgang og til gennemsigtighed, forbrugerrettigheder og reguleringsmyndighedernes uafhængighed, for blot at nævne nogle få.

Dette initiativ tager afsæt i den eksisterende lovgivning og udviklingen henimod øget integration af energimarkederne og skal derfor også ses som et led i den vedholdende indsats for at sikre integrerede og effektivt fungerende energimarkeder i Europa.

Initiativet er desuden et svar på den seneste tids opfordringer fra Det Europæiske Råd¹³ og Europa-Parlamentet til at handle på EU-plan for at få fuldført det europæiske energimarked.

• Nærhedsprincippet

De ændringer, der foreslås i forordningen om elektricitetsmarkederne, direktivet om fælles regler for det indre marked for elektricitet og forordningen om oprettelse af et europæisk agentur for samarbejde mellem energireguleringsmyndigheder, er nødvendige for at nå målet om et integreret elektricitetsmarked i EU og kan ikke lige så effektivt virkeliggøres på nationalt plan. Som der er redegjort nærmere for i evalueringen af de omarbejdede lovgivningsakter¹⁴, har erfaringerne vist, at isolerede nationale tilgange har ført til forsinkelser i implementeringen af det indre marked i energisektoren og resulteret i suboptimale og modstridende reguleringsforanstaltninger og overflødige indgreb og i, at der ofte for sent er sat ind for at rette op på effektivitetsproblemer på markedet. Et indre marked i energisektoren, der kan sikre alle en konkurrencedygtig og bæredygtig energi, kan ikke skabes på grundlag af fragmenterede nationale regler, når det drejer sig om handel med energi, drift af de fælles net og den nødvendige grad af produktstandardisering.

Den øgede sammenkobling af elektricitetsmarkederne i EU forudsætter et tættere samarbejde mellem de nationale aktører. Én medlemsstats politiske indgreb i elsektoren har direkte

¹³ I februar 2011 opstillede Det Europæiske Råd det mål, at det indre marked for energi skulle være fuldført inden udgangen af 2014, og at sammenkoblingerne skulle udbygges, således at visse medlemsstats isolation var bragt til ophør inden udgangen af 2015. I juni 2016 efterlyste Det Europæiske Råd endvidere en strategi for det indre marked i energisektoren og forslag fra Kommissionen til handlingsplaner herfor, som skulle gennemføres inden udgangen af 2018.

¹⁴ [OP please add link to Impact assessment – evaluation part].

virksomheder for nabolandene på grund af den indbyrdes afhængighed mellem dem på energiområdet og de sammenkoblede net. Det er blevet stadigt vanskeligere at sikre et stabilt, effektivt fungerende net på nationalt plan, da både den voksende handel på tværs af grænserne, udbredelsen af decentral energiproduktion og forbrugernes øgede deltagelse i markedet har gjort potentialet for afsmitningsvirkninger større. I realiteten kan ingen stat agere på egen hånd, og konsekvenserne af ensidig ageren er blevet større med tiden. Dette generelle princip gælder for den samlede række af foranstaltninger, der nu foreslås, hvad enten de drejer sig om handel med energi, drift af nettet eller forbrugernes rolle som aktive aktører.

Fællesregionale spørgsmål, der kræver en koordineret beslutning, har ofte betydelige økonomiske virkninger for individuelle medlemsstater, og de hidtidige erfaringer har vist, at et frivilligt samarbejde mellem medlemsstater, som kan være nyttigt på mange områder inden for det mellemstatslige samarbejde, ofte ikke har været i stand til at løse teknisk komplekse konflikter med betydelige fordelingsvirkninger mellem medlemsstater¹⁵. De frivillige initiativer, der findes, som f.eks. Det Pentalatarale Forum, har desuden geografiske begrænsninger, eftersom de kun dækker dele af EU's elmarked og ikke nødvendigvis rummer alle de lande, der rent fysisk er tættest forbundet.

Som et konkret eksempel kan peges på, at ukoordinerede nationale politikker om principperne for nettariffrer kan føre til så store fordrejninger på det indre marked, at der er meget store forskelle på, hvor attraktiv en distribueret produktion eller lagring af energi vil være. På baggrund af udbredelsen af nye teknologier og den øgede samhandel på tværs af grænserne inden for energitjenester har EU en meget vigtig rolle at spille med hensyn til at skabe ens spilleregler og mere effektive markedsvilkår for alle de implicerede.

ACER's koordinerende funktion er blevet tilpasset til de nye udviklinger på energimarkedet, bl.a. det øgede behov for koordinering i situationer med større energistrømme på tværs af grænserne og den øgede energiproduktion på basis af volatile vedvarende energikilder. De uafhængige nationale reguleringsmyndigheder spiller en væsentlig rolle med at føre tilsyn med deres nationale energisektor. Men i et system med stadigt større indbyrdes afhængighed mellem medlemsstaterne, både med hensyn til markedstransaktioner og systemdrift, er der behov for et reguleringstilsyn, der rækker videre end de nationale grænser. Til at varetage dette reguleringstilsyn i situationer, der implicerer mere end to medlemsstater, oprettede man ACER. ACER's hovedopgave som koordinator mellem de nationale reguleringsmyndigheder er bevaret, og den kompetence, ACER derudover har fået tillagt, drejer sig om de områder, hvor fragmenterede nationale beslutninger i spørgsmål af grænseoverskridende betydning ville føre til problemer eller uoverensstemmelser på det indre marked. De regionale operationelle centre (ROC), der skal indføres i henhold til [forslaget til den omarbejdede elektricitetsforordning i COM(2016) 861/2], rejser et behov for overvågning på et overnationalt plan, og denne overvågning må varetages af ACER, eftersom disse centre omfatter flere medlemsstater. På samme måde kræver den koordinerede tilstrækkelighedsvurdering i hele EU, som foreslås indført i [den omarbejdede elektricitetsforordning, COM(2016) 861/2], at metodologien og beregningerne i denne vurdering godkendes af reguleringsmyndighederne, og denne opgave kan alene varetages af ACER, eftersom tilstrækkelighedsvurderingen skal foretages på tværs af medlemsstater.

Selv om ACER med de nye opgaver vil få behov for mere personale, vil ACER's koordinerende rolle reducere de nationale myndigheders arbejdsbyrde, således at der frigøres

---

¹⁵ F.eks. drøftelserne om håndtering af kapacitetsproblemer i Centraleuropa, hvor divergerende nationale interesser førte til betydelige forsinkelser i markedsintegrationen.

ressourcer i de nationale forvaltninger. Med den foreslåede tilgang vil der blive strammet op på reguleringsprocessen (bl.a. i kraft af den direkte godkendelse i ACER i stedet for 28 særskilte godkendelser). Den koordinerede udvikling af metodologier (f.eks. i relation til tilstrækkelighedsvurderinger) vil mindske arbejdsbyrden for de nationale myndigheder, samtidig med at ekstraarbejde på grund af problemer med divergerende nationale regulerings tiltag undgås.

- **Proportionalitetsprincippet**

De politiske valg, der ligger til grund for elektricitetsforordningen, elektricitetsdirektivet og agenturforordningen, drejer sig om at tilpasse elektricitetsmarkedets udformning til den øgede decentrale produktion og den igangværende teknologiske udvikling.

De foreslåede reformer omfatter udelukkende, hvad der er strengt nødvendigt for at opnå de nødvendige fremskridt for det indre marked, og overlader så megen kompetence og ansvar som muligt til medlemsstaterne, de nationale reguleringsmyndigheder og de nationale aktører.

Andre modeller i retning af en mere vidtgående harmonisering, f.eks. ved at foreslå én fælles uafhængig europæisk energireguleringsmyndighed, én fælles integreret europæisk transmissionssystemoperatør eller mere direkte forbud mod statslige indgreb uden mulighed for undtagelser, blev konsekvent forkastet i konsekvensanalysen. I stedet tager forslagene sigte på afbalancerede løsninger, der alene begrænser de nationale reguleringsmuligheder i de tilfælde, hvor koordineret handling helt klart er til større fordel for forbrugerne.

Den valgte model sigter mod at skabe lige vilkår for alle produktionsteknologier og fjerne markedsforvridninger, bl.a. for at sikre, at vedvarende energikilder kan konkurrere på markedet på lige fod. Desuden vil alle aktørerne på markedet have et økonomisk ansvar for at sikre balancen i systemet. Barrierer for de former for tjenester, der skaber fleksibilitet i nettet, som f.eks. prisfleksibelt elforbrug-tjenester, vil blive fjernet. Endvidere tager foranstaltningerne sigte på at skabe et mere likvidt korttidsmarked, der kan sikre, at knaphed bliver afspejlet i priserne, og at der er incitamenter til større fleksibilitet i nettet.

På slutkundeniveauet vil medlemsstaterne også blive tilskyndet til gradvis at udfase den generelle prisregulering, med priser under kostpriserne som en begyndelse. Sårbare forbrugere kan beskyttes med midlertidig prisregulering. For at fremme konkurrencen vil adgangen til at opkræve gebyrer for kontraktopsigelser blive begrænset, således at det bliver lettere at skifte leverandør. Desuden er der fastsat overordnede principper, der skal sikre klare og letforståelige elregninger, ligesom der skal gives ikkediskriminerende adgang til forbrugerdata, inden for rammerne af gældende databeskyttelsesregler.

På baggrund af udviklingen i handelen med elektricitet på tværs af grænserne og den gradvise integrering af markedet vil de institutionelle rammer blive tilpasset efter behovet for yderligere reguleringssamarbejde og nye opgaver. ACER skal tillægges flere opgaver, især inden for regional drift af energisystemet, samtidig med at de nationale reguleringsmyndigheder bevarer deres centrale rolle på energitilsynsområdet.

Alle de mulige modeller er blevet nøje undersøgt i forhold til proportionalitetsprincippet i den konsekvensanalyse, der ledsager forslaget. Det bemærkes her, at de modeller, der foreslås, udgør et kompromis mellem bottom-up initiativer og en top-down styring af markedet. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet erstatter disse foranstaltninger på ingen måde den rolle, de nationale regeringer, reguleringsmyndigheder og transmissionssystemoperatører spiller ved varetagelsen af en lang række kritiske funktioner. Tværtimod tilskyndes de nationale reguleringsmyndigheder til at gå sammen mere effektivt, både formelt og uformelt, i en regional konstellation for at behandle spørgsmål i forbindelse med forvaltning af elektricitetssystemet på et plan, der svarer til problemets omfang.

Der er langt fra tale om en tilgang med fuld harmonisering, tværtimod tager foranstaltningerne sigte på at skabe lige vilkår for alle aktører på markedet, især når markedsmulighederne rækker ud over de nationale grænser. For at elektricitet kan handles effektivt på tværs af grænserne, er det endelig nødvendigt med en vis standardisering af regler og produkter, for beslutninger om drift af nettet vil føre til et suboptimalt fungerende marked, hvis de træffes isoleret af enkelte medlemsstater og reguleringsmyndigheder. De direkte erfaringer med udformning og vedtagelse af fælles net- og handelsregler (de såkaldte netregler og -retningslinjer) siden den tredje energipakke fra 2009 har klart vist merværdien af, at reguleringsmyndigheder og nationale myndigheder sætter sig omkring et bord og aftaler fælles regler og metodologier, både på det overordnede og det mere tekniske plan.

Med hensyn til konkurrencen på markedet er der en voksende kløft mellem detail- og engrosmarkederne, idet detailmarkederne fortsat sakker agterud med hensyn til tjenesteudbud og konkrete fordele for forbrugerne. De foreslåede bestemmelser om overvågning af energifattigdom, gennemsigtig og klar information til forbrugerne og adgang til data indebærer ingen uforholdsmæssige begrænsninger af de nationale prærogativer.

- **Valg af retsakt**

Forslaget tager sigte på en ændring af de centrale retsakter i den tredje energipakke. Der er tale om elektricitetsforordningen (forordning nr. 714/2009) og elektricitetsdirektivet (direktiv 2009/72/EF) samt forordningen om oprettelse af ACER (forordning nr. 713/2009). En omarbejdning af disse retsakter er valgt for at skabe større retlig klarhed, da en ændringsretsakt på grund af de mange nye bestemmelser ikke er skønnet hensigtsmæssig. Dette valg af retsakt indebærer således en revision af regler, der allerede er vedtaget og implementeret, som en naturlig videreudvikling af aktuell lovgivning.

3. RESULTATER AF EFTERFØLGENDE EVALUERINGER, HØRINGER AF INTERESSEREDE PARTER OG KONSEKVENSANALYSER

- **Efterfølgende evalueringer/kvalitetskontrol af gældende lovgivning**

Kommissionens tjenestegrene har vurderet virkningerne af den nuværende lovgivningsramme (den tredje energipakke) ud fra fem kriterier: relevans, effektivitet, virkningsgrad, sammenhæng og merværdi for EU. Der er udført en særskilt evaluering samt en konsekvensanalyse, og resultatet af evalueringen afspejles i konsekvensanalysens problemformulering.

Det blev i evalueringen konstateret, at den tredje energipakkes mål om at øge konkurrencen og fjerne hindringerne for grænseoverskridende konkurrence på elektricitetsmarkederne overordnet set er nået. En aktiv håndhævelse af lovgivningen har medført positive resultater for elmarkederne og forbrugerne, og markederne er generelt mindre koncentrerede og mere integrerede end i 2009. For så vidt angår detailmarkedet, har de nye forbrugerrettigheder, der blev indført ved den tredje energipakke, klart forbedret forbrugernes stilling på energimarkedet.

Bestemmelserne i den tredje energipakke har dog kun i begrænset omfang været med til at udvikle visse områder af det indre elektricitetsmarked, både på engros- og detailniveau. Som det fremgår af de uudnyttede velfærdsgevinster og slutgevinster for forbrugerne, og som det overordnet set blev konstateret i evalueringen, er der stadig meget at vinde ved at forbedre rammerne for udformningen af markedet. På engrosmarkedet er der fortsat en række hindringer for grænseoverskridende handel, og samkøringskapaciteten udnyttes sjældent fuldt ud. Dette skyldes bl.a., at de nationale netoperatører og reguleringsmyndigheder ikke i tilstrækkelig grad samarbejder om den fælles brug af sammenkoblingspunkter. De

involverede parter nationale perspektiv står i mange tilfælde fortsat i vejen for effektive grænseoverskridende løsninger og begrænser i sidste ende mængden af ellers gavnlige grænseoverskridende strømme. Billedet er ikke det samme på alle markeder og inden for alle tidsrammer, idet day-ahead-, intraday- og balancemarkedet er integreret i forskellig grad.

Konkurrencen på detailmarkederne kunne forbedres betydeligt. Elpriserne svinger meget fra medlemsstat til medlemsstat af ikkemarkedsmæssige årsager, og priserne er i de senere år steget støt for husholdningerne som følge af væsentlige stigninger i de faste afgifter, såsom netafgifter, skatter og andre afgifter. Den stigende energifattigdom og manglende klarhed om, hvilke midler er bedst egnede til at tackle forbrugersårbarhed og energifattigdom, har været medvirkende til at bremse udviklingen af det indre energimarked. Forbrugerengagementet hæmmes stadig væsentligt af gebyrer i forbindelse med operatørskift (f.eks. ved kontraktopsigelse). Derudover viser det store antal klager over faktureringen¹⁶, at sammenligneligheden og klarheden af faktureringsoplysningerne stadig kan forbedres.

I tillæg til problemerne med at nå de oprindelige målsætninger i den tredje energipakke er der opstået en række nye udfordringer, som der ikke var taget højde for ved udarbejdelsen af den tredje energipakke. Disse omfatter som nævnt ovenfor en meget stor stigning i brugen af vedvarende energikilder til elproduktion, en stigning i statslige indgreb på elmarkederne for at garantere forsyningssikkerheden samt teknologiske ændringer. Disse forhold har ført til væsentlige ændringer i den måde, markederne fungerer på, især de seneste fem år, hvor den positive virkning af reformerne for forbrugerne er stilnet af, og der ses et uudnyttet potentiale for modernisering. Det har skabt huller i den gældende lovgivning med hensyn til håndteringen af denne udvikling.

I overensstemmelse med resultatet af evalueringen og den dertil hørende konsekvensanalyse søger nærværende forslag at lukke disse huller og fastsætte en ramme, der afspejler den teknologiske udvikling i sektoren, i takt med at energisystemerne går over til nye produktions- og forbrugsmodeller.

- **Høring af interesserede parter**

Under udarbejdelsen af nærværende initiativ har Kommissionen afholdt adskillige offentlige høringer. Høringerne var åbne for borgere og medlemsstaternes myndigheder, energimarkedsdeltagere og disses sammenslutninger samt andre relevante aktører, herunder SMV og energiforbrugere.

Især tre høringer og deres respektive resultater bør fremhæves:

1) En række forhold vedrørende ressourcetilstrækkelighed var genstand for en offentlig høring¹⁷ fra 15. november 2012 til 7. februar 2013, jf. høringen om effekttilstrækkelighed, kapacitetsmekanismer og det indre marked i elsektoren (*Consultation on generation adequacy, capacity mechanisms, and the internal market in electricity*). Formålet var at høre de interesserede parter mening om sikring af ressourcetilstrækkelighed og elforsyningssikkerhed på det indre marked.

---

¹⁶ European Commission (2016), "Second Consumer Market Study on the functioning of retail electricity markets for consumers in the EU".

¹⁷ Europa-Kommissionen (2012) "Consultation Paper on generation adequacy, capacity mechanisms and the internal market in electricity".
https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/20130207_generation_adequacy_consultation_document.pdf

Der blev der modtaget 148 individuelle svar fra offentlige organer, industrien (både den energiproducerende og den energiforbrugende) og den akademiske verden. En detaljeret oversigt over svar på høringen¹⁸ samt alle de individuelle bidrag og et resumé¹⁹ er tilgængelig online.

2) Der blev fra 22. januar 2014 til 17. april 2014 afholdt en offentlig høring om elektricitetsdetailmarkederne og -slutforbrugere²⁰. Kommissionen modtog 237 svar på høringen, hvoraf ca. 20 % kom fra energileverandører, 14 % fra distributionssystemoperatører, 7 % fra forbrugerorganisationer og 4 % fra nationale reguleringsmyndigheder. Desuden deltog et betragteligt antal borgere i høringen. Et fuldstændigt resumé af besvarelserne findes på Kommissionens websted²¹.

3) Der blev fra 15. juli 2015 til 9. oktober 2015 afholdt en bred offentlig høring²² om en ny udformning af energimarkedet.

Kommissionen modtog 320 svar på høringen, hvor nationale eller EU-dækkende brancheorganisationer stod for ca. 50 % af svarene. 26 % af svarene kom fra virksomheder fra i energisektoren (leverandører, mæglere og forbrugere) og 9 % fra netoperatører. Derudover gav 17 nationale regeringer og adskillige nationale reguleringsmyndigheder feedback på høringen. Et betragteligt antal enkeltpersoner og uddannelsesinstitutioner deltog også i høringen. En detaljeret beskrivelse af de interesserede parter holdning til de enkelte løsningsmodeller findes i konsekvensanalysen, der ledsager nærværende lovgivningsforslag.

- **Indhentning og brug af ekspertbistand**

Forslaget til forordning og konsekvensanalysen er udarbejdet på grundlag af en stor mængde materiale, som der henvises til i fodnoterne til konsekvensanalysen. Materialet består af ca. 30 undersøgelser og modelleringsredskaber, der overvejende er udarbejdet af uafhængige eksterne parter med det formål at vurdere de specifikke løsningsmodeller under nærværende forslag. Den fuldstændige liste findes i bilag V til konsekvensanalysen. Der anvendes en række metoder med fokus på kvantitative vurderinger af cost-benefit-analyser af økonomiske og sociale forhold.

Derudover har Kommissionen foretaget en sektorundersøgelse af de nationale kapacitetsmekanismer, og de foreløbige resultater blev straks anvendt i den forberedende fase af nærværende forslag²³. Resultaterne af disse undersøgelser har understøttet den omfattende feedback fra de interesserede parter og har overordnet set givet Kommissionen en omfattende videnbase for nærværende forslag.

18

https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

19 Europa-Kommissionen (2012) Consultation on generation adequacy, capacity mechanisms, and the internal market in electricity

<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-generation-adequacy-capacity-mechanisms-and-internal-market-electricity>

20 Europa-Kommissionen (2014) Consultation on the retail energy market.

<https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/consultation-retail-energy-market>

21

https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/Charts_Public%20Consultation%20Retail%20Energy%20Market.pdf

22 Europa-Kommissionen (2015) Høring om en ny udformning af energimarkedet, COM(2015) 340 final <https://ec.europa.eu/energy/en/consultations/public-consultation-new-energy-market-design>

23 Interimsrapport om sektorundersøgelsen af kapacitetsmekanismer, C(2016) 2107 final.

- **Konsekvensanalyse**

Alle de foreslåede foranstaltninger støttes af konsekvensanalysen. Udvalget for Forskriftskontrol afgav den 7. november 2016 en positiv udtalelse. Den måde, udvalgets holdninger blev taget i betragtning på, kan ses i bilag I til konsekvensanalysen.

I konsekvensanalysen har man forholdt sig til en række politiske løsningsmodeller til de enkelte problemer. Problemerne og løsningsmodeller angives nedenfor.

Tilpasning af markedets udformning til den øgede brug af vedvarende energi og den teknologiske udvikling:

Der var i konsekvensanalysen tilslutning til at forbedre de nuværende markedsregler med henblik på at skabe lige vilkår for alle produktionsteknologier og -ressourcer ved at fjerne de eksisterende markedsforvridninger. Det vedrører regler, der diskriminerer mellem ressourcer og begrænser eller begunstiger visse teknologiers adgang til elnettet. Derudover pålægges alle markedsdeltagere det finansielle ansvar for ubalancer på nettet, og der ydes vederlag for alle ressourcer på markedet på lige vilkår. Hindringerne for efterspørgselsreaktioner fjernes. Ved at bringe de kortfristede markeder tættere på realtid og dermed gøre det muligt at opfylde behovet for fleksibilitet og ved gøre balancemarkederne mere effektive, vil den valgte løsningsmodel også styrke de kortfristede markeder. Den valgte løsningsmodel omfatter foranstaltninger, der gør det muligt at tiltrække alle fleksible, distribuerede ressourcer vedrørende produktion, efterspørgsel og lagring til markedet ved hjælp af de rette incitamenter og bedre tilpassede markedsvilkår. Den indeholder desuden foranstaltninger, der skal skabe incitamenter for distributionssystemoperatørerne.

En ikke-lovgivningsmæssig tilgang blev afvist med den begrundelse, at det ikke ville være muligt at forbedre markedet og sikre lige vilkår for de forskellige ressourcer. Den nuværende EU-ramme er på visse områder begrænset og på andre endda ikkeeksisterende. Det blev desuden konkluderet, at et frivilligt samarbejde ikke ville munde ud i den rette grad af harmonisering eller sikkerhed på markedet. På samme måde blev muligheden for en fuldstændig harmonisering af markedsreglerne afvist, da ændringerne kunne være i strid med proportionalitetsprincippet og generelt ville være unødvendige i betragtning af de nuværende forhold på de europæiske energimarkeder.

Fremtidige produktionsinvesteringer og manglende koordinering af kapacitetsmekanismer

Der blev overvejet adskillige politiske løsningsmodeller, der gik ud over grundscenariet, hvor der i de enkelte løsningsforslag blev foreslået forskellige grader af tilpasning og koordinering mellem medlemsstaterne på EU-plan, og hvor markedsdeltagerne i forskellig grad ville være afhængige af markedsstøtte.

Et såkaldt "energy-only-marked" ville forbedre og sammenkoble de europæiske markeder i en sådan grad, at det ville skabe de prissignaler, der er nødvendige for at anspore til investeringer i nye ressourcer og på de rette områder. I et sådant tilfælde ville der ikke længere være behov for kapacitetsmekanismer.

Den valgte løsning bygger på dette energy-only-markedsscenario, men udelukker ikke muligheden for, at medlemsstaterne kan anvende kapacitetsmekanismer, forudsat at de bygger på en fælles vurderingsmetode af ressourceutilstrækkelighed, udføres under fuld gennemsigtighed via ENTSO-E og ACER og opfylder de fælles udformningsprincipper for et bedre samspil mellem de nationale kapacitetsmekanismer og et harmoniseret samarbejde på tværs af landegrænserne. Løsningsmodellen bygger på Europa-Kommissionens retningslinjer for statsstøtte til miljøbeskyttelse og energi 2014-2020 sammen med sektorundersøgelsen af kapacitetsmekanismer.

En ikkelovgivningsmæssig tilgang blev afvist, da de eksisterende bestemmelser i EU-lovgivningen ikke er tilstrækkeligt tydelige og holdbare til at håndtere de udfordringer, som det europæiske elektricitetssystem står over for. Derudover vil et frivilligt samarbejde ikke nødvendigvis sikre en passende grad af harmonisering på tværs af alle medlemsstater eller sikkerhed på markedet. For at løse problemerne på en sammenhængende måde er der brug for lovgivning på området. Den løsningsmodel, hvor hele regioner eller i sidste ende alle EU-medlemsstater på baggrund af regionale eller EU-dækkende vurderinger af produktionstilstrækkeligheden ville blive pålagt at indføre kapacitetsmekanismer, blev afvist som værende uforholdsmæssig.

Utilstrækkelige resultater på detailmarkederne: langsom udvikling og få tjenester

Den valgte løsning indebærer, at medlemsstaterne gradvist udfaser generel prisregulering inden for en frist, der er fastsat i EU-lovgivningen, og i første omgang med priser, der ligger under kostprisen. Denne løsning gør det muligt at foretage en gradvis prisregulering for sårbare forbrugere. For i højere grad at inddrage forbrugerne begrænses brugen af gebyrer i forbindelse med kontraktopsigelse. De nationale myndigheder indfører et certificeringsværktøj, der skal fremme forbrugernes tillid til sammenligningswebsteder. Derudover skal en række overordnede principper om minimumskrav til indholdet sikre, at energiregningerne er klare og lette at forstå. Medlemsstaterne skal ydermere overvåge antallet af husholdninger, der lever med energifattigdom. Endelig sikres der ikkediskriminerende adgang til forbrugeroplysninger med henblik på at lade nye markedsaktører og energitjenesteselskaber udvikle nye tjenester.

Andre muligheder, der blev overvejet, men afvist, omfattede en fuldstændig harmonisering af forbrugerlovgivningen sammen med en omfattende forbrugerbeskyttelse; fritagelser for prisregulering fastsat på EU-plan på baggrund af enten en forbrugstærskel eller en pristærskel; en standardmodel for databehandling, der skal håndhæves af en neutral markedsaktør, som også har ansvaret herfor, såsom en TSO; forbud mod alle gebyrer i forbindelse med operatørskift, herunder opsigelsesgebyrer, og delvis harmonisering af indholdet i energiregninger; og endelig indførelse af en EU-ramme til overvågning af energifattigdom på grundlag på en energieffektivitetsundersøgelse udført af medlemsstaterne om boligmassen samt forebyggende foranstaltninger til undgåelse af forsyningsafbrydelser. Disse løsningsmodeller blev alle afvist pga. nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet. Stort set ingen af de hørte interessenter mente, at det var en mulighed at fastholde status quo.

Forbedring af de institutionelle rammer og agenturets rolle

Den tredje pakkes institutionelle rammer har til formål at fremme samarbejdet både mellem de nationale reguleringsmyndigheder og mellem transmissionssystemoperatørerne. ACER og ENTSO'erne har, siden de blev oprettet, spillet en afgørende rolle i forbindelse med udviklingen af et fungerende indre elektricitetsmarked. Den seneste udvikling på de europæiske energimarkeder, som omhandles i denne konsekvensanalyse og de efterfølgende forslag til initiativet angående markedets udformning gør det nødvendigt at tilpasse de institutionelle rammer. Derudover har gennemførelsen af den tredje pakke også fremhævet nogle områder, hvor der er plads til forbedringer, for så vidt angår rammen for ACER og ENTSO'erne. Det blev afvist at bevare status quo, for så vidt angår reformen af de institutionelle rammer, da det ville medføre huller i reguleringen og markedstilsynet. Dette er i overensstemmelse med udviklingen af markedsbestemmelser, der fastsættes andetsteds i dette forslag og med den igangværende udvikling på EU-plan af sekundær lovgivning.

En ikkelovgivningsmæssig tilgang med "strengere håndhævelse" og frivilligt samarbejde uden nye supplerende foranstaltninger for tilpasning til de institutionelle rammer blev overvejet. En bedre håndhævelse af den eksisterende lovgivning indebærer fortsat gennemførelse af den

tredje pakke og fuld gennemførelse af netregler og retningslinjer – som beskrevet i løsningsmodellen "business as usual" – kombineret med en strengere håndhævelse. En strengere håndhævelse alene ville dog ikke udgøre en forbedring af den nuværende institutionelle ramme.

Man overvejede også en lovgivningsmæssig løsningsmodel, hvor ACER omdannes til en fælleseuropæisk reguleringsmyndighed, men dette blev i sidste ende afvist. Hvis agenturet skulle udføre en sådan funktion, ville det kræve, at agenturets budget og antallet af medarbejdere blev væsentligt forhøjet, eftersom der ville blive behov for mange eksperter i agenturet. Desuden bør de nationale reguleringsmyndigheder fortsat være involveret i agenturets beslutningsproces, og de nationale reguleringsmyndigheders flertalsafgørelser bør ikke systematisk erstattes af afgørelser truffet af agenturets direktør.

Det blev derfor overvejet, hvordan ACER kunne forbedres på baggrund af den eksisterende ramme. Den løsningsmodel, som konsekvensanalysen støtter op om, gør det muligt at tilpasse EU's institutionelle ramme til de nye realiteter, som elsystemet står over for. Med denne løsning tackles desuden det deraf følgende behov for yderligere regionalt samarbejde og de eksisterende og forventede huller i lovgivningen på energimarkedet, hvilket giver en vis fleksibilitet med hensyn til at anvende både en bottom-up- og en top-down-tilgang.

Med henblik på at tackle de eksisterende huller i lovgivningen, for så vidt angår de nationale reguleringsmyndigheders tilsynsfunktioner på regionalt niveau, ville der med de politiske tiltag under denne løsningsmodel desuden blive fastsat en fleksibel lovgivningsmæssig ramme for forbedring af den regionale koordinering og de nationale reguleringsmyndigheders beslutningstagning. Med denne løsningsmodel indføres en ordning, hvor de nationale reguleringsmyndigheder i regionen (f.eks. ROC og andre myndigheder, der oprettes som følge af de foreslåede initiativer om markedsudformningen) træffer koordinerede regionale afgørelser og fører tilsyn med visse emner, og ACER kommer til at være med til at sikre Unionens interesser.

Grundlæggende rettigheder

Nærværende forslag kan have indvirkning på en række grundlæggende rettigheder fastsat ved Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, navnlig: retten til respekt for privatliv og familieliv (artikel 7), retten til beskyttelse af personoplysninger (artikel 8), forbuddet mod forskelsbehandling (artikel 21), retten til social bistand (artikel 34), adgang til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse (artikel 36), integration af et højt miljøbeskyttelsesniveau (artikel 37) og adgang til effektive retsmidler (artikel 47).

Dette behandles ved en række bestemmelser om forbrugerbeskyttelse, energifattigdom, beskyttelse af sårbare kunder, adgang til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse, databeskyttelse og privatlivets fred.

Et resumé af konsekvensanalysen findes på Kommissionens websted²⁴ sammen med den positive udtalelse fra Udvalget for Forskriftskontrol.

- **Målrettet regulering og forenkling**

Forslaget kan medføre øgede administrative krav, omend i begrænset omfang. Ved f.eks. at give alle teknologier lige muligheder for at deltage fuldt ud på energimarkedene, ville disse teknologier skulle overholde en række krav til markedsoverensstemmelse, hvilket kan medføre en vis administrativ byrde.

---

²⁴ [OP: Please insert Link to Impact Assessment]

Foranstaltningerne til forbedring af likviditet og integrering af energimarkederne kan desuden medføre kortsigtede konsekvenser for virksomhederne, eftersom de ville skulle tilpasse sig de nye energihandelsordninger. Disse konsekvenser betragtes dog som minimale i forhold til grundscenariet, hvor der intet foretages, da den økonomiske gevinst ved reformen i høj grad vil opveje enhver kort- eller langsigtet administrativ omorganisering.

På samme måde vil den gradvise udfasning af prisregulering på medlemsstatsplan kræve, at de nationale reguleringsmyndigheder forbedrer indsatsen for at overvåge markederne og sikrer effektiv konkurrence og forbrugerbeskyttelse. Det øgede forbrugerengagement, som naturligt vil øge konkurrencen på markedet, kan udligne disse konsekvenser.

De aktiviteter, der skal gennemføres som led i den opdaterede institutionelle ramme, medfører også en række nye administrative krav til de nationale reguleringsmyndigheder og transmissionssystemoperatørerne. Det indebærer, at de skal deltage i ACER og de beslutningsprocesser, der skal føre til, at der opnås enighed om metoder og praksis for problemfri handel med energi på tværs af grænserne.

En detaljeret beskrivelse af de administrative og økonomiske konsekvenser for virksomhederne og de offentlige myndigheder, for så vidt angår de enkelte politiske løsningsmodeller, findes i kapitel 6 i konsekvensanalysen.

4. VIRKNINGER FOR BUDGETTET

Den budgetmæssige virkning af forslaget under nærværende pakke vedrører ressourcerne for Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER) og beskrives i finansieringsoversigten til Kommissionens forslag til omarbejdning af forordningen om oprettelse af ACER. De nye funktioner, som ACER skal varetage, navnlig for så vidt angår vurderingen af systemtilstrækkelighed og oprettelsen af regionale driftscentre, kræver, at agenturet frem til 2020 ansætter op mod 18 fuldtidsækvivalenter og samtidig gradvist tildeles de nødvendige finansielle midler.

5. ANDRE FORHOLD

- **Planer for gennemførelsen og foranstaltninger til overvågning, evaluering og rapportering**

Kommissionen vil føre tilsyn med medlemsstaternes og andre aktørers gennemførelse og overholdelse ved hjælp af de bestemmelser, der ender med at blive vedtaget, og eventuelt træffe håndhævelsesforanstaltninger. Derudover vil Kommissionen, ligesom den allerede har gjort inden for rammerne af gennemførelsen af den tredje energipakke, udarbejde vejledninger i gennemførelsen af de vedtagne bestemmelser.

I forbindelse med overvågning og gennemførelse bistår Kommissionen navnlig af ACER. Agenturets årlige rapport og Kommissionens sideløbende evalueringer samt elektricitetskoordinationsgruppens rapportering er alle omfattet af bestemmelserne i forslaget. Agenturet vil blive opfordret til at foretage en yderligere gennemgang af overvågningsindikatorerne for at sikre, at de stadig er relevante i forhold til overvågningen af udviklingen af nærværende forslags målsætninger, således at disse afspejles korrekt i bl.a. ACER's årlige markedsovervågningsrapport.

Sideløbende med de foreslåede initiativer vil Kommissionen fremsætte et forslag om forvaltning af energiunionen, som skal strømline planlægnings-, rapporterings- og overvågningskravene. På baggrund af nævnte forslag om forvaltning af energiunionen vil overvågnings- og rapporteringskravene til Kommissionen og medlemsstaterne under den

tredje energipakke blive integreret i horisontale status- og overvågningsrapporter. Yderligere oplysninger om strømning af overvågnings- og rapporteringskravene findes i konsekvensanalysen af forvaltningen af energiunionen.

En mere indgående behandling af overvågningsmekanismer og benchmarkindikatorer findes i kapitel 8 i konsekvensanalysen.

6. REDEGØRELSE FOR FORSLAGENES BESTEMMELSER

• Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles regler for det indre elektricitetsmarked (omarbejdning)

I *kapitel I* i det foreslåede direktiv præciseres anvendelsesområdet og genstanden for direktivet med fokus på forbrugerne og det indre markeds betydning samt de vigtigste principper herfor. Desuden ajourføres de vigtigste definitioner, der anvendes i direktivet.

I *kapitel II* i det foreslåede direktiv fastsættes det overordnede princip, at medlemsstaterne skal sørge for, at EU's elmarked er konkurrencedygtigt, forbrugerorienteret, fleksibelt og ikkediskriminerende. Det understreges, at nationale bestemmelser ikke må udgøre en unødigt hindring for grænseoverskridende strømme, forbrugerdeltagelse eller investeringer. Desuden fastsættes princippet om, at prisdannelsen på udbudssiden skal være markedsbaseret med forbehold af behørigt begrundede undtagelser. I samme kapitel præciseres visse principper vedrørende elmarkedernes funktionsmåde, såsom retten til at vælge leverandør. Desuden ajourføres en række regler om mulige offentlige serviceforpligtelser, som medlemsstaterne under visse omstændigheder kan pålægge energiselskaberne.

I kapitel III i forslaget til direktivet styrkes de allerede eksisterende forbrugerrettigheder, og der indføres nye rettigheder, der sætter forbrugerne i centrum på energimarkedet ved at sikre, at de har en vis grad af medbestemmelse og er bedre beskyttet. Der opstilles regler om mere gennemskuelige faktureringsoplysninger og certificering af sammenligningsværktøjer. Kapitlet indeholder bestemmelser til sikring af, at forbrugerne frit kan vælge og skifte leverandør eller forsyningsvirksomhed, har adgang til kontrakter med dynamiske priser, har mulighed for at bidrage til prisfleksibelt elforbrug og producere og forbruge egen elektricitet. Forbrugerne har ret til at bede om en intelligent måler med en række minimumsfunktioner. Ved at præcisere de dataforvaltningsansvarliges rolle og fastsætte et fælles europæisk dataformat, som Kommissionen skal udarbejde i en gennemførelsesretsakt, forbedres de eksisterende regler om forbrugernes mulighed for at dele deres data med leverandører og tjenesteydere. Desuden har direktivet til hensigt at sikre, at medlemsstaterne tager hånd om energifattigdom. Medlemsstaterne skal ydermere fastlægge rammerne for uafhængige forsyningsvirksomheder og prisfleksibelt elforbrug efter principper, der muliggør fuld markedsdeltagelse. Der fastsættes en ramme for lokale energifællesskaber, der kan indgå i lokal produktion, distribution, sammenlægning, lagring, levering eller energieffektivitetstjenester. Sluttelig præciseres nogle eksisterende bestemmelser om intelligente målere, kontaktpunkter, adgang til alternativ tvistbilæggelse, forsyningspligt og sårbare forbrugere.

Kapitel IV i forslaget til direktiv indeholder en række præciseringer vedrørende distributionssystemoperatørernes opgaver, navnlig deres aktiviteter i forbindelse med udbud af netværkstjenester, med henblik på at sikre fleksibilitet, integrering af elektriske køretøjer og dataforvaltning. Derudover præciseres distributionssystemoperatørernes rolle med hensyn til lagring og ladestandere til elektriske køretøjer.

Kapitel V i forslaget til direktiv sammenfatter de almindelige bestemmelser, der skal gælde for TSO'erne. Det er hovedsagelig baseret på eksisterende tekst med en yderligere præcisering af hjælpefunktioner og de regionale driftscentre.

Kapitel VI, hvor bestemmelserne om funktionsadskillelse, der blev udviklet i den tredje energipakke, fastsættes, forbliver uændret, for så vidt angår de vigtigste materielle bestemmelser om funktionsadskillelse, navnlig når det gælder de tre ordninger for TSO'er (ejerskabsmæssig adskillelse, uafhængige systemoperatører og uafhængige transmissionsoperatører), og for så vidt angår bestemmelserne om udpegning af og certificering af distributionssystemoperatører. Distributionssystemoperatørernes mulighed for at eje lagerfaciliteter eller yde hjælpefunktioner præciseres.

Kapitel VII i forslaget til direktiv indeholder bestemmelser om oprettelse, beføjelser og funktioner samt regler for driften af de uafhængige nationale energireguleringsmyndigheder. I forslaget er der især fokus på reguleringsmyndighedernes pligt til at samarbejde med tilgrænsende reguleringsmyndigheder og ACER i grænseoverskridende tilfælde, og listen over reguleringsmyndighedernes opgaver ajourføres, bl.a. for så vidt angår overvågning af de nyligt oprettede regionale driftscentre.

I kapitel VIII i forslaget til direktiv ændres nogle generelle bestemmelser, bl.a. om undtagelser fra direktivet, udøvelse af beføjelser delegeret af Kommissionen og det udvalg, der er nedsat efter udvalgsproceduren i henhold til forordning (EU) nr. 182/2011.

I de nye bilag til forslaget til direktiv opstilles flere krav til sammenligningsværktøjer, fakturering og faktureringsoplysninger, og de tidligere krav til intelligente målere og lanceringen heraf ændres.

• Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om det indre elektricitetsmarked (omarbejdning)

I kapitel I i den foreslåede forordning fastsættes anvendelsesområdet og genstanden samt definitionerne på de anvendte termer. Det understreges, hvor vigtigt det er ikke at have forvredne markedssignaler, hvis der skal skabes øget fleksibilitet, og hvis dekarbonisering og innovation skal fremmes. Desuden ajourføres og suppleres de vigtigste definitioner, der er anvendt i forordningen.

I kapitel II i den foreslåede forordning indføres der en ny artikel, der fastsætter de nøgleprincipper, som national energilovgivning skal overholde for at sikre et velfungerende indre elektricitetsmarked. I kapitlet fastsættes også de vigtigste juridiske principper for handel med elektricitet inden for forskellige tidsrammer for handel (balance-, intraday-, day-ahead- og forwardmarkeder), herunder principper for prisdannelse. Kapitlet præciserer princippet om balanceansvar og opstiller en ramme for mere markedskompatible regler for fordeling og indskrænkning af produktionen og for prisfleksibelt elforbrug, bl.a. betingelser for enhver undtagelse fra disse regler.

Kapitel III i den foreslåede forordning beskriver den proces, hvorved budområderne skal afgrænses på koordineret vis, hvilket er i overensstemmelse med den revisionsproces, der blev indført med forordning (EU) 2015/1222 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger²⁵. Med henblik på at tage hånd om det vedvarende problem med betydelige nationale begrænsninger af grænseoverskridende

---

²⁵ Kommissionens forordning (EU) 2015/1222 af 24. juli 2015 om fastsættelse af retningslinjer for kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger (EUT L 197 af 25.7.2015, s. 24).

elektricitetsstrømme er betingelserne for sådanne ekstraordinære begrænsninger præciseret, navnlig ved regler som skal sikre, at elimport og -eksport ikke begrænses af nationale aktører af økonomiske årsager. Kapitlet indeholder yderligere ændringer til allerede eksisterende principper for nettariffer for transmission og distribution og fastsætter en procedure for fremme af en gradvis konvergens af metoderne for transmissions- og distributionstariffer. Der fastsættes ligeledes regler for brugen af flaskehalsindtægter.

I kapitel IV i den foreslåede forordning fastsættes der nye generelle principper for, hvordan medlemsstaterne på koordineret vis skal håndtere problemer med ressourcetilstrækkeligheden. Der fastsættes principper og en procedure for udviklingen af en europæisk vurdering af ressourcetilstrækkeligheden for bedre at kunne fastslå behovet for kapacitetsmekanismer og – efter omstændighederne – for at medlemsstaterne fastsætter en pålidelighedsstandard. Det præciseres, hvordan og på hvilke betingelser kapacitetsmekanismerne kan indføres på markedskompatibel vis. Ligeledes klarlægges markedskompatible principper for udformningen af kapacitetsmekanismer, herunder regler for deltagelsen af kapacitet, der findes i en anden medlemsstat, og regler for brugen af sammenkobling. Det fastsættes, hvordan de regionale driftscentre, de nationale TSO'er, ENTSO'en for elektricitet og de nationale reguleringsmyndigheder via ACER vil være involveret i udviklingen af tekniske parametre for deltagelse i kapaciteter, der findes i en anden medlemsstat, såvel som de operationelle regler for deres deltagelse.

Kapitel V i den foreslåede forordning fastsætter ENTSO for elektricitets opgaver og pligter og ACER's overvågningsopgaver i den forbindelse, samtidig med at dets forpligtelse til at handle uafhængigt og til Europas bedste præciseres. De regionale driftscentres opgave defineres, og der fastsættes kriterier og en procedure for indkredsning af, hvilke systemdriftsregioner der er dækket af de enkelte regionale driftscentre, samt hvilke koordineringsfunktioner disse centre varetager. Derudover fastsættes samarbejdsordninger og organisatoriske foranstaltninger, høringskrav, krav og procedurer for vedtagelsen af afgørelser og henstillinger og revisionen heraf, bestyrelsens sammensætning og ansvar og de regionale driftscentres erstatningsansvarsordninger. Kapitlet indeholder også regler for sammenkobling af kraftvarmeenheder, hvilket førhen var omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet. Reglerne vedrørende den ti-årige netudviklingsplan, ordningen for kompensation mellem transmissionssystemoperatører, informationsudveksling og certificering forbliver i vid udstrækning uændrede.

Med kapitel VI i den foreslåede forordning oprettes der en europæisk enhed for distributionssystemoperatører, og der fastsættes en procedure for enhedens oprettelse og opgaver, bl.a. for høring af interessenterne. Desuden fastsættes nærmere regler for samarbejdet mellem distributionssystemoperatørerne og TSO'erne med hensyn til planlægning og drift af nettene.

I kapitel VII i den foreslåede forordning fastsættes de beføjelser og regler, som Kommissionen allerede har til at vedtage delegerede retsakter i form af netregler eller retningslinjer. Der gives præciseringer med hensyn til den juridiske karakter og vedtagelsen af netregler og retningslinjer, og deres mulige indhold udvides til at omfatte områder såsom distributionstakststrukturer, regler for tilrådighedsstillelse af ikke-frekvensrelaterede systembærende tjenester, prisfleksibelt elforbrug, energilagring og afkortning af bud, regler for cybersikkerhed, regler vedrørende de regionale driftscentre samt begrænsning af elproduktion og omfordeling af produktion og efterspørgsel. Proceduren for udarbejdelsen af netregler for elektricitet forenkles og ensrettes, hvilket giver de nationale reguleringsmyndigheder mulighed for inden for rammerne af ACER at træffe afgørelse om emner vedrørende gennemførelsen af netregler og retningslinjer. Desuden inddrages den

europæiske enhed for distributionssystemoperatører og andre interessenter i højere grad i udviklingen af forslag til netregler.

I kapitel VIII i den foreslåede forordning fastsættes de afsluttende bestemmelser, herunder de allerede eksisterende regler for undtagelser for nye direkte jævnstrømsforbindelser fra visse krav i eldirektivet og elforordningen, idet proceduren for de nationale reguleringsmyndigheders efterfølgende ændringer heraf præciseres.

I bilaget til den foreslåede forordning beskrives de opgaver, som de regionale driftscentre er blevet pålagt i henhold til forordningen.

- **Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om Den Europæiske Unions Agentur for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (omarbejdning)**

Generelt foreslås det, at reglerne vedrørende ACER tilpasses den fælles tilgang til EU's decentraliserede agenturer, som er aftalt mellem Europa-Parlamentet, Rådet og Europa-Kommissionen²⁶ ("den fælles tilgang"). ACER er på nuværende tidspunkt imidlertid sikret visse begrænsede undtagelser fra den fælles tilgang.

I kapitel I i den foreslåede forordning beskrives ACER's rolle, målsætninger og opgaver og den type retsakter, det kan vedtage, ligesom der fastsættes regler for høring og overvågning. Listen over opgaver er ajourført, så den omfatter de opgaver inden for overvågning af engrosmarkedet og grænseoverskridende infrastruktur, som ACER er blevet pålagt efter forordningens vedtagelse.

Hvad angår vedtagelsen af netreglerne for elektricitet får ACER mere ansvar med hensyn til udarbejdelse og indgivelse til Kommissionen af det endelige forslag til en netregel, mens ENTSO-E bevarer rollen som teknisk ekspert. Forslaget giver ligeledes distributionssystemoperatørerne mulighed for at være formelt repræsenteret på EU-niveau, navnlig i forbindelse med udviklingen af forslag til netregler, hvilket er i overensstemmelse med deres øgede ansvar. Agenturet gives beføjelse til at fastlægge vilkår, metoder og algoritmer for gennemførelsen af netreglerne og retningslinjerne for elektricitet.

Hvad angår opgaver i regionalt regi, som kun vedrører et begrænset antal nationale reguleringsmyndigheder, indføres der en regional beslutningsproces. Direktøren vil som følge heraf skulle afgive udtalelse om, hvorvidt det pågældende spørgsmål først og fremmest er af regional karakter. Hvis repræsentantskabet når til enighed om, at dette er tilfældet, vil et regionalt underudvalg under repræsentantskabet forberede den pågældende afgørelse, som efterfølgende vil blive truffet eller afvist af selve repræsentantskabet. I andre tilfælde vil repræsentantskabet selv træffe en afgørelse uden et regional underudvalgs deltagelse.

Kapitlet beskriver også en række af ACER's nye opgaver vedrørende koordinering af visse funktioner i forbindelse med de regionale driftscentre under agenturet og overvågning af de udpegede elektricitetsmarkedsoperatører samt godkendelse af metoder og forslag knyttet til produktionens tilstrækkelighed og risikoberedskab.

Kapitel II i den foreslåede forordning indeholder organisatoriske bestemmelser vedrørende bestyrelsen, repræsentantskabet, direktøren, klagenævnet og som en ny bestemmelse agenturets arbejdsgrupper. Om end flere individuelle bestemmelser tilpasses den fælles tilgang til EU's decentraliserede agenturer eller Rådets nye stemmeregler, er de væsentligste kendetegn ved den eksisterende forvaltningsstruktur, navnlig repræsentantskabet, bevaret.

---

²⁶ Se den fælles erklæring fra Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen om decentraliserede agenturer af 19.7.2012.

ACER's afvigelse fra den fælles tilgang begrundes som følger:

De vigtigste målsætninger med den europæiske elektricitetspolitik, nemlig forsyningssikkerhed, prismæssigt overkommelig elektricitet og dekarbonisering, kan nås mest omkostningseffektivt ved et integreret europæisk elektricitetsmarked. Som følge heraf er eltransmissionsinfrastrukturen gradvist mere indbyrdes forbundet, stadigt større mængder elektricitet handles på tværs af grænserne, produktionskapaciteten deles på europæisk plan, og transmissionssystemet drives under hensyntagen til regionale og grænseoverskridende aspekter. Nærværende lovpakke er med til yderligere at fremme denne udvikling, som forventes at resultere i effektivitetsgevinster til gavn for de europæiske kunder.

En forudsætning for oprettelsen af et indre energimarked er, at der åbnes for konkurrencen i sektoren. Også i andre sektorer af økonomien har åbningen af elektricitetsmarkedet krævet nye forskrifter, navnlig med hensyn til transmissions- og distributionssystemet, og reguleringstilsyn. Der er i den forbindelse oprettet uafhængige reguleringsmyndigheder. Disse enheder har fortsat et særligt ansvar, når det drejer sig om at overvåge overholdelsen af nationale og europæiske regler for elsektoren.

Med den tiltagende grænseoverskridende handel og systemdrift, der tager den regionale og europæiske kontekst i betragtning, er de nationale reguleringsmyndigheder imidlertid nødt til i stigende grad at koordinere deres indsats med nationale reguleringsmyndigheder i andre medlemsstater. ACER blev oprettet som en platform for denne interaktion og har varetaget denne opgave siden 2011. Repræsentantskabet, der består af seniorrepræsentanter for de nationale reguleringsmyndigheder og en repræsentant for Kommissionen uden stemmeret, er således det organ inden for agenturet, som sammen med ACER's personale forbereder de fleste af agenturets udtalelser, henstillinger og afgørelser. De første år af agenturets eksistens har vist, at repræsentantskabet formår at bidrage effektivt til udførelsen af agenturets opgaver.

Eftersom energimarkedene stadig i høj grad reguleres på nationalt niveau, spiller de nationale reguleringsmyndigheder en vigtig rolle for energimarkedene. ACER's vigtigste opgaver er ikke at udøve Kommissionens delegerede reguleringskompetencer, men at koordinere de uafhængige nationale reguleringsmyndigheders afgørelser. Nærværende lovforslag bevarer i vid udstrækning denne rollefordeling. I den eksisterende struktur er magten nøje fordelt mellem de forskellige aktører under hensyntagen til de særlige karakteristika ved et indre energimarked i udvikling. En ændring af balancen på nuværende tidspunkt kan bringe gennemførelsen af de politiske initiativer i lovforslagene i fare og vil følgelig udgøre en hindring for den videre integration af energimarkedet, hvilket er hovedformålet med nærværende forslag. Det virker derfor overilet at overføre beslutningsbeføjelserne til et repræsentantskab, jf. den fælles tilgang. Det forekommer derimod mere hensigtsmæssigt at bevare den nuværende struktur, som sikrer, at de nationale reguleringsmyndigheder handler, uden at EU-institutionerne eller medlemsstaterne griber ind i konkrete sager. Samtidig er reguleringsmyndighedernes samlede indsats genstand for EU-institutionernes godkendelse via programmerings-, budget- og strategidokumenter. EU-institutionerne er også involveret i administrative anliggender. Det foreslås derfor ikke at ændre det eksisterende repræsentantskabs struktur og arbejdsgang.

Det foreslås heller ikke at tilpasse konceptet med bestyrelsen til bestyrelsesmodellen i den fælles tilgang. Agenturets bestyrelse har i de senere år vist sig yderst effektivt i sin eksisterende form. Dens arbejdsgang sikres af repræsentanter fra Europa-Parlamentet, Rådet og Kommissionen.

Selv om Kommissionen på nuværende tidspunkt ikke finder det hensigtsmæssigt fuldt ud at tilpasse agenturets forvaltningsstruktur til den fælles tilgang, vil den fortsat holde øje med, om de beskrevne afvigelser fra den fælles tilgang stadig er berettigede. Den næste evaluering skal

efter planen finde sted i 2021, hvor der udover en vurdering af agenturets målsætninger, mandat og opgaver særligt vil være fokus på dets forvaltningsstruktur.

Kapitel III i den foreslåede forordning omfatter finansielle bestemmelser. Det foreslås at tilpasse adskillige individuelle bestemmelser til den fælles tilgang til decentraliserede agenturer.

I kapitel IV i den foreslåede forordning ajourføres flere individuelle bestemmelser i overensstemmelse med den fælles tilgang, og kapitlet indeholder i øvrigt stort set uændrede bestemmelser vedrørende personale og ansvar.

↓ 2009/72/EF (tilpasset)

2016/0380 (COD)

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV

**om fælles regler for det indre marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv
2003/54/EF**

(omarbejdning)

(EØS-relevant tekst)

↓ 2009/72/EF (tilpasset)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —
under henvisning til traktaten om ~~oprettelse af Det Europæiske Fællesskab~~ Den
Europæiske Unions funktionsmåde , særlig artikel ~~47, stk. 2, artikel 55 og 95~~ 194, stk.
2 ,
under henvisning til forslag fra Europa- Kommissionen,
efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,
under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg²⁷,
under henvisning til udtalelse fra Regionsudvalget²⁸,
efter ~~proceduren i traktatens artikel 251~~ den almindelige lovgivningsprocedure , og
ud fra følgende betragtninger:

↓ nyt

- (1) Der skal foretages en række ændringer i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv
2009/72/EF²⁹. Af klarhedshensyn bør direktivet omarbejdes.

---

²⁷ EUT C 211 af 19.8.2008, s. 23.

²⁸ EUT C 172 af 5.7.2008, s. 55.

²⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre
marked for elektricitet og om ophævelse af direktiv 2003/54/EF (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 55).

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
betragtning 1
⇒ ny

- (2) Formålet med det indre marked for elektricitet, som siden 1999 gradvis har taget form i ~~Fællesskabet~~ ☒ Unionen ☒, er at ⇒ tilrettelægge konkurrenceprægede grænseoverskridende elektricitetsmarkeder og derved ⇐ ~~stille reelle valgmuligheder til rådighed for~~ give alle forbrugere i Den Europæiske Union, privatpersoner som erhvervsdrivende, reelle valgmuligheder, åbne nye forretningsmuligheder og fremme handelen over grænserne, så der derved kan opnås effektiviseringsgevinster, konkurrencedygtige priser, ⇒ effektive investeringssignaler, ⇐ ~~og~~ højere servicestandarder, og at samt bidrage til øget forsyningssikkerhed og bæredygtighed.

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
betragtning 2
⇒ nyt

- (3) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/54/EF af 26. juni 2003 ~~om fælles regler for det indre marked for elektricitet~~³⁰ ⇒ og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/72/EF ⇐ har bidraget væsentligt til skabelsen af et sådant indre marked for elektricitet. ⇒ Imidlertid er Europas energisystem ved at gennemgå en gennemgribende forandring. Det fælles mål om at dekarbonisere energisystemet skaber nye muligheder og udfordringer for alle markedsdeltagere. Samtidig åbner den teknologiske udvikling mulighed for nye former for forbrugerdeltagelse og samarbejde på tværs af landegrænserne. Det er derfor nødvendigt at tilpasse reglerne for EU-markedet til den nye markedsrealitet ⇐.

↓ nyt

- (4) Rammestrategien for den europæiske energiunion sigter mod at skabe en energiunion, hvor borgerne er i centrum, og hvor de tager energiomstillingen til sig, drager fordel af nye teknologier, der gør deres regninger mindre, og deltager aktivt i markedet, samtidig med at sårbare forbrugere beskyttes.

↓ nyt

- (5) I meddelelsen af 15. juli 2015, "En ny aftale for energiforbrugere"³¹, fremlagde Kommissionen sin plan om et detailmarked, der tjener energiforbrugere bedre, bl.a. ved at skabe bedre sammenhæng mellem engros- og detailmarkederne. Ved hjælp af ny teknologi bør nye og innovative energitjenesteselskaber gøre det muligt for alle forbrugere at deltage fuldt ud i energiomstillingen, idet de styrer deres forbrug og

---

³⁰ ~~EUT L 176 af 15.7.2003, s. 37-56.~~

³¹ COM (2015) 339 final af 15.7.2015.

opnår energieffektive løsninger, som sparer dem penge og bidrager til en samlet reduktion af energiforbruget.

↓ nyt

- (6) Kommissionen fremhævede i sin meddelelse af 15. juli 2015, "Lancering af den offentlige høring om en ny udformning af energimarkedet"³², at udviklingen væk fra elektricitetsproduktion i store centrale kraftværker og hen imod en decentral elproduktion baseret på vedvarende energikilder og dekarboniserede markeder kræver en tilpasning af de gældende regler for handel med elektricitet samt ændringer i de eksisterende roller på markedet. Kommissionen understregede behovet for at tilrettelægge elektricitetsmarkederne på en mere fleksibel måde og at integrere alle markedsdeltagere fuldt ud, herunder producenter af vedvarende energi, nye energitjenesteleverandører, energilagring og fleksibel efterspørgsel.
-

↓ nyt

- (7) Ud over disse nye udfordringer er det også direktivets mål at tackle de vedvarende hindringer for virkeliggørelse af det indre marked for elektricitet. Et tilpasset regelsæt skal medvirke til at overvinde de nuværende problemer med opsplittede nationale markeder, der stadig ofte er kendetegnet af en høj grad af regulerende indgreb. Sådanne indgreb har medført hindringer for salg af elektricitet på lige vilkår samt højere omkostninger set i forhold til løsninger, der bygger på grænseoverskridende samarbejde og markedsbaserede principper.
-

↓ nyt

- (8) Forbrugernes medvirken bliver afgørende for at opnå den fleksibilitet, der er nødvendig for at tilpasse elektricitetssystemet til en variabel, distribueret elektricitetsproduktion baseret på vedvarende energikilder. Teknologiske fremskridt inden for netstyring og vedvarende energiproduktion har skabt mange nye muligheder for forbrugerne, og sund konkurrence på detailmarkederne er afgørende for at sikre en markedsstyret indførelse af nye tjenester, der tilgodeser forbrugernes skiftende behov og muligheder, samtidig med at fleksibiliteten i systemet øges. Hvis forbrugerne i højere grad får mulighed for at deltage i energimarkedet, og deltage på nye måder, vil det indre marked for elektricitet komme borgerne til gode, og Unionens mål for vedvarende energi burde kunne nås.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 3

- (9) De rettigheder, der er sikret EU-borgerne i traktaten, herunder fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser og fri etableringsret kan kun udøves i et helt åbent marked,

---

³² COM (2015) 340 final af 15.7.2015.

hvor alle forbrugere frit kan vælge leverandør, og alle leverandører frit kan levere til deres kunder.

↓ 2009/72/EF, betragtning 57

- (10) ~~Medlemsstaterne bør lægge særlig vægt på at fremme Fremme af~~ fair konkurrence og let adgang for forskellige leverandører ~~samt fremme af ny~~ elektricitetsproduktionskapacitet ~~bør have afgørende betydning for medlemsstaterne~~ for at sikre, at ~~give~~ forbrugerne ~~mulighed for at~~ kan drage fuld fordel af ~~udnytte muligheder ved~~ et liberaliseret indre marked for elektricitet.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 8
⇒ nyt

- (11) For at sikre konkurrence og elektricitetsforsyning til den mest konkurrencedygtige pris bør medlemsstaterne og de nationale regulerende myndigheder lette grænseoverskridende adgang for nye leverandører af elektricitet fra forskellige energikilder samt for nye leverandører af energiproduktion ⇒ , energilagring og prisfleksibelt elforbrug. ⇐
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 60

- (12) Sikring af fælles regler for et egentligt europæisk indre marked og en bred elektricitetsforsyning, der er tilgængelig for alle, bør også være et af hovedmålene for dette direktiv. Med henblik herpå vil ikke-forvredne markedspriser udgøre et incitament til grænseoverskridende sammenkoblinger og investeringer i ny elektricitetsproduktion og samtidig på længere sigt føre til priskonvergens.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 56

- (13) Markedspriserne bør skabe de rette incitamenter til udvikling af nettet og til investering i ny elektricitetsproduktion.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 22
(tilpasset)

- (14) ~~Der vil med dette direktiv forekomme~~ er forskellige former for organisation af markederne i det indre marked for elektricitet. De foranstaltninger, som medlemsstaterne kan træffe for at sikre ensartede vilkår, bør være begrundet i tvingende almene hensyn. Kommissionen bør høres om foranstaltningernes forenelighed med traktaten og ~~fællesskabs~~ EU- ~~retten~~.

↓ nyt

- (15) Medlemsstaterne bør fortsat have vide skønsbeføjelser til at pålægge elektricitetsvirksomheder forpligtelser til offentlig service for at forfølge mål af almen økonomisk interesse. Medlemsstaterne bør sikre, at privatkunder og, når medlemsstaterne anser det for hensigtsmæssigt, små virksomheder nyder samme ret til at få leveret elektricitet af en bestemt kvalitet til klart sammenlignelige, gennemsigtige og konkurrencedygtige priser. Ikke desto mindre udgør forpligtelser til offentlig service i form af regulering af forsyningsprisen en grundlæggende forvridende foranstaltning, der ofte fører til akkumulering af tarifunderskud, begrænsning af forbrugernes valgmuligheder, ringere incitament til energibesparelser og investeringer i energieffektivitet, lavere serviceniveau, ringere forbrugerengagement og -tilfredshed, konkurrencebegrænsning og færre innovative produkter og tjenester på markedet. Derfor bør medlemsstaterne anvende andre politiske foranstaltninger, navnlig målrettede socialpolitiske foranstaltninger, for at sikre borgerne en prismæssigt overkommelig elforsyning. Indgreb i prisfastsættelsen bør kun ske under begrænsede, ekstraordinære omstændigheder. Et fuldt liberaliseret detailmarked for elektricitet vil fremme både prismæssig konkurrence og anden konkurrence mellem eksisterende leverandører og være et incitament for nye markedsdeltagere og vil dermed forbedre forbrugernes valgmuligheder og deres tilfredshed.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 45
(tilpasset)

- (16) ~~Medlemsstaterne bør sikre, at privatkunder og, når medlemsstaterne anser det for hensigtsmæssigt, små virksomheder nyder samme ret til at få leveret elektricitet af en bestemt kvalitet til klart sammenlignelige, gennemsigtige og rimelige priser. For at sikre, at der opretholdes høje standarder for offentlig service i Unionen Fællesskabet, bør alle foranstaltninger truffet af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningen for dette direktiv regelmæssigt meddeles Kommissionen. Kommissionen bør offentliggøre regelmæssigt offentliggøre en rapport, der analyserer de foranstaltninger, der er truffet på nationalt plan for at opfylde målsætningerne for offentlig service, og sammenligner deres effektivitet med henblik på at fremsætte anbefalinger vedrørende foranstaltninger på nationalt plan for at opnå høje standarder for offentlig service. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at beskytte sårbare kunder i forbindelse med det indre marked for elektricitet. Sådanne foranstaltninger kan være forskellige alt efter de særlige omstændigheder i den pågældende medlemsstat og kan eventuelt omfatte specifikke foranstaltninger vedrørende betaling af elektricitetsregninger eller mere generelle foranstaltninger, der træffes inden for den sociale sikringsordning. Såfremt forsyningspligten også omfatter små virksomheder, kan foranstaltninger til at sikre, at en sådan forsyningspligt varetages, være forskellige afhængig af, om de er rettet mod privatkunder eller små virksomheder.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 47

- (17) Det bør være muligt for medlemsstaterne at udpege en forsyningspligtig leverandør. Denne kan være salgsafdelingen i en vertikalt integreret virksomhed, der også varetager distributionsfunktioner, såfremt det opfylder dette direktivs krav om adskillelse.

↓ 2009/72/EF, betragtning 48
(tilpasset)

- (18) Foranstaltninger, der træffes af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningerne om social og økonomisk samhørighed, bør kunne omfatte relevante økonomiske incitamenter, eventuelt ved at benytte alle eksisterende ordninger i medlemsstaterne og i ~~Fællesskabet~~ Unionen . Sådanne ordninger kan omfatte mekanismer til sikring af den nødvendige investering.

↓ 2009/72/EF, betragtning 49
(tilpasset)

- (19) I det omfang foranstaltninger truffet af medlemsstaterne til opfyldelse af offentlige serviceforpligtelser er statsstøtte i henhold til traktatens artikel ~~87, stk. 1~~, 107, stk. 1 skal Kommissionen underrettes i henhold til traktatens artikel ~~88, stk. 3~~ 108, stk. 3 .

↓ 2009/72/EF, betragtning 52
(tilpasset)
⇒ nyt

- (20) Forbrugerne bør råde over klare og forståelige oplysninger om deres rettigheder inden for energisektoren. Kommissionen ~~bør~~ har efter høring af de relevante interessenter, herunder medlemsstaterne, de nationale regulerende myndigheder, forbrugerorganisationer og elektricitetsvirksomheder ~~forelægge~~ forelagt en ~~tilgængelig, brugervenlig~~ tjekliste for energiforbrugere, der giver forbrugerne praktiske oplysninger om deres rettigheder. ⇒ Denne tjekliste bør holdes ajour, ⇐ uddeles til ~~A~~ alle forbrugere ~~bør modtage denne tjekliste og den bør~~ være offentligt tilgængeligt.

↓ nyt

- (21) På nuværende tidspunkt er der flere faktorer, der afholder forbrugerne fra at tilgå, forstå og reagere på de forskellige kilder til markedsoplysninger, der er til rådighed. Derfor bør tilbuddenes sammenlignelighed forbedres, og hindringerne for at skifte leverandør bør minimeres i videst muligt omfang, uden at forbrugernes valgmuligheder begrænses unødigt.

↓ nyt

- (22) Kunderne pålægges stadig, direkte eller indirekte, et bredt udvalg af gebyrer for at skifte energileverandør. Disse gebyrer gør det vanskeligere at beregne, hvilket produkt eller hvilken tjenesteydelse der er den bedste, og begrænser de umiddelbare økonomiske fordele ved at skifte leverandør. Selv om ophævelsen af sådanne gebyrer kan begrænse forbrugernes valgmuligheder, fordi produkter baseret på belønning af forbrugerloyalitet udgår, burde en yderligere begrænsning af brugen af gebyrer forbedre forbrugernes velfærd og engagement samt konkurrencen på markedet.

↓ nyt

- (23) Uafhængige sammenligningsværktøjer, herunder websteder, er et effektivt middel for forbrugerne til at vurdere forskellige energitilbud på markedet. Omkostningerne ved at søge information er lavere, fordi forbrugerne ikke længere skal indsamle oplysninger fra de enkelte leverandører og tjenesteudbydere. Sådanne værktøjer kan skabe den rette balance mellem behovet for oplysninger, der er klare og kortfattede, og oplysninger, der er fuldstændige og dækkende. De bør sigte mod at omfatte det bredest mulige udvalg af tilbud og mod at dække markedet så fuldstændigt som muligt for at give kunderne et repræsentativt overblik. Det er afgørende, at de oplysninger, sådanne værktøjer leverer, er troværdige, upartiske og gennemsigtige.

↓ 2009/72/EF, betragtning 54

- (24) En effektiv bilæggelse af tvister, der er tilgængelig for alle forbrugere, sikrer en øget forbrugerbeskyttelse. Medlemsstaterne bør indføre procedurer for en hurtig og effektiv behandling af klager.

↓ nyt

- (25) Alle forbrugere bør kunne drage fordel af at deltage direkte i markedet, navnlig ved at tilpasse deres forbrug efter markedssignalerne og til gengæld nyde godt af lavere elektricitetspriser eller andre incitamentskabende betalinger. Fordelene ved denne aktive deltagelse vil sandsynligvis blive større med tiden, når elbiler og varmepumper samt andre produkter, der egner sig til prisfleksibelt elforbrug, bliver mere konkurrencedygtige. Forbrugerne bør have mulighed for at deltage i alle former for prisfleksibelt elforbrug og bør derfor kunne vælge et intelligent målersystem og en dynamisk elpris-kontrakt. Dette bør gøre det muligt for dem at tilpasse deres forbrug til tidstro prissignaler, som afspejler værdien af og omkostningerne ved elektricitet eller transport på forskellige tidspunkter, samtidig med at medlemsstaterne bør sikre, at forbrugernes eksponering over for engrosprisisikoen er rimelig. Medlemsstaterne bør også sikre, at de forbrugere, der vælger ikke at deltage aktivt i markedet, ikke straffes, men i stedet gennem midler, der er bedst muligt afpasset efter de indenlandske markedsvilkår, tilskyndes til at vælge blandt de muligheder, der er til rådighed, på et velinformeret grundlag.

- (26) Alle kundegrupper (producenter, forhandlere og private husstande) bør have adgang til energimarkederne for at kunne forhandle deres fleksibilitet og egenproducerede elektricitet. Kunderne bør til fulde kunne udnytte fordelene ved sammenlægning af produktion og levering i større områder og nyde godt af grænseoverskridende konkurrence. Aggregatorer vil sandsynligvis spille en væsentlig rolle som formidlere mellem kundegrupper og markedet. Der bør opstilles gennemsigtige og retfærdige regler, der tillader uafhængige aggregatorer at udfylde denne rolle. På alle organiserede energimarkeder, herunder markeder for systembærende tjenester og kapacitetsmarkeder, bør produkterne defineres, således at prisfleksibelt elforbrug fremmes.
- (27) Den europæiske strategi for lavemissionsmobilitet³³ understreger behovet for dekarbonisering af transportsektoren og reduktion af dens emissioner, især i byområder, og fremhæver den vigtige rolle, som elektromobilitet kan spille ved at bidrage til opfyldelsen af disse målsætninger. Desuden er indførelsen af elektromobilitet et vigtigt element i energiomstillingen. De markedsregler, der fastsættes i dette direktiv, bør derfor bidrage til at skabe gunstige betingelser for elektriske køretøjer af enhver art. De bør bl.a. sikre en effektiv udbygning med offentligt tilgængelige og private ladestander til elektriske køretøjer og sikre, at køretøjsopladning integreres effektivt i systemdriften.
- (28) Prisfleksibelt elforbrug bliver afgørende for at muliggøre intelligent opladning af elektriske køretøjer og dermed en effektiv integration af disse i elektricitetsnettet, hvilket er særdeles vigtigt for dekarboniseringen af transporten.
- (29) Forbrugerne bør kunne forbruge, oplagre og/eller sælge egenproduceret elektricitet. Den teknologiske udvikling vil lette disse aktiviteter i fremtiden. Der er imidlertid retlige og handelsmæssige hindringer, herunder urimeligt høje gebyrer for internt forbrugt elektricitet, forpligtelser til at levere egenproduceret elektricitet til energisystemet, administrative byrder, der f.eks. kan bestå i, at egenproducenter, der sælger elektricitet til systemet, skal overholde kravene til leverandører osv. Alle disse hindringer, der afholder forbrugerne fra selv at producere elektricitet og fra at forbruge, oplagre eller sælge egenproduceret elektricitet, bør fjernes, men samtidig bør det sikres, at forbrugere, der selv producerer elektricitet, bidrager tilstrækkeligt til systemomkostningerne.
- (30) Takket være teknologi til distribueret energiproduktion og forbrugerindflydelse er energifællesskaber og energikooperativer blevet et virkningsfuldt og omkostningseffektivt middel til at opfylde borgernes behov og forventninger vedrørende energikilder, tjenesteydelser og lokal deltagelse. Energifællesskaber giver alle forbrugere mulighed for at have en direkte interesse i produktion, forbrug eller udveksling af energi inden for et geografisk afgrænset fællesskabsnet, der kan fungere isoleret eller være tilsluttet det offentlige distributionsnet. Energifællesskabsinitiativer lægger navnlig vægt på at levere billig energi af en bestemt slags, f.eks. vedvarende energi, til deres medlemmer eller partshavere, snarere end på at give overskud, sådan som det er tilfældet for et traditionelt energiselskab. Ved direkte at inddrage forbrugerne viser energifællesskabsinitiativer deres potentiale for at fremme brugen af ny teknologi og nye forbrugsmønstre, herunder intelligente net og prisfleksibelt elforbrug, på en integreret måde. Energifællesskaber kan også fremme energieffektiviteten på husstandsniveau og bidrage til at bekæmpe energifattigdom ved

---

³³ SWD(2016) 244 final.

at reducere forbruget og sikre lavere energitariffer. Energifællesskaber giver desuden visse grupper af private forbrugere, der ellers ikke ville være i stand til at deltage i energimarkedet, mulighed for at gøre dette. Vellykkede initiativer af denne art har skabt økonomisk, social og miljømæssig værdi for lokalsamfundet, der rækker ud over selve leveringen af energitjenester. Lokale energifællesskaber bør have mulighed for at deltage i markedet på lige vilkår med andre deltagere, uden at konkurrencen fordrejes. Privatkunder bør have mulighed for frivilligt at deltage i energifællesskabsinitiativer såvel som til at trække sig ud igen uden at miste adgang til det net, der drives af energifællesskabet, eller deres rettigheder som forbrugere. Der bør gives adgang til et lokalt energifællesskabs net på retfærdige og omkostningsægte vilkår.

- (31) Energiregninger og årsopgørelser er en vigtig kilde til kundeinformation. Ud over information om forbrug og omkostninger kan de også indeholde andre oplysninger, der gør det nemmere for forbrugerne at sammenligne deres aktuelle energiforsyning med andre tilbud. Men da tvister vedrørende fakturaer er en meget almindelig kilde til forbrugerklager og en faktor, som bidrager til vedvarende lav forbrugertilfredshed og lavt forbrugerengagement i energisektoren, er det nødvendigt at gøre fakturaerne og årsopgørelserne klarere og lettere at forstå samt at sikre, at regningerne indeholder alle de oplysninger, der er nødvendige for at sætte forbrugerne i stand til at styre deres energiforbrug, sammenligne tilbud og skifte leverandør.

↓ 2009/72/EF, betragtning 27

- (32) Medlemsstaterne bør tilskynde til modernisering af distributionsnettene, f.eks. ved at indføre intelligente net, der etableres på en måde, som tilskynder til decentral produktion og energieffektivitet.

↓ nyt

- (33) Inddragelse af forbrugerne kræver passende incitamenter og teknologier såsom intelligente målere. Intelligente målersystemer styrker forbrugerne ved at give dem nøjagtige og næsten tidstro tilbagemeldinger om deres energiforbrug eller -produktion, så de bedre kan styre forbruget eller produktionen samt udnytte fordelene ved prisfleksibelt elforbrug og andre tjenester og dermed nedbringe deres elregning. Intelligente målersystemer giver også distributionssystemoperatørerne et bedre overblik over deres net, så de kan reducere drifts- og vedligeholdelsesudgifterne og lade de opnåede besparelser afspejle i de distributionstariffer, der i sidste instans betales af forbrugerne.

↓ 2009/72/EF, betragtning 55
⇒ nyt

- (34) ⇒ Når det besluttet på nationalt plan, om der skal indføres intelligente målersystemer, ~~↳ Der bør det være muligt at basere~~ ⇒ beslutningen ~~↳ være mulighed for, at indførelsen af intelligente målersystemer baseres~~ på en økonomisk vurdering. Hvis det fremgår af vurderingen, at indførelsen af disse målersystemer kun er økonomisk velbegrunderet og omkostningseffektiv for kunder med et vist

elektricitetsforbrug, kan medlemsstaterne tage hensyn til dette, når de gennemfører intelligente målersystemerne.

↓ nyt

- (35) Medlemsstater, der ikke systematisk indfører intelligente målersystemer, bør give forbrugerne mulighed for, efter anmodning og på rimelige vilkår og ved at forsyne dem med alle relevante oplysninger, at få installeret en intelligent elmåler. Forbrugere, der ikke har intelligente målere, bør have ret til målere, der som minimum kan give dem de faktureringsoplysninger, der er specificeret i dette direktiv.
- (36) For at bidrage til forbrugernes aktive deltagelse i elektricitetsmarkedet bør de intelligente målersystemer, som medlemsstaterne indfører på deres område, være interoperable, ikke udgøre en hindring for skift af leverandør og være udstyret med formålstjenlige funktionaliteter, som gør det muligt for forbrugerne at få næsten tidstro adgang til deres forbrugsdata, tilpasse deres energiforbrug og i det omfang, den understøttende infrastruktur tillader det, tilbyde fleksibilitet til nettet og til energitjenesteselskaber, blive belønnet for det og opnå besparelser på elregningen.

↓ 2009/72/EF, betragtning 50
(tilpasset)
⇒ nyt

- (37) ~~Kravene til offentlig service, herunder med hensyn til forsyningspligten og de fælles mindstenormer, der følger af dem, må styrkes yderligere for at sikre, at alle forbrugere, navnlig de sårbare, får gavn af konkurrencen og opnår rimeligere priser. Kravene til offentlig service bør fastlægges på nationalt plan under hensyntagen til de nationale forhold; medlemsstaterne bør dog respektere fællesskabsretten. Unionsborgerne og når medlemsstaterne anser det for hensigtsmæssigt, små virksomheder bør nyde godt af forpligtelser til offentlig service, navnlig hvad angår forsyningsikkerhed og rimelige priser.~~ For at kunne forsyne kunderne er det vigtigt at have adgang til objektive og gennemsigtige forbrugsdata. Forbrugerne bør således have adgang til deres forbrugsdata og associerede priser og service, så de kan opfordre konkurrerende virksomheder til at give et tilbud på grundlag af disse data. Forbrugerne bør også have ret til at få fyldestgørende oplysninger om deres energiforbrug. Forudbetalinger bør ⇒ ikke stille brugerne uforholdsmæssigt ugunstigt, og ⇐ ~~afspejle det forventede elektricitetsforbrug~~ og de forskellige betalingssystemer bør være ikke-diskriminerende. Hvis kunderne tilstrækkeligt hyppigt får oplysninger om deres energiudgifter, tilskyndes de til energibesparelser, fordi de får direkte feedback om virkningerne af investeringer i energieffektiv teknik og af adfærdsændringer. En fuldstændig gennemførelse af ~~Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2006/32/EF af 5. april 2006 om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester~~²⁴

³⁴ EUT L 114 af 27.4.2006, s. 64.

⊗ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU³⁵ ⊗ vil bidrage til, at forbrugerne kan reducere deres energjudgifter.

↓ nyt

- (38) Forskellige modeller for forvaltning af data er blevet udviklet eller er under udvikling i medlemsstaterne efter ibrugtagningen af intelligente målersystemer. Uafhængigt af dataforvaltningsmodellen er det vigtigt, at medlemsstaterne indfører gennemsigtige regler om adgang til data på ikke-diskriminerende vilkår, sikrer det højeste niveau af cybersikkerhed og databeskyttelse og sikrer, at de enheder, der behandler data, er upartiske.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 45
(tilpasset)
⇒ nyt

- (39) ~~Medlemsstaterne bør sikre, at privatkunder og, når medlemsstaterne anser det for hensigtsmæssigt, små virksomheder nyder samme ret til at få leveret elektricitet af en bestemt kvalitet til klart sammenlignelige, gennemsigtige og rimelige priser. For at sikre, at der opretholdes høje standarder for offentlig service i Fællesskabet, bør alle foranstaltninger truffet af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningen for dette direktiv regelmæssigt meddeles Kommissionen. Kommissionen offentliggør regelmæssigt en rapport, der analyserer de foranstaltninger, der er truffet på nationalt plan for at opfylde målsætningerne for offentlig service, og sammenligner deres effektivitet med henblik på at fremsætte anbefalinger vedrørende foranstaltninger på nationalt plan for at opnå høje standarder for offentlig service. Medlemsstaterne bør træffe de nødvendige foranstaltninger til at beskytte sårbare ⇒ og energifattige ⇐ kunder i forbindelse med det indre marked for elektricitet. Sådanne foranstaltninger kan være forskellige alt efter de særlige omstændigheder i den pågældende medlemsstat og kan eventuelt omfatte ⇒ social- eller energipolitiske ⇐ specifikke foranstaltninger vedrørende betaling af elektricitetsregninger eller mere generelle foranstaltninger, der træffes inden for den sociale sikringsordning. ⇒ , investering i energieffektivitet i boliger eller forbrugerbeskyttelse, f.eks. sikkerhedsforanstaltninger mod afbrydelse af energiforsyningen ⇐. Såfremt forsyningspligten også omfatter små virksomheder, kan foranstaltninger til at sikre, at en sådan forsyningspligt varetages, være forskellige afhængig af, om de er rettet mod privatkunder eller små virksomheder.~~
-

↓ nyt

- (40) Energitjenester er afgørende for at sikre EU-borgernes velfærd. Tilstrækkelig opvarmning, afkøling, belysning og energi til husholdningsapparater er en forudsætning for at sikre en ordentlig levestandard samt borgernes sundhed. Disse

---

³⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/27/EU af 25. oktober 2012 om energieffektivitet, om ændring af direktiv 2009/125/EF og 2010/30/EU samt om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF (EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1).

tjenester sætter desuden de europæiske borgere i stand til at udnytte deres potentiale og styrker den sociale inklusion. Energifattige husholdninger har ikke råd til disse energitjenester som følge af en kombination af lav indkomst, høje energiudgifter og ringe energieffektivitet i deres hjem. Medlemsstaterne bør indsamle passende oplysninger for at holde øje med, hvor mange husholdninger der er berørt af energifattigdom. Præcise målinger bør hjælpe medlemsstaterne med at identificere sådanne husholdninger, så der kan ydes målrettet støtte. Kommissionen bør aktivt støtte gennemførelsen af bestemmelserne om energifattigdom ved at fremme udveksling af god praksis mellem medlemsstaterne.

↓ 2009/72/EF, betragtning 53
(tilpasset)
⇒ nyt

- (41) ~~Energifattigdom er et voksende problem i Fællesskabet.~~ Medlemsstater, der er berørt af energifattigdom ~~heraf~~, og som endnu ikke har gjort det, bør derfor udarbejde nationale handlingsplaner eller andre hensigtsmæssige rammer for at bekæmpe ~~energifattigdom~~ ⇒ dette problem ⇐ med henblik på at mindske antallet af personer, som er ramt af dette fænomen. ⇒ Lav indkomst, høje energiudgifter og ringe energieffektivitet i boliger er relevante faktorer i udformningen af indikatorer til måling af energifattigdom. ⇐ Medlemsstaterne bør under alle omstændigheder sikre sårbare ⇒ og energifattige ⇐ kunder den nødvendige energiforsyning. I denne forbindelse kunne der anvendes en integreret tilgang, f.eks. i forbindelse med ⇒ energi- ⇐ og socialpolitik ~~socialpolitikker~~, og foranstaltningerne kunne omfatte sociale politikker eller energieffektivitetsforbedringer på boligområdet. Dette direktiv bør som minimum muliggøre nationale politikker til fordel for sårbare ⇒ og energifattige ⇐ kunder.
-

↓ nyt

- (42) Distributionssystemoperatørene skal på en omkostningseffektiv måde integrere nye former for elektricitetsproduktion, navnlig produktionsanlæg, der anvender vedvarende energikilder og nye belastninger som f.eks. varmepumper og elektriske køretøjer. Derfor bør distributionssystemoperatørene have mulighed for og tilskyndes til at gøre brug af tjenesteydelser fra distribuerede energiressourcer såsom prisfleksibelt elforbrug og energilagring, baseret på markedsprocedurer, for at kunne drive deres net effektivt og undgå omkostningstunge udvidelser af nettet. Medlemsstaterne bør iværksætte passende foranstaltninger, f.eks. nationale netregler og markedsregler, og skabe incitamenter for distributionssystemoperatørene ved hjælp af nettariffer, der ikke skaber hindringer for fleksibiliteten eller for forbedring af energieffektiviteten i nettet. Medlemsstaterne bør også indføre netudviklingsplaner for distributionssystemer for at støtte integrationen af produktionsanlæg, der bruger vedvarende energikilder, fremme udviklingen af lageranlæg og elektrificering af transportsektoren samt forsyne systembrugerne med tilstrækkelige oplysninger om de planlagte udvidelser eller opgraderinger af nettet, hvilket i dag kun sker i et fåtal af medlemsstaterne.

↓ 2009/72/EF, betragtning 26

- (43) Ikke-diskriminerende adgang til distributionsnettet er afgørende for downstream-adgangen til detailkunderne. ~~Mulighederne for at forskelsbehandle tredje parter, hvad adgang og investeringer angår, er imidlertid mindre betydningsfulde på distributionsniveauet end på transmissionsniveauet, hvor overbelastningsproblemer og indflydelse fra produktions- eller forsyningsinteresser i almindelighed er større end på distributionsniveauet. Dertil kommer, at selskabsretlig og funktionel adskillelse af distributionssystemoperatører i overensstemmelse med direktiv 2003/54/EF først blev obligatorisk fra den 1. juli 2007, hvorfor det stadig står tilbage at vurdere virkningerne af denne regel på det indre marked for elektricitet. De nuværende regler for selskabsretlig og funktionel adskillelse kan føre til effektiv adskillelse, forudsat at de defineres tydeligere, gennemføres korrekt og overvåges nøje. For at sikre lige vilkår i detailledet bør distributionssystemoperatørernes aktiviteter derfor overvåges, så de hindres i at udnytte deres vertikale integration til at styrke deres stilling i konkurrencen på markedet, i særdeleshed i forhold til privatkunder og små erhvervs-kunder.~~
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 30

- (44) Anvendes der et lukket distributionssystem til at sikre optimal effektivitet af en integreret energiforsyning, som kræver særlige operationelle standarder, eller opretholdes et lukket distributionssystem primært til brug for ejeren af systemet, bør det være muligt at fritage distributionssystemoperatøren for forpligtelser, som ville udgøre en unødvendig administrativ byrde, på grund af det særlige forhold mellem distributionssystemoperatøren og brugerne af systemet. Industrielle, kommercielle eller delte serviceanlæg som f.eks. jernbanestationers bygninger, lufthavne, hospitaler, store campingpladser med integrerede faciliteter eller kemiske industrianlæg kan omfatte lukkede distributionssystemer som følge af den særlige karakter af deres drift.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 8

- (45) For at sikre konkurrence og elektricitetsforsyning til den mest konkurrencedygtige pris bør medlemsstaterne og de nationale regulerende myndigheder lette grænseoverskridende adgang for nye leverandører af elektricitet fra forskellige energikilder samt for nye leverandører af energiproduktion.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 9

- (46) Uden effektiv adskillelse mellem net på den ene side og produktions- og forsyningsvirksomhed på den anden side ("effektiv adskillelse") er der risiko for forskelsbehandling, ikke kun hvad angår netdriften, men også hvad angår incitamentet for vertikalt integrerede virksomheder til at investere tilstrækkeligt i deres net.

↓ 2009/72/EF, betragtning 11

- (47) Effektiv adskillelse kan kun sikres ved at fjerne de vertikalt integrerede virksomheders incitament til at diskriminere mod konkurrenter, hvad netadgang og investeringer angår. Ejerskabsmæssig adskillelse, der indebærer udpegning af netejeren som systemoperatør og dennes uafhængighed af alle forsynings- og produktionsinteresser, er klart en effektiv og stabil måde at løse den iboende interessekonflikt på og sikre forsyningsikkerheden. Derfor betegnede Europa-Parlamentet i sin beslutning af 10. juli 2007 om udsigterne for det indre gas- og elmarked³⁶ ejerskabsmæssig adskillelse på transmissionsniveauet som det mest effektive middel til at fremme investeringer i infrastruktur på en ikke-diskriminerende måde, fair netadgang for nytilkomne virksomheder og markedsgennemsigtighed. Medlemsstaterne bør derfor i forbindelse med ejerskabsmæssig adskillelse forpligtes til at sikre, at den eller de samme personer ikke har ret til at udøve kontrol over en produktions- eller forsyningsvirksomhed, samtidig med at vedkommende udøver kontrol eller rettigheder over en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem. Omvendt bør kontrol over et transmissionssystem eller en transmissionssystemoperatør udelukke muligheden for at udøve kontrol eller rettigheder over for et produktions- eller forsyningsvirksomhed. En produktions- eller forsyningsvirksomhed bør inden for disse grænser have mulighed for at have en minoritetskaptalandel i en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem.

↓ 2009/72/EF, betragtning 12

- (48) Enhver ordning for adskillelse bør effektivt kunne løse eventuelle interessekonflikter mellem producenter, leverandører og transmissionssystemoperatører for at skabe incitamenter til de nødvendige investeringer og sikre nye markedsdeltagere adgang under en gennemsigtig og effektiv reguleringsordning og må ikke føre til en for kostbar reguleringsordning for de nationale regulerende myndigheder.

↓ 2009/72/EF, betragtning 14

- (49) Da ejerskabsmæssig adskillelse i nogle tilfælde kræver, at virksomhederne omstruktureres, bør de medlemsstater, der beslutter sig for ejerskabsmæssig adskillelse, indrømme ekstra tid til at gennemføre de relevante bestemmelser. Da der er vertikale forbindelser mellem elektricitets- og gassektoren, bør bestemmelserne om adskillelse gælde på tværs af de to sektorer.

↓ 2009/72/EF, betragtning 15

- (50) For at sikre, at netdriften foregår i fuld uafhængighed af forsynings- og produktionsinteresser og for at hindre, at der udveksles fortrolige oplysninger, bør den samme person i forbindelse med ejerskabsmæssig adskillelse ikke være medlem af de

---

³⁶ EUT C 175 E af 10.7.2008, s. 206.

ledende organer for både en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem og en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver. Af samme grund bør den samme person ikke have ret til at udpege medlemmer til en transmissionssystemoperatørs eller et transmissionssystems ledende organer og til at udøve kontrol eller rettigheder over en produktions- eller forsyningsvirksomhed.

↓ 2009/72/EF, betragtning 16

- (51) Ved at oprette en system- eller transmissionsoperatør, der er uafhængig af forsynings- og produktionsinteresser, bør det kunne sikres, at adskillelsen af interesser bliver effektiv, selv om en vertikalt integreret virksomhed fortsat ejer netaktiverne, forudsat at en sådan uafhængig system- eller transmissionsoperatør varetager alle de opgaver, der påhviler en systemoperatør, og forudsat at der indføres detaljeret regulering og et omfattende myndighedstilsyn.
-

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
betragtning 17

- (52) ~~Når~~ I tilfælde, hvor en virksomhed, der ejer et transmissionssystem, den 3. september 2009 indgik indgår i en vertikalt integreret virksomhed, bør medlemsstaterne derfor have mulighed for at vælge mellem ejerskabsmæssig adskillelse og oprettelse af en system- eller transmissionsoperatør, der er uafhængig af forsynings- og produktionsinteresser.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 18

- (53) For at interesserne for aktionærer i vertikalt integrerede virksomheder kan ydes fuld beskyttelse, bør medlemsstaterne have mulighed for at gennemføre ejerskabsmæssig adskillelse, enten ved direkte afhændelse eller ved opdeling af den integrerede virksomheds aktier i aktier i netvirksomheden og aktier i de tilbageværende forsynings- og produktionsvirksomheder, forudsat at de krav, ejerskabsmæssig adskillelse indebærer, opfyldes.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 19

- (54) Det bør gennem specifikke tillægsregler sikres, at løsningerne med en uafhængig system- eller transmissionsoperatør bliver fuldt ud effektive. Reglerne om den uafhængige transmissionsoperatør skaber ~~hensigtsmæssige reguleringsrammer~~ et hensigtsmæssigt regelsæt til sikring af fair konkurrence, tilstrækkelige investeringer, adgang for nye markedsdeltagere og integration af elektricitetsmarkederne. Effektiv adskillelse via den uafhængige transmissionsoperatør bør være baseret på en søjle af organisatoriske foranstaltninger og foranstaltninger vedrørende styring af transmissionssystemoperatørerne og på en søjle af foranstaltninger vedrørende investeringer, der sammenkobler ny produktionskapacitet med nettet og markedsintegrationen gennem et regionalt samarbejde. Transmissionsoperatørens uafhængighed bør bl.a. også sikres gennem visse "afkølingsperioder", hvor der ikke

udøves nogen ledelse eller anden relevant aktivitet i den vertikalt integrerede virksomhed, der giver adgang til samme oplysninger som dem, der kunne opnås i en ledelsesfunktion. ~~Systemet med effektiv adskillelse af uafhængige transmissionssystemoperatører er i overensstemmelse med de krav, som Det Europæiske Råd fastlagde på sit møde den 8. og 9. marts 2007.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 21

- (55) En medlemsstat har ret til at vælge fuld ejerskabsmæssig adskillelse på sit område. Når en medlemsstat har benyttet sig af denne ret, har en virksomhed ikke ret til at oprette en uafhængig system- eller transmissionsoperatør. Desuden kan en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, ikke direkte eller indirekte udøve kontrol eller rettigheder over en transmissionssystemoperatør fra en medlemsstat, der har valgt fuld ejerskabsmæssig adskillelse.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 23

- (56) Ved gennemførelsen af effektiv adskillelse bør princippet om ikke-diskrimination mellem den offentlige og den private sektor respekteres. Derfor bør en og samme person ikke, hverken alene eller i fællesskab med andre, kunne udøve kontrol eller rettigheder, i strid med bestemmelserne om ejerskabsmæssig adskillelse eller løsningen med den uafhængige systemoperatør, over organerne i både transmissionssystemoperatøren eller transmissionssystemet og produktions- eller forsyningsvirksomhederne, hvad sammensætning, afstemning eller beslutningsproces angår. Forudsat at den pågældende medlemsstat kan påvise, at kravet er overholdt, bør to separate offentlige organer, hvad angår ejerskabsmæssig adskillelse og løsningen med den uafhængige systemoperatør, have mulighed for at kontrollere produktions- og forsyningsaktiviteter på den ene side og transmissionsaktiviteter på den anden side.
-

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
betragtning 24

- (57) Der bør være fuld effektiv adskillelse af netaktiviteter og forsynings- og produktionsaktiviteter i hele ~~Fællesskabet~~ ☒ Unionen ☒ både for ~~fællesskabs~~ ☒ EU ☒ - og ikke-~~fællesskabs~~ ☒ EU ☒ -virksomheder. For at sikre, at netaktiviteter og forsynings- og produktionsaktiviteter i hele ~~Fællesskabet~~ ☒ Unionen ☒ forbliver adskilt fra hinanden, bør de regulerende myndigheder have beføjelse til at afvise certificering af transmissionssystemoperatører, som ikke overholder reglerne om adskillelse. For at sikre ensartet anvendelse af disse bestemmelser i hele ~~Fællesskabet~~ ☒ Unionen ☒ bør de regulerende myndigheder tage videst muligt hensyn til Kommissionens udtalelse, når de træffer certificeringsafgørelser. For tillige at sikre overholdelse af ~~Fællesskabets~~ ☒ Unionens ☒ internationale forpligtelser og solidaritet og energisikkerhed i ~~Fællesskabet~~ ☒ Unionen ☒ bør Kommissionen have ret til at afgive en udtalelse om en certificeringsafgørelse over for en

transmissionssystemejer eller transmissionssystemoperatør, der kontrolleres af en eller flere personer fra et eller flere tredjelande.

↓ 2009/72/EF, betragtning 31

- (58) Bevillingsprocedurerne bør ikke føre til en administrativ byrde, der står i misforhold til elektricitetsproducenternes størrelse og potentielle indvirkning. Urimeligt langvarige bevillingsprocedurer kan udgøre en hindring for adgang for nye markedsdeltagere.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 34

- (59) Det er nødvendigt, at energireguleringsmyndigheder kan træffe afgørelser i alle reguleringsspørgsmål og være fuldt uafhængige af alle andre offentlige og private interesser, hvis det indre marked for elektricitet skal kunne fungere efter hensigten. Dette udelukker hverken domstolskontrol eller parlamentstilsyn i overensstemmelse med medlemsstaternes forfatningsmæssige lovgivning. Endvidere er den nationale lovgivers godkendelse af reguleringsmyndighedens budget ikke en hindring for budgetmæssig autonomi. Bestemmelserne om autonomi i forhold til gennemførelsen af det tildelte budget bør gennemføres inden for de rammer, som fastsættes af den nationale budgetlovgivning og -regler. Det bør være muligt for medlemsstaterne at tage behørigt hensyn til de disponible menneskelige ressourcer og bestyrelsens størrelse, samtidigt med at de bidrager til den nationale regulerende myndigheds uafhængighed fra politiske eller økonomiske interesser via en passende rotationsordning.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 36
(tilpasset)

- (60) De nationale regulerende myndigheder bør selv kunne fastsætte eller godkende tariffer eller de metoder, der ligger til grund for beregningen af tarifferne, på grundlag af et forslag fra transmissionssystemoperatører eller distributionssystemoperatører eller på grundlag af et forslag, som disse operatører og brugerne af nettene er enige om. Ved udførelsen af disse opgaver bør de nationale regulerende myndigheder sikre, at transmissions- og distributionstarifferne er ikke-diskriminerende og afspejler omkostningerne, og tage hensyn til de langsigtede, marginale, sparede netomkostninger som følge af ~~decentral~~ distribueret produktion og foranstaltninger til efterspørgselsstyring.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 37
(tilpasset)
→₁ 2009/72/EF, betragtning 38

- (61) Energireguleringsmyndigheder bør have beføjelse til at træffe bindende afgørelser i forhold til elektricitetsvirksomheder og til at pålægge elektricitetsvirksomheder, der ikke opfylder deres forpligtelser, sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til

overtrædelsen og har afskrækkende virkning eller til at foreslå at en kompetent domstol pålægger dem sådanne sanktioner. →₁ ☒ Til dette formål ☒ ~~Desuden~~ bør regulerende myndigheder ☒ kunne ☒ ~~have beføjelse til at~~ anmode om relevante oplysninger fra elektricitetsvirksomhederne samt foretage passende og fyldestgørende undersøgelser og bilægge tvister. ← Energireguleringsmyndigheder bør også, uanset anvendelsen af konkurrencereglerne, have beføjelse til at træffe afgørelse om passende foranstaltninger, der sikrer forbrugerne fordele gennem fremme af den effektive konkurrence, der er en forudsætning for et velfungerende indre marked for elektricitet. ~~Oprettelsen af virtuelle kraftværker — et elektricitetsfrigivelsesprogram, hvorved elektricitetsvirksomheder, er forpligtet til enten at sælge en vis mængde elektricitet til eller stille den til rådighed for interesserede leverandører i et givet tidsrum eller give disse adgang til dele af produktionskapaciteten — er én af de mulige foranstaltninger, der kan anvendes til at fremme effektiv konkurrence og sikre, at markedet fungerer korrekt. Energireguleringsmyndigheder bør også bemyndiges til at bidrage til at sikre høje standarder for forsyningspligt og offentlig service under hensyntagen til markedsåbningen, beskyttelsen af sårbare kunder samt den fulde effektivitet af forbrugerbeskyttelsesreglerne. Disse bestemmelser bør hverken indskrænke Kommissionens beføjelser, hvad anvendelsen af konkurrencereglerne angår, herunder dens beføjelse til at undersøge fusioner med en fællesskabsdimension, eller reglerne for det indre marked, som f.eks. de frie kapitalbevægelser. Det uafhængige organ, ved hvilket en part, der er berørt af en afgørelse truffet af en national reguleringsmyndighed, har klageret, kunne være en domstol eller en lignende instans, som har kompetence til at foretage domstolskontrol.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 37
(tilpasset)

- (62) ~~Energireguleringsmyndigheder bør have beføjelse til at træffe bindende afgørelser i forhold til elektricitetsvirksomheder og til at pålægge elektricitetsvirksomheder, der ikke opfylder deres forpligtelser, sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning eller til at foreslå at en kompetent domstol pålægger dem sådanne sanktioner. Energireguleringsmyndigheder bør også, uanset anvendelsen af konkurrencereglerne, have beføjelse til at træffe afgørelse om passende foranstaltninger, der sikrer forbrugerne fordele gennem fremme af den effektive konkurrence, der er en forudsætning for et velfungerende indre marked for elektricitet. Oprettelsen af virtuelle kraftværker — et elektricitetsfrigivelsesprogram, hvorved elektricitetsvirksomheder, er forpligtet til enten at sælge en vis mængde elektricitet til eller stille den til rådighed for interesserede leverandører i et givet tidsrum eller give disse adgang til dele af produktionskapaciteten — er én af de mulige foranstaltninger, der kan anvendes til at fremme effektiv konkurrence og sikre, at markedet fungerer korrekt. Energireguleringsmyndigheder bør også bemyndiges til at bidrage til at sikre høje standarder for forsyningspligt og offentlig service under hensyntagen til markedsåbningen, beskyttelsen af sårbare kunder samt den fulde effektivitet af forbrugerbeskyttelsesreglerne. Disse bestemmelser bør hverken indskrænke Kommissionens beføjelser, hvad anvendelsen af konkurrencereglerne angår, herunder dens beføjelse til at undersøge fusioner med en fællesskabs ☒ EU- ☒ dimension, eller reglerne for det indre marked, som f.eks. de frie kapitalbevægelser. Det uafhængige organ, ved hvilket en part, der er berørt af en~~

afgørelse truffet af en national reguleringsmyndighed, har klageret, kunne være en domstol eller en lignende instans, som har kompetence til at foretage domstolskontrol.

↓ 2009/72/EF, betragtning 63
⇒ nyt

- (63) I henhold til [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2] ~~Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009 af 13. juli 2009 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling~~ ⁽⁴⁰⁾ kan Kommissionen vedtage retningslinjer ⇔ eller netregler ⇐ med det formål at nå den nødvendige grad af harmonisering. Sådanne retningslinjer ⇔ eller netregler ⇐, der udgør bindende gennemførelsesforanstaltninger, er også med hensyn til visse bestemmelser i dette direktiv et nyttigt redskab, der om nødvendigt kan tilpasses hurtigt.
-

↓ nyt

- (64) Medlemsstaterne og de kontraherende parter i Energifællesskabet bør arbejde tæt sammen om alle spørgsmål, der vedrører udviklingen af en integreret elektricitetshandelsregion, og bør ikke træffe foranstaltninger, som hæmmer en yderligere integration af elektricitetsmarkederne eller bringer medlemsstaternes og de kontraherende parters forsyningssikkerhed i fare.
- (65) Dette direktiv bør sammenholdes med [omarbejdning af forordning 714/2009 som foreslået i COM(2016)861/2], der fastsætter hovedprincipperne for den nye udformning af elektricitetsmarkedet, som vil gøre det muligt at belønne fleksibilitet bedre, skabe passende prissignaler og sikre, at der etableres velfungerende integrerede korttidsmarkeder. [omarbejdning af forordning 714/2009 som foreslået i COM(2016)861/2] fastsætter også nye regler på forskellige områder, herunder om kapacitetsmekanismer og samarbejde mellem transmissionssystemoperatører.
-

↓ 2009/72/EF, betragtning 62
(tilpasset)

- (66) Målet for dette direktiv, nemlig oprettelse af et velfungerende indre marked for elektricitet, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, ~~og men~~ kan ~~derfor~~ bedre nås på ~~fællesskabs~~ EU- ~~plan~~; ~~Fællesskabet~~ Unionen ~~kan~~ derfor ~~træffe~~ vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med ~~subsidiaritetsprincippet~~ nærhedsprincippet, jf. ~~traktatens~~ artikel 5 ~~i~~ i traktaten om den Europæiske Union ~~i~~. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke ~~ud over~~, videre end hvad der er nødvendigt for at nå dette mål.
-

↓ 2009/72/EF betragtning 68

- (67) Dette direktiv respekterer de fundamentale grundlæggende rettigheder og overholder de principper, der er nedfældet navnlig i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, ==

↓ nyt

- (68) For at tilvejebringe det mindstemål af harmonisering, som er nødvendigt for at nå målet med dette direktiv, bør Kommissionen have beføjelse til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med traktatens artikel 290 for så vidt angår fastsættelsen af retningslinjer for reguleringsmyndighedernes forpligtelse til at samarbejde med hinanden og med Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (Agenturet) og den nærmere procedure herfor. Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning³⁷. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter bør Europa-Parlamentet og Rådet navnlig modtage alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter bør have systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper, der beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.
- (69) For at sikre ensartede betingelser for gennemførelsen af dette direktiv bør Kommissionen tillægges gennemførelsesbeføjelser med henblik på at fastlægge et fælles europæisk dataformat og ikkediskriminerende og transparente procedurer for adgang til måle(data, forbrugsdata og forbrugerdata i forbindelse med leverandørskifte. Disse beføjelser bør udøves i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011³⁸.
- (70) Forpligtelsen til at gennemføre nærværende direktiv i national ret bør kun omfatte de bestemmelser, hvori der er foretaget indholdsmæssige ændringer i forhold til det tidligere direktiv. Forpligtelsen til at gennemføre de bestemmelser, hvori der ikke er foretaget ændringer, følger af det tidligere direktiv.
- (71) I henhold til den fælles politiske erklæring af 28. september 2011 fra medlemsstaterne og Kommissionen om forklarende dokumenter³⁹ har medlemsstaterne forpligtet sig til i tilfælde, hvor det er berettiget, at lade meddelelsen af gennemførelsesforanstaltninger ledsage af et eller flere dokumenter, der forklarer forholdet mellem et direktivs bestanddele og de tilsvarende dele i de nationale gennemførelsesinstrumenter. I forbindelse med dette direktiv finder lovgiver, at fremsendelse af sådanne dokumenter er berettiget.

↓ nyt

- (72) Nærværende direktiv bør ikke berøre medlemsstaternes forpligtelser med hensyn til de i bilag IV angivne frister for gennemførelse i national ret og datoen for anvendelse af direktivet.

---

³⁷ OUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

³⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 182/2011 af 16. februar 2011 om de generelle regler og principper for, hvordan medlemsstaterne skal kontrollere Kommissionens udøvelse af gennemførelsesbeføjelser (OUT L 55 af 28.2.2011, s. 13).

³⁹ EUT C 369 af 17.12.2011, s. 14.

↓ 2009/72/EF, betragtning 67
(tilpasset)

~~Da de ændringer, der skal foretages i direktiv 2003/54/EF, er omfattende, er det af klarheds- og rationalitetshensyn ønskeligt, at de pågældende bestemmelser omarbejdes ved at samle dem i et nyt direktiv.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 5

~~En sikker elektricitetsforsyning er af vital betydning for udviklingen af det europæiske samfund, for gennemførelsen af en bæredygtig politik for klimaforandringer og for fremme af konkurrenceevnen på det indre marked. Med henblik herpå bør sammenkoblinger på tværs af grænserne videreudvikles for at sikre forbrugere og erhvervsliv i Fællesskabet et udbud af alle energikilder til den mest konkurrenceedygtige pris.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 59

~~Det bør være et af hovedmålene med dette direktiv, at der etableres et egentligt indre marked for elektricitet via et net forbundet på fællesskabsplan, og reguleringsspørgsmål vedrørende grænseoverskridende sammenkoblinger og regionale markeder bør derfor være en af de regulerende myndigheders hovedopgaver i givet fald i tæt samarbejde med agenturet.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 7

~~Kommissionens meddelelse af 10. januar 2007 »En energipolitik for Europa« fremhæver, hvor vigtigt det er at fuldføre det indre marked for elektricitet og skabe lige vilkår for alle elektricitetsvirksomheder, der er etableret i Fællesskabet. Meddelelserne fra Kommissionen af 10. januar 2007 »Udsigterne for det indre gas- og elmarked« og »Undersøgelse i henhold til artikel 17 i forordning (EF) nr. 1/2003 af den europæiske gas- og elsektor (endelig rapport)« viste, at de nuværende regler og foranstaltninger ikke skaber de fornødne rammer for, at målet om et velfungerende indre marked kan opfyldes.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 4

~~På nuværende tidspunkt er der dog hindringer for salget af elektricitet på lige vilkår og uden diskrimination eller ugunstige betingelser i Fællesskabet. Navnlig kan endnu ikke alle medlemsstaterne sikre ikke-diskriminerende netadgang og myndighedstilsyn på samme effektive niveau.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 41

~~Medlemsstaterne eller, hvis en medlemsstat har fastsat dette, den regulerende myndighed bør tilskynde til udvikling af afbrydelige forsyningskontrakter.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 6

~~Et velfungerende indre marked for elektricitet bør give producenterne den nødvendige tilskyndelse til at investere i ny energiproduktion, herunder elektricitet fra vedvarende energikilder, idet der lægges særlig vægt på de mest isolerede lande og regioner på Fællesskabets energimarked. Et velfungerende marked bør også sikre forbrugerne passende foranstaltninger med henblik på at fremme en mere effektiv energiudnyttelse, og en forudsætning herfor er sikre energiforsyninger.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 32

~~Der bør træffes yderligere foranstaltninger for at sikre gennemsigtige og ikke-diskriminerende tariffer for adgang til nettene. Disse tariffer bør finde anvendelse på alle systembrugere på et ikke-diskriminerende grundlag.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 20

~~For at styrke konkurrencen på det indre marked for elektricitet bør store erhvervskunder kunne vælge deres leverandører og indgå kontrakt om elektricitetsleverancer med flere leverandører. Sådanne kunder bør beskyttes mod eneretsklausuler, hvis sigte er at udelukke konkurrerende og/eller supplerende tilbud.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 51

~~Dette direktiv bør fokusere på forbrugernes interesser, og ydelsernes kvalitet bør være en central del af elektricitetsvirksomhedernes ansvar. Det er nødvendigt at styrke og sikre forbrugernes eksisterende rettigheder, og dette bør indebære øget gennemsigtighed. Forbrugerbeskyttelsen bør sikre, at alle forbrugere på bredere europæisk plan drager fordel af et konkurrencebaseret marked. Forbrugerrettighederne bør håndhæves af medlemsstaterne, eller hvis en medlemsstat har fastsat dette, af de regulerende myndigheder.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 29

~~For ikke at pålægge små distributionssystemoperatører en uforholdsmæssig stor finansiel og administrativ byrde bør medlemsstaterne om nødvendigt kunne undtage de pågældende virksomheder fra kravene om selskabsretlig adskillelse vedrørende distribution.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 28

~~I forbindelse med mindre systemer skal hjælpefunktioner eventuelt sikres af transmissionssystemoperatører, der er sammenkoblet med det lille system.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 10

~~De regler om selskabsretlig og funktionel adskillelse, der er fastsat i direktiv 2003/54/EF, har dog ikke ført til effektiv adskillelse for transmissionssystemoperatørernes vedkommende. På mødet den 8. og 9. marts 2007 opfordrede Det Europæiske Råd derfor Kommissionen til at udarbejde lovgivningsforslag om »effektiv adskillelse af forsynings- og produktionsaktiviteter fra netdrift«.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 13

~~Definitionen af ordet »kontrol« er taget fra Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EF-fusionsforordningen)⁴⁰.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 43

~~Næsten alle medlemsstater har valgt at sikre konkurrence inden for elektricitetsfremstilling gennem en gennemsigtig bevillingsprocedure. Medlemsstaterne bør dog sikre muligheden for at bidrage til forsyningsikkerhed ved iværksættelse af en udbudsprocedure eller en tilsvarende procedure, hvis der ikke opbygges tilstrækkelig elektricitetsproduktionskapacitet på grundlag af bevillingsproceduren. Medlemsstaterne bør af hensyn til miljøbeskyttelsen og fremme af helt ny teknologi have mulighed for at gøre ny kapacitet til genstand for udbud på grundlag af offentliggjorte kriterier. Ny kapacitet omfatter bl.a. elektricitet fra vedvarende energikilder og samproduktionen af el og varme.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 33

~~Med direktiv 2003/54/EF er der indført krav om, at medlemsstaterne skal udpege reguleringsmyndigheder med nærmere bestemte beføjelser. I mange tilfælde viser erfaringerne imidlertid, at reguleringens effektivitet ofte hæmmes af, at reguleringsmyndighederne ikke er tilstrækkelig uafhængige af regeringen og ikke har tilstrækkelige beføjelser og handlemuligheder. Derfor opfordrede Det Europæiske Råd på mødet den 8. og 9. marts 2007 Kommissionen til at udarbejde lovgivningsforslag om yderligere harmonisering af nationale energireguleringsmyndigheders beføjelser og styrkelse af deres uafhængighed. Der bør være mulighed for, at disse nationale regulerende myndigheder omfatter både elektricitets- og gassektoren.~~

---

⁴⁰ EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1.

↓ 2009/72/EF, betragtning 38

~~En harmonisering af de nationale regulerende myndigheders beføjelser bør omfatte beføjelser til at tilbyde elektricitetsvirksomheder incitament og at pålægge elektricitetsvirksomheder sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning eller til at foreslå, at en kompetent domstol pålægger dem sådanne sanktioner. Desuden bør regulerende myndigheder have beføjelse til at anmode om relevante oplysninger fra elektricitetsvirksomhederne samt foretage passende og fyldestgørende undersøgelser og bilægge tvister.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 61

~~De regulerende myndigheder bør også formidle oplysninger om markedet for at give Kommissionen mulighed for at spille sin rolle som observatør og vogter af det indre marked for elektricitet og dets udvikling på kort, mellemlangt og langt sigt, bl.a. hvad angår produktionskapacitet, forskellige kilder til elektricitetsproduktion, anlæg i transmissions- og distributionsinfrastruktur, servicekvalitet, grænseoverskridende handel, styring af overbelastning, investeringer, engros og forbrugerpriser, markedslivlighed og miljø- og effektivitetsmæssige forbedringer. Nationale regulerende myndigheder bør indberette de medlemsstater, i hvilke priserne hindrer konkurrencen og et velfungerende marked, til konkurrencemyndighederne og Kommissionen.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 42

~~Hele Fællesskabets industri og handel, herunder små og mellemstore virksomheder og alle EU-borgere, som har økonomisk gavn af det indre marked, bør også kunne opnå et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, og navnlig bør privatkunder og, i det omfang medlemsstaterne finder det hensigtsmæssigt, mindre virksomheder kunne gives forsyningspligtgarantier, især med hensyn til forsyningsikkerhed og rimelige tariffer, såvel ud fra en rimelighedsbetragtning som af hensyn til konkurrenceevnen og for indirekte at skabe beskæftigelse. Disse kunder bør også have adgang til valgmuligheder, en fair behandling, repræsentation og tvistbilægelsesmekanismer.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 45

~~Medlemsstaterne bør sikre, at privatkunder og, når medlemsstaterne anser det for hensigtsmæssigt, små virksomheder nyder samme ret til at få leveret elektricitet af en bestemt kvalitet til klart sammenlignelige, gennemsigtige og rimelige priser. For at sikre, at der opretholdes høje standarder for offentlig service i Fællesskabet, bør alle foranstaltninger truffet af medlemsstaterne med henblik på at opfylde målsætningen for dette direktiv regelmæssigt meddeles Kommissionen. Kommissionen offentliggør regelmæssigt en rapport, der analyserer de foranstaltninger, der er truffet på nationalt plan for at opfylde målsætningerne for offentlig service, og sammenligner deres effektivitet med henblik på at fremsætte anbefalinger vedrørende foranstaltninger på nationalt plan for at opnå høje standarder for offentlig service. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger til at beskytte sårbare kunder i forbindelse med det indre marked for elektricitet. Sådanne~~

~~foranstaltninger kan være forskellige alt efter de særlige omstændigheder i den pågældende medlemsstat og kan eventuelt omfatte specifikke foranstaltninger vedrørende betaling af elektricitetsregninger eller mere generelle foranstaltninger, der træffes inden for den sociale sikringsordning. Såfremt forsyningspligten også omfatter små virksomheder, kan foranstaltninger til at sikre, at en sådan forsyningspligt varetages, være forskellige afhængig af, om de er rettet mod privatkunder eller små virksomheder.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 46

~~Overholdelse af kravene til offentlig service er et grundlæggende krav i dette direktiv, og det er vigtigt, at der i direktivet opstilles fælles minimumstandarder, som alle medlemsstater skal overholde, og hvormed der tages hensyn til målsætningerne om forbrugerbeskyttelse, forsyningsikkerhed, miljøbeskyttelse og ensartede konkurrenceniveauer i alle medlemsstater. Det er vigtigt, at kravene til offentlig service kan fortolkes nationalt på baggrund af nationale forhold, idet det forudsættes, at fællesskabslovgivningen overholdes.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 50

~~Kravene til offentlig service, herunder med hensyn til forsyningspligten og de fælles mindstenormer, der følger af dem, må styrkes yderligere for at sikre, at alle forbrugere, navnlig de sårbare, får gavn af konkurrencen og opnår rimeligere priser. Kravene til offentlig service bør fastlægges på nationalt plan under hensyntagen til de nationale forhold; medlemsstaterne bør dog respektere fællesskabsretten. Unionsborgerne og når medlemsstaterne anser det for hensigtsmæssigt, små virksomheder bør nyde godt af forpligtelser til offentlig service, navnlig hvad angår forsyningsikkerhed og rimelige priser. For at kunne forsyne kunderne er det vigtigt at have adgang til objektive og gennemsigtige forbrugsdata. Forbrugerne bør således have adgang til deres forbrugsdata og associerede priser og service, så de kan opfordre konkurrerende virksomheder til at give et tilbud på grundlag af disse data. Forbrugerne bør også have ret til at få fyldestgørende oplysninger om deres energiforbrug. Forudbetalinger bør afspejle det forventede elektricitetsforbrug og de forskellige betalingssystemer bør være ikke-diskriminerende. Hvis kunderne tilstrækkeligt hyppigt får oplysninger om deres energiudgifter, tilskyndes de til energibesparelser, fordi de får direkte feedback om virkningerne af investeringer i energieffektiv teknik og af adfærdsendringer. En fuldstændig gennemførelse af Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2006/32/EF af 5. april 2006 om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester⁴¹ vil bidrage til, at forbrugerne kan reducere deres energiudgifter.~~

41

EUT L 114 af 27.4.2006, s. 64.

↓ 2009/72/EF, betragtning 64 og 65

~~De nødvendige foranstaltninger til gennemførelse af dette direktiv bør vedtages i overensstemmelse med Rådets afgørelse 1999/468/EF af 28. juni 1999 om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbeføjelser, der tillægges Kommissionen⁴².~~

~~Kommissionen bør navnlig tillægges beføjelse til at vedtage de retningslinjer, der er nødvendige for at tilvejebringe det mindstemål af harmonisering, som er nødvendigt for at nå målet med dette direktiv. Da der er tale om generelle foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i dette direktiv ved at supplere det med nye ikke-væsentlige bestemmelser, skal foranstaltningerne vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 5a i afgørelse 1999/468/EF.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 66

~~I overensstemmelse med punkt 34 i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning⁴³ tilskyndes medlemsstaterne til, både i egen og Fællesskabets interesse, at udarbejde og offentliggøre deres egne oversigter, der så vidt muligt viser overensstemmelse mellem dette direktiv og gennemførelsesforanstaltningerne.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 25

~~Energiforsynings sikkerhed er af stor betydning for den offentlige sikkerhed og hænger derfor tæt sammen med et velfungerende indre marked for elektricitet og integrationen af de isolerede elektricitetsmarkeder i medlemsstaterne. Elektricitet kan kun bringes ud til EU-borgerne gennem nettet. Velfungerende elektricitetsmarkeder, og navnlig net og andre elektricitetsforsyningsanlæg, spiller en afgørende rolle for den offentlige sikkerhed, økonomiens konkurrenceevne og EU-borgernes velfærd. Personer fra tredjelande bør derfor kun få tilladelse til at kontrollere et transmissionssystem eller en transmissionssystemoperator, hvis de opfylder kravene om effektiv adskillelse, som finder anvendelse i Fællesskabet. Uden at det berører Fællesskabets internationale forpligtelser, er det Fællesskabets opfattelse, at elektricitetstransmissionssystemsektoren er af stor betydning for Fællesskabet, hvorfor der er behov for supplerende beskyttelsesforanstaltninger til fortsat sikring af energiforsyningen til Fællesskabet for at undgå trusler mod den offentlige orden og den offentlige sikkerhed i Fællesskabet og mod EU-borgernes velfærd. Energiforsynings sikkerheden i Fællesskabet kræver især en vurdering af uafhængigheden af netdriften, af graden af Fællesskabets og de enkelte medlemsstaters afhængighed af energiforsyning fra tredjelande og af, hvordan både indenrigs og udenrigshandel samt investering i energi behandles i et bestemt tredjeland. Forsynings sikkerheden bør derfor vurderes på grundlag af de faktiske omstændigheder i hvert enkelt tilfælde samt rettigheder og forpligtelser efter international ret, især de internationale~~

---

⁴² EFT L 184 af 17.7.1999, s. 23.

⁴³ EUT C 321 af 31.12.2003, s. 1.

~~aftaler mellem Fællesskabet og det pågældende tredjeland. Kommissionen opfordres til, når det er relevant, at forelægge henstillinger til at forhandle om relevante aftaler med tredjelande vedrørende sikring af energiforsyningen til Fællesskabet eller til at medtage de nødvendige spørgsmål i andre forhandlinger med disse tredjelande.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 35

~~For at sikre en effektiv markedsadgang for alle markedsdeltagere, herunder nye virksomheder, er det nødvendigt at indføre ikke-diskriminerende og omkostningsrelaterede balanceringsmekanismer. Så snart elektricitetsmarkedet er tilstrækkeligt smidigt, bør dette opnås ved indførelse af gennemsigtige markedsbaserede mekanismer for forsyning og køb af elektricitet, som der er behov for inden for rammerne af balanceringskravene. Så længe et sådant smidigt marked ikke findes, bør de nationale regulerende myndigheder spille en aktiv rolle for at sikre, at tarifferne for balanceringsydelser er ikke-diskriminerende og afspejler omkostningerne. Samtidig bør der opstilles passende incitamenter til at balancere produktionen og forbruget af elektricitet og til ikke at bringe systemet i fare. Transmissionssystemoperatørerne bør gøre det lettere for endelige kunder og repræsentanter for endelige kunder at deltage på reserve- og balanceringsmarkeder.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 39 og 40

~~Det indre marked for elektricitet lider under mangel på likviditet og gennemsigtighed, hvilket hindrer effektiv ressourceallokering, begrænser mulighederne for risikodækning og spærrer vejen for nye investorer. Der er behov for at øge konkurrencen og forsyningssikkerheden ved at lette integrationen af nye kraftværker i alle medlemsstaters elektricitetsnet og ved navnlig at tilskynde nye virksomheder til at deltage på markedet. Der er behov for at øge tilliden til markedet, dets likviditet og antallet af markedsdeltagere, og derfor må myndighedstilsynet med virksomheder, der er aktive inden for elektricitetsforsyning, intensiveres. Sådanne krav bør ikke indskrænke men være forenelige med gældende fællesskabsret om finansmarkeder. Energireguleringsmyndighederne og finansmarkedsmyndighederne bør samarbejde, så de kan bistå hinanden med at få overblik over de pågældende markeder.~~

~~Inden Kommissionen vedtager retningslinjer for journalføringskravene, bør Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder, der er oprettet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 713/2009 af 13. juli 2009 om oprettelse af et agentur for samarbejde mellem energimyndigheder⁽⁴⁴⁾ (»agenturet«), og Det Europæiske Værdipapirtilsynsudvalg (»CESR«), oprettet ved Kommissionens afgørelse 2009/77/EF⁽⁴⁵⁾, rådføre sig og rådgive Kommissionen om, hvad de bør indeholde. Agenturet og CESR bør også i samarbejde yderligere undersøge og rådgive om, hvorvidt transaktioner med elektricitetsforsyningskontrakter og elektricitetsderivater bør omfattes af krav om gennemsigtighed før og efter handelen, og hvad disse krav i så fald bør indeholde.~~

⁴⁴ EUT L 211 af 14.8.2009, s. 1.

⁴⁵ EUT L 25 af 29.1.2009, s. 18.

↓ 2009/72/EF, betragtning 44

~~Af hensyn til forsyningsikkerheden må balancen mellem udbud og efterspørgsel overvåges i hver enkelt medlemsstat, efterfulgt af en rapport om situationen på fællesskabsplan, under hensyntagen til sammenkoblingskapaciteten mellem de forskellige områder. Denne overvågning bør finde sted i tilstrækkelig god tid, så der kan træffes passende foranstaltninger, hvis forsyningsikkerheden er truet. Etablering og vedligeholdelse af den nødvendige netinfrastruktur, herunder sammenkoblingskapacitet, bør bidrage til at sikre en stabil elektricitetsforsyning. Etablering og vedligeholdelse af den nødvendige netinfrastruktur, herunder sammenkoblingskapacitet og decentraliseret produktion af elektricitet, er vigtige elementer til at sikre en stabil elektricitetsforsyning.~~

↓ 2009/72/EF, betragtning 58

~~Med henblik på etableringen af et indre marked for elektricitet bør medlemsstaterne fremme integrationen af deres nationale markeder og samarbejdet mellem systemoperatører på fællesskabsplan og regionalt plan ved at inkludere isolerede elektricitetsøer, som fortsat findes i Fællesskabet.~~

↓ 2009/72/EF, artikel 1 (tilpasset)
⇒ nyt

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

KAPITEL I

~~GENSTAND, ANVENDELSESOMRÅDE OG DEFINITIONER~~

Artikel 1

Genstand og anvendelsesområde

I dette direktiv fastsættes fælles regler for produktion, transmission, distribution ⇒ , lagring ⇐ og forsyning af elektricitet samt for forbrugerbeskyttelse med henblik på at ~~forbedre og~~ ⇒ skabe reelt integrerede ⇐ ~~integre~~ konkurrencebaserede ⇒ , forbrugerorienterede og fleksible ⇐ elektricitetsmarkeder i Fællesskabet ☒ Unionen ☒. ⇒ Direktivet har til formål at udnytte fordelene ved et integreret marked og dermed sikre rimelige energipriser for forbrugerne, en høj grad af forsyningsikkerhed og en gnidningsløs overgang til et dekarboniseret energisystem ⇐. Det fastlægger ⇒ centrale ⇐ regler for, hvorledes elektricitetssektoren skal organiseres og fungere, ⇒ navnlig regler om forbrugerindflydelse og forbrugerbeskyttelse, om ⇐ ~~hvordan der opnås~~ åben adgang til ⇒ det integrerede ⇐ ~~markedet~~, ⇒ om tredjeparts adgang til transmissions- og distributionsinfrastruktur, om adskillelse og om uafhængige nationale energireguleringsmyndigheder. ⇐ ~~hvilke kriterier og procedurer der skal anvendes ved indkaldelse af tilbud og meddelelse af bevillinger, samt hvorledes systemerne skal drives. Det fastlægger endvidere regler for forsyningspligt og elektricitetsforbrugeres rettigheder og præciserer konkurrencevilkårene.~~

Artikel 2 Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

~~1.~~ "kunde": grossist eller ~~endelig elektricitetskunde~~ slutkunde

~~2.~~ "grossist": enhver fysisk eller juridisk person, der køber elektricitet med henblik på videresalg inden for eller uden for det system, hvor den pågældende er etableret

~~3.~~ "~~endelig kunde~~" "slutkunde" : kunde, der køber elektricitet til eget brug

~~4.~~ "privatkunde": kunde, der køber elektricitet til eget husholdningsforbrug, men ikke til erhvervmæssig virksomhed

~~5.~~ "erhvervskunde": en fysisk eller juridisk person, der køber elektricitet, der ikke er til brug i deres egen husholdning; udtrykket "erhvervskunder" omfatter også producenter $\Rightarrow$, industrikunder, små og mellemstore virksomheder, andre virksomheder $\Leftarrow$ og grossister

~~2.~~ ~~»privilegeret kunde«: kunde, som frit kan købe elektricitet fra en leverandør efter eget valg, jf. artikel 33~~

↓ nyt

6. "aktiv kunde": en kunde eller et fællesskab af kunder, der forbruger, oplagrer eller sælger elektricitet, der er produceret i deres anlæg, herunder via aggregatorer, eller deltager i ordninger med prisfleksibelt elforbrug eller energieffektivitetsordninger, forudsat at disse aktiviteter ikke udgør deres primære forretnings- eller erhvervmæssige virksomhed;

7. "lokalt energifællesskab": en sammenslutning, en andelsforening, et partnerskab, en nonprofitorganisation eller anden retlig enhed, der reelt kontrolleres af lokale partshavere eller medlemmer, generelt er værdiorienteret frem for profitorienteret, og som er involveret i distribueret produktion og i distributionssystemoperatør-, leverandør- eller aggregatordrivelse på lokalt plan, herunder på tværs af grænserne

---

↓ 2009/72/EF

~~98.~~ "forsyning": salg, herunder videresalg, af elektricitet til kunder

~~29.~~ "elektricitetsforsyningskontrakt": en kontrakt om levering af elektricitet, dog ikke elektricitetsderivater

~~310.~~ "elektricitetsderivat": et finansielt instrument som anført i punkt 5, 6 eller 7 i afsnit C i bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter⁴⁶, for så vidt som instrumentet vedrører elektricitet

---

⁴⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter (EUT L 145 af 30.4.2004, s. 1).

11. "dynamisk elpris-kontrakt": en kontrakt om levering af elektricitet mellem en leverandør og en slutkunde, som afspejler prisen på spotmarkedet, herunder day ahead-markedet, med intervaller, der som minimum svarer til markedsafregningsintervallerne
12. "kontraktopsigelsesgebyr": et gebyr eller en bøde, som en leverandør eller aggregator pålægger en kunde for opsigelse af en elforsynings- eller tjenesteydelseskontrakt
13. "leverandørskiftrelateret gebyr": et gebyr eller en bøde, som en leverandør eller systemoperatør pålægger en kunde direkte eller indirekte for leverandørskift, herunder kontraktopsigelsesgebyrer
14. "aggregator": en markedsdeltager, der samler flere kunders forbrug eller producerede elektricitet til salg, køb eller auktion på et organiseret energimarked
15. "uafhængig aggregator": en aggregator, som ikke er tilknyttet en leverandør eller anden markedsdeltager
16. "prisfleksibelt elforbrug": ændringer i en slutkundes elforbrug i forhold til det normale eller aktuelle forbrugsmønster som reaktion på markedssignaler, herunder tidspunktafhængige elpriser eller finansielle incitamenter, eller som reaktion på accept af slutkundes bud om, alene eller gennem aggregering, at sælge en forbrugsreduktion eller –forøgelse til en bestemt pris på organiserede markeder som defineret i Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1348/2014⁴⁷
17. "konventionel måler": en analog eller elektronisk måler, der ikke både kan sende og modtage data
18. "intelligent målersystem": et elektronisk system, som kan måle energiforbruget og give flere oplysninger end en konventionel måler, og som kan sende og modtage data til informations-, overvågnings- og kontrolformål ved hjælp af en form for elektronisk kommunikation
19. "interoperabilitet": i forbindelse med intelligente målersystemer, evnen hos to eller flere energi- eller kommunikationsnet, -systemer, -apparater, -applikationer eller -komponenter til at arbejde sammen med henblik på at udveksle og gøre brug af information for at kunne udføre bestemte funktioner
20. "næsten tidstro": i forbindelse med intelligente målersystemer, den tid, normalt et spørgsmål om sekunder, der går fra dataregistrering og automatiseret behandling og transmission, indtil dataene anvendes, f.eks. til oplysningsformål
21. "den bedste tilgængelige teknik": i forbindelse med databeskyttelse og sikkerhed i intelligente målersystemer, det mest effektive og avancerede trin i udviklingen af aktiviteter og driftsmetoder, som er udtryk for den praktiske egnethed af en given teknik, som har til formål at forebygge eller afbøde risiciene i forbindelse med privatlivets fred, beskyttelse af personoplysninger og sikkerhed for i princippet at danne grundlag for overholdelse af Unionens databeskyttelsesregler

⁴⁷ Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 1348/2014 af 17. december 2014 om dataindberetning til gennemførelse af artikel 8, stk. 2, og artikel 8, stk. 6, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1227/2011 om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkedene (EUT L 363 af 18.12.2014, s. 121).

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
⇒ nyt

~~522.~~ "distribution": transport af elektricitet via høj-, mellem- og lavspændingsdistributionssystemer med henblik på levering af elektricitet til kunder; omfatter ~~men~~ ikke forsyning

~~623.~~ "distributionssystemoperatør": enhver fysisk eller juridisk person, der er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af distributionssystemet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre systemer og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstillende en rimelig efterspørgsel efter distribution af elektricitet

~~2024.~~ "energieffektivitet" ~~gennem efterspørgselsstyring~~: ⇒ forholdet mellem resultat i form af ydeevne, tjenesteydelser, varer eller energi og tilførsel i form af energi ⇐ ~~global eller integreret metode, der har til formål at påvirke elektricitetsforbrugets størrelse og tidspunkter med henblik på at nedsætte det primære energiforbrug og spidsbelastninger ved at prioritere investeringer i energieffektivitetsforanstaltninger eller andre foranstaltninger såsom afbrydelige forsyningskontrakter i forhold til investeringer til forøgelse af produktionskapaciteten, når de i betragtning af de positive virkninger for miljøet som følge af det nedsatte energiforbrug og de dertil knyttede forsyningsikkerheds- og distributionsomkostningsaspekter er den mest effektive og økonomiske valgmulighed~~

~~3025.~~ "⇐ energi fra ⇐ vedvarende energi kilder": ⇒ energi fra ⇐ vedvarende, ikke-fossile energi kilder ⇒ , navnlig ⇐ (vind, sol ⇒ (solvarme og solceller) ⇐ , geotermisk varme ⇒ energi, omgivende varme, vandkraft og tidevands-, hav- og ⇐, bølge ⇒ energi, samt vedvarende brændsler: biobrændstoffer, flydende biobrændsel, biogas, fast biobrændsel og brændbart affald fra vedvarende kilder ⇐ ~~tidevandsenergi, vandkraft, biomasse, løsepladsgas, gas fra rensningsanlæg og biogas~~)

~~3426.~~ " ~~decentral~~ distribueret produktion": produktionsanlæg, der er tilkøbt distributionssystemet

---

↓ nyt

27. "ladestander": en grænseflade, der er i stand til at oplade ét elektrisk køretøj ad gangen eller udskifte et batteri til ét elektrisk køretøj ad gangen

---

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
⇒ nyt

~~328.~~ "transmission": transport af elektricitet via det sammenkoblede system for meget høj spænding og højspænding med henblik på levering af elektricitet til ~~endelige kunder~~ slutkunder eller distributionsvirksomheder; omfatter ~~men~~ ikke forsyning

~~429.~~ "transmissionssystemoperatør": enhver fysisk eller juridisk person, der er ansvarlig for driften, vedligeholdelsen og om nødvendigt udbygningen af transmissionssystemet i et givet område samt i givet fald dets sammenkoblinger med andre systemer og for at sikre, at systemet på lang sigt kan tilfredsstillende en rimelig efterspørgsel efter transmission af elektricitet

~~1830.~~ "systembruger": en fysisk eller juridisk person, der forsyner eller forsynes fra et transmissions- eller distributionssystem

~~131.~~ "produktion": fremstilling af elektricitet

~~232.~~ "producent": en fysisk eller juridisk person, der fremstiller elektricitet

~~1333.~~ "samkøringslinje": ⇒ en transmissionslinje, der krydser eller strækker sig over en grænse mellem budområder, mellem medlemsstater eller, ved Unionens ydre grænser, mellem medlemsstater og tredjelande ⇐ ~~udstyr, der anvendes til at sammenkoble elektricitetssystemer~~

~~1434.~~ "sammenkoblet system": en række transmissions- og distributionssystemer, der er indbyrdes forbundet ved hjælp af en eller flere samkøringslinjer

~~1535.~~ "direkte linje": enten en elektricitetsforbindelse, der forbinder et isoleret produktionsanlæg med en isoleret kunde, eller en elektricitetsforbindelse, som forbinder en elektricitetsproducent og en forsyningsvirksomhed med henblik på direkte forsyning af deres egne faciliteter, dattervirksomheder og ~~privilegerede~~ kunder

~~25. »langtidsplanlægning«: planlægning af behovet for investering i produktions-, transmissions- og distributionskapacitet på lang sigt med henblik på at tilfredsstille systemets efterspørgsel efter elektricitet og sikre forsyninger til kunderne~~

~~3626.~~ "lille isoleret system": ethvert system med et forbrug på under 3 000 GWh i 1996, som får mindre end 5 % af sit årlige forbrug dækket via sammenkobling med andre systemer

~~27.~~ "mikro isoleret system": ethvert system med et forbrug på under 500 GWh i 1996, uden forbindelse til andre systemer

~~16. »økonomisk rangfølge«: rangfølgen af elektricitetsforsyningskilder ud fra økonomiske kriterier~~

~~1737.~~ "hjælpfunktion" ☒ "systembærende tjeneste" ☒ : funktion, der er nødvendig for driften af et transmissions- eller distributionssystem ⇒ , herunder balancering og ikke-frekvensrelaterede systembærende tjenester, men ikke håndtering af kapacitetsbegrænsninger ⇐

⇓ nyt

38. "ikke-frekvensrelateret systembærende tjeneste": en tjenesteydelse, der anvendes af en transmissions- eller distributionssystemoperatør til spændingsregulering i statisk tilstand, tilførsel af hurtig reaktiv strøm, inertie og "black start"-kapacitet

39. "regionalt driftscenter": det regionale driftscenter som defineret i artikel 32 i [omarbejdning af forordning 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2].

↓ 2009/72/EF

~~2040.~~ "integreret elektricitetsvirksomhed": en vertikalt eller horisontalt integreret virksomhed

~~2141.~~ "vertikalt integreret virksomhed": en elektricitetsvirksomhed eller en gruppe af elektricitetsvirksomheder, som den samme person eller de samme personer har ret til direkte eller indirekte at øve kontrol over, og som driver mindst en af følgende former for virksomhed: transmission eller distribution, og mindst en af følgende former for virksomhed: produktion af eller forsyning med elektricitet

~~2242.~~ "tilknyttet virksomhed": tilknyttede virksomheder som defineret i artikel 2, nr. 12, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU⁴⁸ ~~41 i Rådets syvende direktiv 83/349/EØF af 13. juni 1983 på grundlag af traktatens artikel 44, stk. 2, litra g) [13], om konsoliderede regnskaber [14] og/eller associerede virksomheder som defineret i artikel 33, stk. 1, i nævnte direktiv~~ og/eller virksomheder, som tilhører samme selskabsdeltagere

~~2343.~~ "horisontalt integreret virksomhed": en virksomhed, der udøver mindst en af følgende former for virksomhed: produktion i salgsøjemed, transmission, distribution eller forsyning af elektricitet, sideløbende med en anden ikke-elektricitetsrelateret aktivitet

~~3444.~~ "kontrol": rettigheder, aftaler eller andre midler, som enkeltvis eller tilsammen, under hensyn til alle faktiske og retlige forhold, giver mulighed for udøvelse af afgørende indflydelse på en virksomheds drift, særlig ved:

- (a) ejendoms- eller brugsret til virksomhedens samlede aktiver eller dele deraf
- (b) rettigheder eller aftaler, som sikrer afgørende indflydelse på sammensætningen af virksomhedens organer, deres afstemninger eller beslutninger

~~3545.~~ "elektricitetsvirksomhed": enhver fysisk eller juridisk person, der driver mindst en af følgende former for virksomhed: produktion, transmission, distribution, forsyning eller køb af elektricitet, og som er ansvarlig for de kommercielle, tekniske og/eller vedligeholdelsesmæssige opgaver i forbindelse med disse aktiviteter, men som ikke er ~~endelig kunde~~ slutkunde

~~24.~~ »udbudsprocedure«: en procedure, hvorved planlagte ekstrabehov og planlagt erstatningskapacitet dækkes af forsyninger fra ny eller bestående produktionskapacitet

~~2846.~~ "sikkerhed": såvel forsynings- og leveringssikkerhed som teknisk sikkerhed

↓ nyt

47. "energilagring": i elektricitetssystemet, oplagring af en mængde produceret elektricitet indtil brugstidspunktet, enten som endelig energi eller konverteret til en anden energibærer.

---

⁴⁸ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 af 29.6.2013, s. 19).

↓ 2009/72/EF

KAPITEL II

GENERELLE REGLER FOR, HVORLEDES SEKTOREN SKAL ORGANISERES

↓ nyt

Artikel 3

Et konkurrencedygtigt, forbrugerorienteret, fleksibelt og ikkediskriminerende elektricitetsmarked.

1. Medlemsstaterne sikrer, at deres nationale lovgivning ikke virker urimeligt hæmmende for grænseoverskridende elektricitetsstrømme, forbrugerdeltagelse, herunder gennem prisfleksibelt elforbrug, investeringer i fleksibel energiproduktion, energilagring, indførelse af elektromobilitet eller nye samkøringslinjer, og at elpriserne afspejler de reelle forhold med hensyn til udbud og efterspørgsel.
  2. Medlemsstaterne sikrer, at der ikke er uberettigede hindringer for adgang til og udtræden af markedet for elproduktions- og elforsyningsvirksomheder.
-

↓ 2009/72/EF, artikel 33
⇒ nyt

Artikel 4 ~~33~~

⇒ Frit valg af elektricitetsleverandør ⇐ ~~Markedsåbning og gensidighed~~

- ~~1. Medlemsstaterne sikrer, at de privilegerede kunder omfatter:~~ ⇒ alle kunder frit kan købe elektricitet fra en leverandør efter eget valg. ⇐
  - ~~a) indtil den 1. juli 2004: privilegerede kunder i henhold til artikel 19, stk. 1-3, i direktiv 96/92/EF. Medlemsstaterne offentliggør senest den 31. januar hvert år kriterierne for definitionen af disse privilegerede kunder~~
  - ~~b) fra den 1. juli 2004: alle erhvervskunder~~
  - ~~c) fra den 1. juli 2007: alle kunder.~~
- ~~2. For at undgå skævheder i åbningen af elektricitetsmarkederne:~~
  - ~~a) må elforsyningskontrakter med en privilegeret kunde i en anden medlemsstats system ikke være forbudt, hvis kunden betragtes som privilegeret i begge systemer, og~~
  - ~~b) kan Kommissionen, når transaktioner som beskrevet i litra a) afvises, fordi kunden kun er privilegeret i et af de to systemer, efter anmodning fra den medlemsstat, hvor den~~

~~privilegerede kunde hører hjemme, og under hensyntagen til markedssituationen og den fælles interesse, pålægge den transaktionsafvisende part at gennemføre den ønskede forsyning.~~

↓ nyt

Artikel 5

Markedsbaserede forsyningspriser

1. Elektricitetsleverandørerne skal frit kunne fastsætte den pris, til hvilken de leverer elektricitet til kunderne. Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger for at sikre en effektiv konkurrence mellem elektricitetsleverandørerne.
2. Medlemsstaterne sørger for en målrettet beskyttelse af energifattige og sårbare kunder ved andre midler end offentlige indgreb i fastsættelsen af priserne for elektricitetsforsyning.
3. Uanset stk. 1 og 2 kan medlemsstater, der på datoen for dette direktivs ikrafttræden [OP: please insert the date of entry into force of this Directive] regulerer fastsættelsen af priserne for elektricitetsforsyning til energifattige og sårbare privatkunder ved hjælp af offentlige indgreb, fortsætte med at anvende denne fremgangsmåde indtil [OP: insert the date – five years from the entry into force of this Directive]. Sådanne offentlige indgreb skal forfølge mål af almen økonomisk interesse, være klart definerede, gennemsigtige, ikkediskriminerende og kontrollerbare og sikre EU-elektricitetselskaber lige adgang til kunderne. De må ikke gå videre, end hvad der er nødvendigt for at opfylde de mål af almen økonomisk interesse, der forfølges, og de skal være tidsbegrænsede og stå i et rimeligt forhold til behovet hos dem, der nyder godt af indgrebene.
4. Efter [OP: insert the date – five years from the entry into force of this Directive] kan medlemsstaterne fortsat regulere fastsættelsen af priserne for elektricitetsforsyning til sårbare privatkunder gennem offentlige indgreb, når dette er strengt nødvendigt af årsager af uopsættelig karakter. Sådanne indgreb skal være i overensstemmelse med betingelserne i stk. 3.

Medlemsstaterne anmelder de foranstaltninger, de træffer i overensstemmelse med første afsnit, til Kommissionen senest en måned efter vedtagelsen og kan umiddelbart anvende dem. Anmeldelsen skal ledsages af en redegørelse for, hvorfor problemet ikke i tilstrækkelig grad kan afhjælpes med andre midler, og hvordan det er afgjort, hvem der skal nyde godt af foranstaltningen, og hvor længe den skal vare. Anmeldelsen betragtes som fuldstændig, medmindre Kommissionen senest to måneder efter modtagelsen af anmeldelsen eller efter modtagelsen af eventuelle supplerende oplysninger, som den har bedt om, anmoder om yderligere oplysninger.

Hvis Kommissionen finder, at betingelserne i første afsnit ikke er opfyldt, kan den inden for en frist på to måneder fra modtagelsen af en fuldstændig anmeldelse træffe afgørelse om at bede de nationale myndigheder ændre foranstaltningen eller trække den tilbage. Fristen for at træffe en sådan afgørelse kan forlænges efter aftale mellem Kommissionen og den pågældende medlemsstat.

Et offentligt indgreb i overensstemmelse med dette stykke anses for berettiget, så længe Kommissionen ikke har truffet afgørelse om at bede de nationale myndigheder ændre foranstaltningen eller trække den tilbage.

Artikel ~~632~~

Tredjeparts adgang

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at der indføres en ordning for tredjeparts adgang til transmissions- og distributionssystemerne, som bygger på offentliggjorte tariffer, der gælder for alle ~~privilegerede~~ kunder, og som anvendes objektivt og uden forskelsbehandling mellem systembrugerne. Medlemsstaterne sikrer, at tarifferne eller de metoder, de er beregnet efter, er godkendt forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel ~~59 37~~, og at disse tariffer — og metoderne, hvor kun disse godkendes — offentliggøres, inden de træder i kraft.
2. En transmissions- eller distributionssystemoperatør kan nægte adgang, hvis systemet ikke har den nødvendige kapacitet. Afslaget skal begrundes behørigt på grundlag af objektive samt teknisk og økonomisk forsvarlige kriterier, særlig under hensyn til artikel ~~39~~. ⇒ Medlemsstaterne eller, hvis medlemsstaterne har fastsat bestemmelse herom, de regulerende myndigheder ⇐ ~~De regulerende myndigheder, hvis medlemsstater har fastsat dette, eller medlemsstaterne~~ sikrer, at disse kriterier anvendes konsekvent, og at den systembruger, som er blevet nægtet adgang, har mulighed for at gøre brug af en tvistbilæggelsesprocedure. De regulerende myndigheder sikrer også, at transmissions- eller distributionssystemoperatøren i givet fald, og når der nægtes adgang, giver relevante oplysninger om de foranstaltninger, der vil være nødvendige for at styrke nettet. ⇒ Sådanne oplysninger skal under alle omstændigheder gives, når der nægtes adgang til ladestander. ⇐ Den part, som anmoder om sådanne oplysninger, kan pålægges et rimeligt gebyr, som afspejler omkostningerne ved at fremlægge sådanne oplysninger.

Artikel ~~734~~

Direkte linjer

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger med henblik på at muliggøre:
  - (b) at alle elektricitetsproducenter og -elektricitetsforsyningsvirksomheder, der er etableret på deres område, kan forsyne deres egne faciliteter samt deres dattervirksomheder og ~~privilegerede~~ kunder via en direkte linje, og
  - (c) at enhver ~~privilegeret~~ kunde på deres område kan blive forsynet med elektricitet fra en producent og en forsyningsvirksomhed via en direkte linje.
2. Medlemsstaterne fastsætter kriterierne for meddelelse af bevillinger til etablering af direkte linjer på deres område. Disse kriterier skal være objektive og ikke-diskriminerende.
3. Muligheden for at levere elektricitet via en direkte linje, jf. stk. 1, berører ikke muligheden for at indgå elektricitetsforsyningsaftaler i henhold til artikel ~~6 32~~.

4. Medlemsstaterne kan meddele bevilling til etablering af en direkte linje betinget af enten, at systemadgang er blevet nægtet på grundlag af artikel ~~6 32~~, eller at der indledes en tvistbilæggelsesprocedure i henhold til artikel ~~60 37~~, alt efter omstændighederne.
5. Medlemsstaterne kan nægte at meddele bevilling til etablering af en direkte linje, hvis en sådan bevilling ville ~~stride mod~~ vanskeliggøre anvendelsen af bestemmelserne om forpligtelser til offentlig service i artikel 9 3. Et sådant afslag skal begrundes behørigt.

Artikel 87

Bevillingsprocedure med henblik på ny kapacitet

1. Ved etablering af ny produktionskapacitet anvender medlemsstaterne en bevillingsprocedure, som forløber i henhold til objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende kriterier.
2. Medlemsstaterne fastsætter kriterierne for meddelelse af bevillinger til etablering af produktionskapacitet på deres område. Ved fastsættelsen af passende kriterier tager medlemsstaterne hensyn til:
  - (d) elektricitetssystemets, anlæggenes og tilhørende udstyrs sikkerhed og pålidelighed
  - (e) beskyttelse af den offentlige sundhed og sikkerhed
  - (f) miljøbeskyttelse
  - (g) arealanvendelse og lokalisering
  - (h) anvendelse af offentlige arealer
  - (i) energieffektivitet
  - (j) arten af de primære energikilder
  - (k) bevillingsansøgerens karakteristika såsom teknisk, økonomisk og finansiel formåen
  - (l) overensstemmelse med foranstaltninger, truffet i henhold til artikel ~~9 3~~;
  - (m) produktionskapacitetens bidrag til opfyldelsen af ~~Fællesskabets~~ Unionens overordnede mål om, at andelen af energi fra vedvarende energikilder af ~~Fællesskabets~~ Unionens udvidede endelige energiforbrug udgør 20 % senest i 2020, jf. artikel 3, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af ~~23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, og~~⁴⁹ og
  - (n) ~~(k)~~ produktionskapacitetens bidrag til begrænsning af emissioner.
3. Medlemsstaterne sikrer, at der findes særlige bevillingsprocedurer for små decentrale og/eller ~~decentrale~~ distribuerede ~~producenter~~ produktionsanlæg , som tager hensyn til deres begrænsede størrelse og potentielle indvirkning.

Medlemsstaterne kan fastsætte retningslinjer for denne særlige bevillingsprocedure. Nationale regulerende myndigheder eller andre kompetente nationale myndigheder, herunder planlægningsmyndigheder, gennemgår disse retningslinjer og kan komme med anbefalinger til ændringer heraf.

⁴⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/28/EF af 23. april 2009 om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (EUT L 140 af 5.6.2009, s. 16).

Hvis medlemsstaterne har fastlagt særlige procedurer for godkendelse af arealanvendelse for store nye infrastrukturprojekter i forbindelse med produktionskapacitet, medtager medlemsstaterne i relevant omfang opførelsen af ny produktionskapacitet inden for rammerne af disse procedurer og gennemfører dem på en ikke-diskriminerende måde og inden for en passende tidsramme.

4. Bevillingskriterierne og -procedurerne offentliggøres. Ved afslag på en bevillingsansøgning underrettes ansøgeren om grundene. Disse grunde skal være objektive, ikke-diskriminerende, velfunderede og behørigt dokumenterede. Ansøgeren skal have mulighed for at påklage afgørelsen.

↓ nyt

Artikel 9

Forpligtelser til offentlige service

↓ 2009/72/EF, artikel 3, stk. 1

1. Medlemsstaterne påser på grundlag af deres institutionelle opbygning og under behørig iagttagelse af subsidiaritetsprincippet, at elektricitetsvirksomheder drives efter dette direktivs principper, jf. dog stk. 2, med henblik på at etablere et konkurrencebaseret, sikkert og miljømæssigt bæredygtigt elektricitetsmarked. De afstår fra at forskelsbehandle disse virksomheder for så vidt angår såvel rettigheder som forpligtelser.

↓ 2009/72/EF (tilpasset) artikel 3, stk. 2
⇒ nyt

2. Medlemsstaterne kan under fuld iagttagelse af de relevante bestemmelser i traktaten, særlig artikel ~~86~~ ~~106~~ ~~106~~, ud fra ~~almindelig almen~~ økonomisk interesse pålægge virksomheder i elektricitetssektoren ~~offentlige serviceforpligtelser~~ forpligtelser til offentlig service, som kan omfatte leveringernes sikkerhed, herunder forsyningssikkerhed, regelmæssighed, kvalitet og pris samt miljøbeskyttelse, herunder energieffektivitet, energi fra vedvarende energikilder og klimabeskyttelse. Disse forpligtelser skal være klart definerede, og de skal være gennemsigtige, ikke-diskriminerende og kontrollerbare, og de skal sikre elektricitetsvirksomheder i ~~Fællesskabet~~ ~~Unionen~~ lige adgang til de nationale forbrugere. ~~I relation til forsyningssikkerhed, energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring og opfyldelse af miljømålsætningerne og målene for produktion af energi fra vedvarende energikilder, som omhandlet i dette stykke, kan medlemsstaterne indføre langtidsplanlægning, idet de tager hensyn til, at tredjeparter eventuelt ønsker at få adgang til systemet.~~ ⇒ Forpligtelser til offentlig service, der vedrører fastsættelse af priserne for elektricitetsforsyning, skal være i overensstemmelse med kravene i artikel 5. ⇐

↓ 2009/72/EF (tilpasset) artikel 3, stk. 6

3. ~~6~~Såfremt der ydes økonomisk kompensation, andre former for kompensation og enerettigheder fra en medlemsstat til opfyldelse af forpligtelserne i stk. ~~2 og 3~~ 2 eller til varetagelse af forsyningspligt som fastsat i artikel 27 , skal dette ske på en ikke-diskriminerende og gennemsigtig måde.

↓ 2009/72/EF, artikel 3, stk. 15

4. ~~15~~ Medlemsstaterne underretter efter gennemførelsen af dette direktiv Kommissionen om alle de foranstaltninger, der er truffet med henblik på at opfylde forsyningspligten og offentlige serviceforpligtelser, herunder forbrugerbeskyttelse og miljøbeskyttelse, og deres mulige virkninger på den nationale og internationale konkurrence, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv. De underretter derefter hvert andet år Kommissionen om enhver ændring, der foretages i sådanne foranstaltninger, uanset om sådanne foranstaltninger kræver en undtagelse fra dette direktiv.

↓ 2009/72/EF (tilpasset) artikel 3, stk. 14

5. Medlemsstaterne kan beslutte ikke at anvende artikel ~~6, 7 og 8~~ ~~7, 8, 32 og/eller 34~~, for så vidt anvendelsen retligt eller faktisk ville hindre opfyldelsen af de forpligtelser, der er pålagt elektricitetsvirksomheder under hensyn til almen økonomisk interesse, og for så vidt udviklingen af samhandelen ikke påvirkes i et sådant omfang, at det strider mod Unionens ~~Fællesskabets~~ interesse. I henhold til dette direktiv og til traktatens artikel ~~86~~ 106 ~~omfatter Fællesskabets~~ Unionens ~~interesse~~ bl.a. konkurrence i forbindelse med ~~privilegerede~~ kunder.

↓ 2009/72/EF

~~KAPITEL III~~

~~PRODUKTION~~

↓ 2009/72/EF

~~Artikel 8~~

~~Udbud med henblik på ny kapacitet~~

- ~~1. Medlemsstaterne skal af hensyn til forsyningsikkerheden sørge for, at der kan indføres ny kapacitet eller foranstaltninger til energieffektivitet gennem~~

~~efterspørgselsstyring ved anvendelse af en udbudsprocedure eller en anden procedure, der opfylder samme krav om gennemsigtighed og ikke diskrimination, på grundlag af offentliggjorte kriterier. Disse procedurer må imidlertid kun iværksættes, når den produktionskapacitet, der skal etableres i henhold til bevillingsproceduren eller de foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring, der skal træffes, ikke er tilstrækkelige til at garantere forsyningssikkerheden.~~

~~2. Medlemsstaterne kan af hensyn til miljøbeskyttelsen og fremme af helt ny teknologi sørge for, at ny kapacitet kan gøres til genstand for et udbud på grundlag af offentliggjorte kriterier. Dette udbud kan vedrøre ny kapacitet eller foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring. Der må imidlertid kun iværksættes en udbudsprocedure, hvis den produktionskapacitet, der skal etableres i henhold til bevillingsproceduren, eller de foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring, der skal træffes, ikke er tilstrækkelige til at nå disse mål.~~

~~3. Nærmere oplysninger om udbudsproceduren vedrørende produktionskapacitet og foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende mindst seks måneder inden sidste frist for indgivelse af tilbud.~~

~~Udbudsbetingelserne stilles til rådighed for alle interesserede virksomheder, som er etableret på en medlemsstats område, så betids, at de pågældende virksomheder har en rimelig frist til at indgive tilbud.~~

~~Før at sikre gennemsigtighed og ikke diskrimination skal udbudsbetingelserne indeholde en detaljeret beskrivelse af aftalespecifikationerne og af den procedure, som skal følges af alle tilbudsgivere, samt en udtømmende liste over de kriterier, som lægges til grund ved udvælgelsen af tilbudsgiverne og tildelingen af aftalen, herunder incitamentet som f.eks. offentlige tilskud, som er omfattet af udbuddet. Specifikationerne kan også vedrøre de forhold, der er nævnt i artikel 7, stk. 2.~~

~~4. Når udbuddet gælder den fornødne produktionskapacitet, skal der også tages hensyn til tilbud om langtidsgaranteret elektricitetsforsyning fra bestående produktionsenheder, hvis det ekstra behov kan dækkes på denne måde.~~

~~5. Medlemsstaterne udpeger en myndighed, et offentligt eller et privat organ, der er uafhængigt af produktion, transmission, distribution og forsyning af elektricitet, og som kan være en regulerende myndighed som omhandlet i artikel 35, stk. 1, der skal være ansvarlig for tilrettelæggelsen og overvågningen af samt kontrollen med udbudsproceduren, jf. stk. 1-4 i denne artikel. Hvis en transmissionssystemoperatør, hvad angår ejerskab, er fuldstændig uafhængig af andre aktiviteter, der ikke vedrører transmissionssystemet, kan transmissionssystemoperatøren udpeges som det ansvarlige organ for tilrettelæggelse og overvågning af samt kontrol med udbudsproceduren. Denne myndighed eller dette organ træffer alle nødvendige foranstaltninger for at sikre fortroligheden af de oplysninger, som tilbuddene indeholder.~~

⇩ nyt

KAPITEL III

FORBRUGERINDFLYDELSE OG -BESKYTTELSE

↓ 2009/72/EF (tilpasset)

Artikel 10~~3~~

⊗ Grundlæggende kontraktlige rettigheder ⊗

1. ~~4.~~ Medlemsstaterne sikrer, at alle kunder har ret til at få leveret deres elektricitet af en leverandør, med forbehold af dennes indforståelse, uanset i hvilken medlemsstat leverandøren er registreret, så længe leverandøren overholder de gældende regler for handel ~~og balancering~~. Med henblik herpå træffer medlemsstaterne alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at administrative procedurer ikke indebærer forskelsbehandling af forsyningsvirksomheder, som allerede er registreret i en anden medlemsstat.

~~5. Medlemsstaterne sikrer, at~~

- ~~(a) det er muligt for kunder, samtidig med at aftalens betingelser overholdes, der ønsker at skifte leverandør, at få den/de pågældende operator(er) til at effektuere dette skift inden for tre uger og~~
- ~~(b) kunder har ret til at modtage alle relevante forbrugsdata.~~

~~Medlemsstaterne sikrer, at alle kunder på en ikke-diskriminerende måde sikres rettighederne i litra a) og b) med hensyn til priser, indsats eller tid.~~

↓ 2009/72/EF, bilag I, punkt 1
(tilpasset)
⇒ nyt
⇒ ny

2. ~~1.~~ Med forbehold af ⊗ Unionens ⊗ Fællesskabets bestemmelser om forbrugerbeskyttelse, særlig ~~Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/7/EF af 20. maj 1997 om forbrugerbeskyttelse i forbindelse med aftaler vedrørende fjernsalg~~ ⇒ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2011/83/EU⁵⁰ ⇐ og Rådets direktiv 93/13/EØF ~~af 5. april 1993 om urimelige kontraktvilkår i forbrugeraftaler~~ ⁽⁵¹⁾, sikrer ⇒ medlemsstaterne ⇐, ~~de foranstaltninger, der henvises til i artikel 3,~~ at kunder:

- (o) har ret til en kontrakt med deres elleverandør, idet der i kontrakten angives følgende:
- leverandørens navn og adresse
  - hvilke ydelser der leveres og på hvilket kvalitetsniveau, samt tidspunkt for første tilslutning
  - hvilke typer vedligeholdsservice der tilbydes
  - hvordan aktuell information om gældende tariffer og vedligeholdsgebyrer kan indhentes

⁵⁰ EUT L 304 af 22.11.2011, s. 64–88.

⁵¹ EFT L 95 af 21.4.1993, s. 29–34.

- kontraktens løbetid, betingelserne for fornyelse og ~~afslutning~~ opsigelse af ydelserne og af kontrakten ~~samt hvorvidt der er muligt at opsige kontrakten uden omkostninger~~
- eventuel erstatning eller tilbagebetaling, hvis det i kontrakten fastsatte kvalitetsniveau ikke overholdes, herunder unøjagtig og forsinket fakturering
- hvordan procedurerne for bilæggelse af tvister, jf. artikel 26 ~~litra f)~~, iværksættes
- oplysninger om forbrugerrettigheder, herunder klagebehandling og alle de i dette punkt omhandlede oplysninger, som videreformidles ved fakturering og via elektricitetsvirksomhedernes websteder på en klar og let forståelig måde.

Betingelserne skal være rimelige og velkendte på forhånd. Under alle omstændigheder bør der gives oplysning om betingelserne forud for kontraktens indgåelse eller bekræftelse. Hvis kontrakterne indgås via mellemmand, gives der ligeledes oplysning om de i dette litra omhandlede forhold forud for kontraktens indgåelse

- (p) underrettes med passende varsel, hvis leverandøren agter at ændre kontraktbestemmelserne, og orienteres om deres ret til at ~~hæve~~ ⇒ opsige ⇐ kontrakten, når de modtager denne underretning. Leverandørerne giver på en gennemsigtig og forståelig måde deres kunder direkte meddelelse om enhver ~~gebyrforhøjelse~~ ⇒ justering af forsyningsprisen, årsagerne hertil og forudsætningerne herfor samt om justeringens omfang ⇐ , idet dette skal ske på et passende tidspunkt og senest én normal faktureringsperiode ~~efter forhøjelsens~~ ⇒ før justeringens ⇐ ikrafttræden. Medlemsstaterne sikrer, at kunderne kan hæve kontrakten, hvis de ikke godkender de nye ⇒ kontraktvilkår ⇐ betingelser ⇒ eller justeringer af forsyningsprisen ⇐ , som elektricitetsleverandøren har underrettet dem om
- (q) modtager gennemsigtige oplysninger om gældende priser og tariffer og om standardvilkår og betingelser for adgang til og brug af elektricitetsleverancer
- (r) tilbydes et bredt udvalg af betalingsmetoder, som ikke må indebære urimelig forskelsbehandling af kunderne. ~~Forudbetalingssystemer skal være rimelige og passende afspejle det forventede elektricitetsforbrug.~~ Eventuelle forskelle i ⇒ gebyrer i forbindelse med betalingsmetoder skal afspejle de pågældende omkostninger, som afholdes af leverandøren ⇐ ~~vilkår og betingelser skal afspejle leverandørens omkostninger ved forskellige betalingsystemer.~~
- (s) ⇒ ikke som følge af forudbetalingssystemer stilles urimeligt ufordelagtigt i forhold til den gennemsnitlige markedspris ⇐
- (t) ⇒ tilbydes rimelige og gennemsigtige ⇐ De generelle vilkår og betingelser ~~skal være rimelige og gennemsigtige.~~ De ⇒ generelle vilkår og betingelser ⇐ skal anføres i et klart og forståeligt sprog og må ikke indeholde ikke-kontraktmæssige hindringer for at udøve kundernes rettigheder, f.eks. overdreven dokumentation. Kunderne skal beskyttes mod urimelige eller vildledende salgsmetoder
- ~~e) ikke skal betale for at skifte leverandør~~
- (u) ~~f) nyder godt af gennemsigtige, enkle og billige procedurer for behandling af deres klager. Alle forbrugere skal navnlig have ret til ydelser og klagebehandling af god standard fra deres elektricitetsleverandørs side. Sådanne udenretslige tvistbilæggelsesprocedurer skal gøre det muligt at bilægge tvister hurtigt og rimeligt, helst i løbet af tre måneder og skal, hvis det skønnes berettiget, indeholde bestemmelser om et erstatnings- og/eller tilbagebetalingssystem. Når det er muligt,~~

~~bør principperne i Kommissionens henstilling 98/257/EF af 30. marts 1998 om de principper, der finder anvendelse på organer, med ansvar for udenretlig bilæggelse af tvister på forbrugerområdet [3], følges. ⇒ har ret til ydelser og klagebehandling af god standard fra deres elektricitetsleverandørs side. Elektricitetsleverandørerne skal behandle klager på en enkel, retfærdig og hurtig måde ⇐~~

- (v) ~~informeres om deres rettigheder med hensyn til forsyningspligt, hvis de er omfattet af forsyningspligt i henhold til de bestemmelser, medlemsstaterne har vedtaget i medfør af artikel 27 3, stk. 3~~

~~h) har adgang til deres forbrugsdata og skal, efter udtrykkelig aftale og gratis, kunne give enhver registreret forsyningsvirksomhed adgang til deres egne målerdata. Den part, der er ansvarlig for dataforvaltning, har pligt til at give virksomheden disse data. Medlemsstaterne fastlægger et standardformat for de pågældende data og en procedure, hvorefter leverandører og forbrugere kan få adgang til dem. Der må ikke pålægges forbrugeren ekstra udgifter for denne ydelse~~

~~i) informeres fyldestgørende om det faktiske elektricitetsforbrug og prisen for det tilstrækkelig hyppigt til, at de kan regulere deres eget elektricitetsforbrug. Oplysningerne gives ved at anvende en tilstrækkelig tidsramme, der tager hensyn til kapaciteten af forbrugers måleudstyr og det pågældende elektricitetsprodukt. Der tages passende hensyn til omkostningseffektiviteten ved sådanne foranstaltninger. Der må ikke pålægges forbrugeren ekstra udgifter for denne ydelse~~

- (w) ⇒ får fyldestgørende oplysninger om alternativer til afbrydelse af elforsyningen i tilstrækkelig god tid før den planlagte afbrydelse. Disse alternativer, der ikke bør medføre ekstra omkostninger for kunderne, kan omfatte kilder til støtte for at undgå afbrydelser, alternative betalingsplaner, rådgivning om gældsforvaltning eller udsættelse af afbrydelsen ⇐
- (x) ~~modtager en endelig kontoopgørelse efter ethvert skift af elektricitetsleverandør senest seks uger, efter at ændringen af leverandør har fundet sted.~~

⇓ nyt

Artikel 11

Ret til en dynamisk elpris-kontrakt

1. Medlemsstaterne sikrer, at alle slutkunder har ret til efter anmodning at få tilbudt en dynamisk elpris-kontrakt af deres leverandør.
2. Medlemsstaterne sikrer, at leverandørerne informerer slutkunderne fuldt ud om de muligheder og risici, der er forbundet med en sådan dynamisk elpris-kontrakt.
3. Som minimum i en tiårsperiode efter indførelsen af sådanne kontrakter overvåger medlemsstaterne via deres nationale regulerende myndigheder den vigtigste udvikling på dette område, herunder tilbuddene på markedet, effekten på forbrugernes regninger, herunder særlig omfanget af prisudsvingene, og forbrugernes følsomhed over for den finansielle risiko, og de aflægger hvert år rapport herom.

Artikel 12

Ret til at skifte leverandør og regler for gebyrer i forbindelse med leverandørskift

1. Medlemsstaterne sørger for, at kunder, der ønsker at skifte leverandør, har ret til at få et sådant skift udført inden for tre uger, idet kontraktvilkårene overholdes.
2. Medlemsstaterne sikrer, at kunderne ikke opkræves noget gebyr for leverandørskift
3. Uanset stk. 2 kan medlemsstaterne vælge at tillade leverandører at opkræve opsigelsesgebyrer af kunder, der frivilligt opsiger tidsbegrænsede kontrakter før deres udløb. Sådanne gebyrer må dog kun opkræves i forbindelse med kontrakter, som giver kunderne en påviselig fordel. Desuden må gebyrerne ikke overstige de direkte økonomiske tab for leverandøren som følge af kundens opsigelse af kontrakten, herunder omkostningerne ved eventuelle bundtede investeringer eller ydelser, der allerede er leveret til kunden som led i kontrakten.
4. Medlemsstaterne sikrer, at retten til at skifte leverandør gælder for alle kunder uden forskel, for så vidt angår omkostninger, indsats og tidsfrister.

Artikel 13

Kontrakter med en aggregator

1. Medlemsstaterne sikrer, at der, når en slutkunde ønsker at indgå en kontrakt med en aggregator, ikke kræves samtykke fra slutkundens leverandør.
2. Medlemsstaterne sørger for, at en slutkunde, der ønsker at opsig sin kontrakt med en aggregator, har ret til at opsig kontrakten med tre ugers varsel, idet kontraktvilkårene overholdes.
3. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder, der opsiger en tidsbegrænset kontrakt med en aggregator inden dens udløb, ikke opkræves noget opsigelsesgebyr, der overstiger de direkte økonomiske tab for aggregatoren, herunder omkostningerne ved eventuelle bundtede investeringer eller ydelser, der allerede er leveret til kunden som led i kontrakten.
4. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder har ret til at modtage alle relevante oplysninger om prisfleksibelt elforbrug og om leveret og solgt elektricitet mindst én gang om året.
5. Medlemsstaterne sikrer, at de rettigheder, der er omhandlet i stk. 1, 2, 3 og 4, gælder for alle slutkunder uden forskel, for så vidt angår omkostninger, indsats og tidsfrister.

Artikel 14

Sammenligningsværktøjer

1. Medlemsstaterne sikrer, at forbrugerne har gratis adgang til mindst ét værktøj til sammenligning af leverandørernes tilbud, som opfylder de kriterier, der er fastsat i bilag I. Disse sammenligningsværktøjer kan forvaltes af en hvilken som helst enhed, herunder private virksomheder og offentlige myndigheder eller organer. Kunderne bør underrettes om, at sådanne værktøjer er til rådighed.
2. Medlemsstaterne udpeger en uafhængig myndighed til at varetage ansvaret for certificering af sammenligningsværktøjer og sikre, at certificerede sammenligningsværktøjer til enhver tid opfylder de kriterier, der er fastsat i bilag I.

3. Medlemsstaterne kan kræve, at sammenligningsværktøjer som omhandlet i stk. 1 omfatter sammenlignende bestemmende faktorer vedrørende arten af de tjenesteydelser, der tilbydes af leverandørerne.
4. Det skal være muligt at søge om certificering af ethvert værktøj til sammenligning af leverandørtilbud i overensstemmelse med denne artikel på et frivilligt og ikke-diskriminerende grundlag.

Artikel 15
Aktive kunder

1. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder:
  - (y) har ret til at producere, oplagre, forbruge og sælge egenproduceret elektricitet på alle organiserede markeder, enten enkeltvis eller via aggregatorer, uden at være underlagt uforholdsmæssigt byrdefulde procedurer og afgifter, der ikke afspejler omkostningerne.
  - (z) er underlagt omkostningsægte, gennemsigtige og ikke-diskriminerende netafgifter, der er opgjort særskilt for henholdsvis den mængde elektricitet, der leveres til nettet, og den mængde elektricitet, der forbruges fra nettet, i overensstemmelse med artikel 59, stk. 8.
2. Det energianlæg, der er nødvendigt for en aktiv kundes virksomhed, kan forvaltes af tredjemand, for så vidt angår installation og drift, herunder måling og vedligeholdelse.

Artikel 16
Lokale energifællesskaber

1. Medlemsstaterne sikrer, at lokale energifællesskaber:
  - (æ) har ret til at eje, etablere eller leje fællesskabsnet og til selvstændigt at forvalte dem
  - (ø) kan få adgang til alle organiserede markeder, enten direkte eller via aggregatorer eller leverandører på ikke-diskriminerende vilkår
  - (å) får en ikke-diskriminerende behandling, for så vidt angår deres aktiviteter, rettigheder og forpligtelser som slutkunder, elproducenter, distributionssystemoperatører eller aggregatorer
  - (aa) er underlagt retfærdige, forholdsmæssigt afpassede og gennemsigtige procedurer og omkostningsægte afgifter.
2. Medlemsstaterne opstiller et gunstigt regelsæt, der sikrer, at:
  - (bb) deltagelse i lokale energifællesskaber er frivillig
  - (cc) partshavere eller medlemmer af lokale energifællesskaber ikke mister deres rettigheder som privatkunder eller aktive kunder
  - (dd) partshavere eller medlemmer kan trække sig ud af et lokalt energifællesskab; i så fald finder artikel 12 anvendelse

- (ee) artikel 8, stk. 3, finder anvendelse på produktionskapacitet installeret af lokale energifællesskaber, når en sådan kapacitet kan betragtes som et lille decentralt eller distribueret produktionsanlæg
- (ff) bestemmelserne i kapitel IV gælder for lokale energifællesskaber, der fungerer som distributionssystemoperatør
- (gg) hvor det er relevant, et lokalt energifællesskab kan indgå en aftale med en distributionssystemoperatør, hvis net det er tilsluttet, om drift af det lokale energifællesskabs net
- (hh) hvor det er relevant, systembrugere, der ikke er partshavere i eller medlem af det lokale energifællesskab, og som er tilsluttet det distributionsnet, der drives af det lokale energifællesskab, er underlagt rimelige og omkostningsægte netafgifter. Hvis sådanne systembrugere og lokale energifællesskaber ikke kan nå til enighed om netgebyrerne, kan begge parter anmode den regulerende myndighed om at træffe afgørelse om netafgifterne størrelse
- (ii) hvor det er relevant, lokale energifællesskaber er underlagt passende netafgifter ved tilslutningspunkterne mellem energifællesskabsnettet og distributionsnettet uden for energifællesskabet. Disse netafgifter opgøres særskilt for henholdsvis den mængde elektricitet, der er leveret til distributionsnettet, og den mængde elektricitet, der er forbrugt fra distributionsnettet uden for det lokale energifællesskab, i overensstemmelse med artikel 59, stk. 8.

Artikel 17

Prisfleksibelt elforbrug

1. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale regulerende myndigheder tilskynder slutkunderne, herunder dem, der tilbyder prisfleksibelt elforbrug gennem aggregatorer, til at deltage sideløbende med producenter i alle organiserede markeder på en ikke-diskriminerende måde.
2. Medlemsstaterne sikrer, at transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører ved køb af systembærende tjenester behandler leverandører af prisfleksibelt elforbrug, herunder uafhængige aggregatorer, på en ikkediskriminerende måde på grundlag af deres tekniske formåen.
3. Medlemsstaterne sikrer, at deres regelsæt tilskynder aggregatorer til at deltage i detailmarkedet, og at det som minimum indeholder følgende elementer:
  - (jj) retten for enhver aggregator til at komme ind på markedet uden de øvrige markedsaktørers samtykke
  - (kk) gennemsigtige regler, der klart fordeler roller og ansvarsområder mellem alle markedsdeltagerne
  - (ll) gennemsigtige regler og procedurer for dataudveksling mellem markedsdeltagerne, der sikrer nem adgang til data på lige og ikke-diskriminerende vilkår med fuld beskyttelse af forretningsoplysninger
  - (mm) at aggregatorer ikke forpligtes til at betale kompensation til leverandører eller producenter
  - (nn) en ordning til løsning af konflikter mellem markedsdeltagerne.

4. For at sikre, at balanceringsomkostninger og de fordele, som aggregatorer skaber, fordeles retfærdigt mellem markedsdeltagerne, kan medlemsstaterne undtagelsesvis tillade kompensationsbetalinger mellem aggregatorer og balanceansvarlige parter. Sådanne betalinger skal være begrænset til situationer, hvor en markedsdeltager påfører en anden markedsdeltager ubalancer, der resulterer i en finansiel omkostning. Sådanne ekstraordinære kompensationsbetalinger kræver de nationale regulerende myndigheders godkendelse og skal overvåges af agenturet.
5. Medlemsstaterne sikrer adgang til og fremmer inddragelsen af prisfleksibelt elforbrug, bl.a. gennem uafhængige aggregatorer, på alle organiserede markeder. Medlemsstaterne sikrer, at de nationale regulerende myndigheder eller, hvis det nationale retssystem kræver det, transmissionssystemoperatørerne og distributionssystemoperatørerne i tæt samarbejde med leverandørerne af prisfleksibelt elforbrug og slutkunderne fastlægger tekniske betingelser for inddragelse af prisfleksibelt elforbrug på markederne på grundlag af markedernes tekniske krav og mulighederne for prisfleksibelt elforbrug. Disse betingelser skal omfatte aggregators deltagelse.

Artikel 18

Fakturering og faktureringsoplysninger

1. Medlemsstaterne sikrer, at fakturaer opfylder de mindstekrav til fakturering og faktureringsoplysninger, der er fastsat i bilag II. Oplysningerne på fakturaen skal være korrekte, klare og koncise og skal præsenteres på en måde, der gør det let for forbrugerne at foretage sammenligninger.
2. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunderne modtager alle fakturaer og faktureringsoplysninger for deres elforbrug omkostningsfrit, og at fakturaerne er klare, nøjagtige og letforståelige.
3. Fakturering skal ske på grundlag af det faktiske forbrug mindst en gang om året. Efter anmodning fra slutkunden eller hvis denne har valgt elektronisk fakturering, stilles faktureringsoplysningerne til rådighed mindst en gang hvert kvartal, ellers to gange årligt.

Denne forpligtelse kan opfyldes ved at indføre et system, hvor slutkunderne selv regelmæssigt foretager aflæsningen og underretter leverandøren om aflæsningerne fra deres måler. Kun i de tilfælde, hvor slutkunden ikke har fået meddelelse om måleraflæsning for en given faktureringsperiode, kan faktureringen baseres på et anslået forbrug eller en fast takst.
4. Slutkunder med målere, som giver operatøren mulighed for at foretage fjernaflæsning, skal have nøjagtige faktureringsoplysninger baseret på det faktiske forbrug mindst én gang om måneden.
5. Medlemsstaterne kræver, at oplysninger om elektricitetsfakturaer og det hidtidige forbrug, i det omfang de foreligger, stilles til rådighed på kundens anmodning for en leverandør eller tjenesteudbyder, som forbrugeren har udpeget i overensstemmelse med punkt 3 i bilag II.
6. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunderne får mulighed for at vælge elektroniske faktureringsoplysninger og fakturaer, og at de på anmodning modtager en klar og

letforståelig redegørelse for, hvordan deres faktura er fremkommet, navnlig hvis fakturaen ikke er baseret på det faktiske forbrug.

7. Medlemsstaterne kan fastsætte, at oplysningerne på disse fakturaer på slutkunders anmodning ikke skal anses for at udgøre en betalingsanmodning. I sådanne tilfælde sikrer medlemsstaterne, at leverandørerne tilbyder fleksible betalingsordninger.
8. Medlemsstaterne fastsætter krav om, at oplysninger om og skøn over elektricitetsomkostninger på slutkunders anmodning stilles rettidigt til rådighed i en letforståelig form.

↓ 2009/72/EF (tilpasset), artikel 3, stk. 10

~~10. Medlemsstaterne træffer foranstaltninger med henblik på at opfylde målsætningerne for social og økonomisk samhørighed og miljøbeskyttelse, som i relevant omfang omfatter energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring og midler til bekæmpelse af klimaændringer, og forsyningsikkerhed. Sådanne foranstaltninger kan især omfatte passende økonomiske incitament, eventuelt ved at benytte alle eksisterende ordninger i medlemsstaterne og i Fællesskabet til vedligeholdelse og etablering af den nødvendige netinfrastruktur, herunder sammenkoblingskapacitet.~~

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
⇒ nyt

Artikel ~~19~~ ☒ **Intelligente målersystemer** ☒

1. ~~11~~ For at fremme energieffektiviteten ⇒ og styrke kundernes rolle ⇐, henstiller medlemsstaterne eller, hvis en medlemsstat har fastsat ~~dette~~, bestemmelse herom den regulerende myndighed kraftigt til, at elektricitetsvirksomheder ⇒ og aggregatorer ⇐ optimerer deres anvendelse af energi, ~~f.eks. bl.a.~~ ved at levere energistyringstjenester, ~~eller~~ udvikle innovative prisformler eller indføre ⇐ interoperable, ⇐ intelligente målersystemer eller intelligente net, når det er relevant.

↓ nyt

2. Medlemsstaterne sikrer, at der på deres område gennemføres intelligente målersystemer, der skal bidrage til kundernes aktive deltagelse i elektricitetsmarkedet. En sådan gennemførelse kan underkastes en cost-benefit-analyse, som skal være i overensstemmelse med de principper, der er fastlagt i bilag III.
3. Medlemsstater, der påbegynder ibrugtagningen af sådanne systemer, vedtager og offentliggør et minimumssæt af funktionskrav og tekniske krav til intelligente målersystemer, der indføres på deres område, i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 20 og bilag III. Medlemsstaterne sikrer, at der er interoperabilitet og konnektivitet mellem disse intelligente målersystemer og forbrugernes energiforvaltningssystemer. I den forbindelse tager medlemsstaterne behørigt hensyn til anvendelsen af foreliggende relevante standarder, herunder

standarder, der muliggør interoperabilitet, samt bedste praksis og vigtigheden af at udvikle det indre marked for elektricitet.

4. Medlemsstater, der påbegynder ibrugtagningen af sådanne intelligente målersystemer, sikrer, at slutkunderne bidrager til de omkostninger, der er forbundet med indførelsen, på en gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde. Medlemsstaterne overvåger regelmæssigt ibrugtagningen på deres område for at følge udviklingen i omkostningerne og fordelene for hele værdikæden, herunder nettofordelene for forbrugerne.
5. Hvis ibrugtagningen af intelligente målersystemer bedømmes negativt som følge af en cost-benefit-analyse, jf. stk. 2, sikrer medlemsstaterne, at denne analyse jævnligt ajourføres som reaktion på ændringer i de underliggende antagelser og på den teknologiske og markedsmæssige udvikling. Medlemsstaterne underretter de ansvarlige tjenestegrene i Kommissionen om resultatet af deres ajourførte økonomiske analyser, efterhånden som de foreligger.

↴ nyt

Artikel 20

Funktionskrav til intelligente målersystemer

Hvis intelligente målersystemer bedømmes positivt som følge af en cost-benefit-analyse, jf. artikel 19, stk. 2, eller indføres systematisk, gennemfører medlemsstaterne målersystemerne i overensstemmelse med europæiske standarder, bestemmelserne i bilag III og i overensstemmelse med følgende principper:

- (a) målersystemerne skal måle det faktiske elforbrug nøjagtigt og give slutkunderne oplysninger om det faktiske forbrugstidspunkt. Disse oplysninger skal gøres let tilgængelige og synlige for slutkunderne uden ekstraomkostninger og være næsten tidstro med henblik på at støtte automatiserede energieffektivitetsprogrammer, prisfleksibelt elforbrug og andre tjenester
- (b) sikkerheden i forbindelse med intelligente målersystemer og datakommunikation skal være i overensstemmelse med relevant EU-lovgivning om sikkerhed, idet der tages behørigt hensyn til de bedste tilgængelige teknikker til sikring af den højest mulige grad af cybersikkerhedsbeskyttelse
- (c) slutkunderne skal sikres beskyttelse af privatlivets fred og databeskyttelse i overensstemmelse med relevant EU-lovgivning om databeskyttelse og privatlivets fred
- (d) måleroperatører skal sikre, at målersystemet eller -systemerne hos aktive kunder, der egenproducerer elektricitet, kan registrere elektricitet, der sendes ud i elnettet fra kundens installation.
- (e) hvis slutkunderne anmoder om det, skal målerdata om deres produktion og forbrug af elektricitet stilles til rådighed for dem via en lokal standardiseret kommunikationsgrænseflade og/eller fjernadgang eller for tredjemand, der handler på deres vegne, i en letforståelig form som omhandlet i artikel 24, der giver dem mulighed for at sammenligne aftaler på et ensartet grundlag

- (f) når en slutkunde får installeret et intelligent målersystem skal der på installationstidspunktet ydes passende rådgivning og oplysninger, navnlig om alle systemets muligheder med hensyn til måleraflæsning og overvågning af energiforbruget samt om indsamling og behandling af personoplysninger i overensstemmelse med gældende EU-lovgivning om databeskyttelse
  - (g) intelligente målersystemer skal give slutkunderne mulighed for at få foretaget afmåling og afregning med samme hyppighed som for afregning af ubalancer på det nationale marked.
-

↓ nyt

Artikel 21

Ret til at få installeret et intelligent målersystem

1. Hvis intelligente målersystemer bedømmes negativt som følge af en cost-benefit-analyse, jf. artikel 19, stk. 2, og ikke indføres systematisk, sikrer medlemsstaterne, at alle kunder har ret til på anmodning og på fair og rimelige betingelser at få installeret eller, hvor det er relevant, opgraderet, et intelligent målersystem, der:
  - (a) når det er teknisk muligt, er udstyret med de funktioner, der er omhandlet i artikel 20, eller med et minimumssæt af funktioner, der fastlægges og offentliggøres af medlemsstaterne på nationalt plan, og i overensstemmelse med bestemmelserne i bilag III,
  - (b) er interoperabelt og i stand til at sikre næsten tidstro konnektivitet med forbrugernes energiforvaltningssystemer.
2. I forbindelse med en kundes anmodning om et intelligent målersystem i medfør af stk. 1 skal medlemsstaterne eller, hvis en medlemsstat har fastsat bestemmelse herom, de udpegede kompetente myndigheder:
  - (a) sikre, at tilbuddet til den slutkunde, der anmoder om installation af en intelligent måler, udtrykkeligt og klart beskriver:
    - i) de funktioner og den interoperabilitet, som det intelligente målersystem tilbyder, samt de tjenester, der kan tilbydes og de fordele, som realistisk set kan opnås ved at få installeret et intelligente målersystem på det pågældende tidspunkt;
    - ii) alle dermed forbundne omkostninger, der skal afholdes af slutkunden
  - (b) sikre, at systemet installeres inden for en rimelig tidsfrist og senest tre måneder efter kundens anmodning
  - (c) regelmæssigt og mindst hvert andet år vurdere og offentliggøre de omkostninger, der er forbundet med systemet, og registrere deres udvikling som følge af den teknologiske udvikling og eventuelle opgraderinger af målersystemet.

Artikel 22

Konventionelle målere

1. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunder, der ikke har et intelligent målersystem, udstyres med individuelle konventionelle målere, der nøjagtigt måler deres faktiske forbrug.
2. Medlemsstaterne sikrer, at slutkunderne uden videre er i stand til at aflæse deres konventionelle målere, enten direkte eller indirekte via en onlinegrænseflade eller en anden passende grænseflade.

Artikel 23 **Dataforvaltning**

1. Ved opstillingen af reglerne for forvaltning og udveksling af data bestemmer medlemsstaterne eller, hvis en medlemsstat har fastsat bestemmelse herom, de udpegede kompetente myndigheder, hvilke parter der er berettiget til at få adgang til slutkundernes data med disses udtrykkelige samtykke i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679⁵². Data omfatter i forbindelse med dette direktiv målerdata og forbrugsdata samt data, der er nødvendige, for at forbrugerne kan skifte leverandør. De berettigede parter omfatter som minimum kunder, leverandører, transmissions- og distributionssystemoperatører, aggregatorer, energitjenesteselskaber og andre parter, der leverer energitjenester eller andre tjenester til kunderne.
2. Medlemsstaterne tilrettelægger forvaltningen af data med henblik på at sikre en effektiv adgang til og udveksling af data. Uafhængigt af den dataforvaltningsmodel, der anvendes i den enkelte medlemsstat, giver den eller de parter, der har ansvaret for dataforvaltningen, enhver berettiget part adgang til slutkundens data efter udtrykkeligt samtykke fra denne. De ønskede data bør stilles til rådighed for de berettigede parter samtidigt og på en ikke-diskriminerende måde. Der skal være nem adgang til data, og de relevante procedurer herfor skal offentliggøres.
3. Medlemsstaterne eller, hvis en medlemsstat har fastsat bestemmelse herom, de udpegede kompetente myndigheder bemyndiger og certificerer de parter, der forvalter data for at sikre, at de opfylder kravene i dette direktiv. Uden at det indskrænker databeskyttelsesrådgivernes opgaver i henhold til forordning (EU) 2016/679, kan medlemsstaterne beslutte at kræve, at parter, der forvalter data, udpeger en overvågningsansvarlig, som skal føre tilsyn med gennemførelsen af de foranstaltninger, der træffes af de relevante parter for at sikre ikke-diskriminerende adgang til data og overholdelse af kravene i dette direktiv. Overvågningsansvarlige eller organer, der er udpeget i henhold til artikel 35, stk. 2, litra d), kan pålægges at opfylde forpligtelserne i dette stykke.
4. Slutkunderne må ikke pålægges ekstra omkostninger i forbindelse med adgang til deres data. Medlemsstaterne er ansvarlige for at fastsætte de relevante omkostninger i forbindelse med berettigede parters adgang til data. Regulerede enheder, der leverer datatjenester, må ikke drage fordel af denne virksomhed.

---

⁵² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT L 119 af 4.5.2016, s. 1).

Artikel 24
Dataformat

1. Medlemsstaterne fastlægger et fælles dataformat og en gennemsigtig procedure for parter, der er berettiget til at få adgang til de data, der er anført i artikel 23, stk. 1, med det formål at fremme konkurrencen på detailmarkedet og undgå uforholdsmæssigt store administrative omkostninger for de berørte parter.
2. Kommissionen fastsætter ved hjælp af gennemførelsesretsakter, der vedtages efter rådgivningsproceduren, jf. artikel 68, et fælles europæisk dataformat og ikke-diskriminerende og gennemsigtige procedurer for adgang til de data, der er anført i artikel 23, stk. 1; det europæiske dataformat og de europæiske procedurer erstatter de nationale dataformater og procedurer, som medlemsstaterne vedtager i overensstemmelse med stk. 1. Medlemsstaterne sikrer, at markedsdeltagerne anvender det fælles europæiske dataformat.

↓ 2009/72/EF (tilpasset)

Artikel 25

⊗ Fælles kontaktpunkter ⊗

~~12.~~ Medlemsstaterne sikrer, at der etableres fælles kontaktpunkter, hvor ⊗ kunderne ⊗ ~~forbrugerne~~ kan indhente alle nødvendige oplysninger om deres rettigheder, gældende lovgivning og de tilgængelige tvistbilæggelsesmekanismer i tilfælde af tvister. Disse kontaktpunkter kan være en del af et generelt informationspunkt for forbrugere.

↓ 2009/72/EF (tilpasset)

~~16.~~ Kommissionen udarbejder i samråd med relevante interessenter, herunder medlemsstaterne, de nationale regulerende myndigheder, forbrugerorganisationer, elektricitetsvirksomheder og på grundlag af de hidtidige fremskridt arbejdsmarkedets parter en klar og kortfattet tjekliste for energiforbrugere med praktiske oplysninger om energiforbrugernes rettigheder. Medlemsstaterne sikrer, at elektricitetsleverandørerne eller distributionssystemoperatørerne i samarbejde med den regulerende myndighed tager de nødvendige skridt til at sende en kopi af tjeklisten for energiforbrugere til alle deres forbrugere og sikre, at den gøres offentligt tilgængelig.

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
⇒ nyt

Artikel 26

⊗ Ret til udenretslig tvistbilæggelse ⊗

~~13.~~ Medlemsstaterne sikrer, at der findes en uafhængig mekanisme som f.eks. en energiombudsmand eller et forbrugerorgan for en effektiv behandling af klager og udenretslig tvistbilæggelse. ⇒ kunderne har adgang til enkle, retfærdige, gennemsigtige, uafhængige og

effektive udenretslige tvistbilæggelsesordninger til bilæggelse af tvister vedrørende rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i dette direktiv. Hvis kunden en forbruger som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/11/EU⁵³, skal sådanne udenretslige ordninger opfylde de kvalitetskrav, der er fastsat i direktiv 2013/11/EU, og, når det er berettiget, omfatte en refusions- og/eller erstatningsordning ↩.

↓ 2009/72/EF (tilpasset)

Artikel ~~3~~ 27

⊗ Forsyningspligt ⊗

1. ~~2.~~ Medlemsstaterne sikrer, at alle privatkunder og, når medlemsstaterne anser det for hensigtsmæssigt, små virksomheder, nemlig virksomheder med under 50 ansatte og en årlig omsætning eller balance på højst 10 mio. EUR, omfattes af en forsyningspligt, dvs. har ret til at få leveret elektricitet af en bestemt kvalitet til ⊗ konkurrencedygtige ⊗ rimelige, let og klart sammenlignelige, gennemsigtige og ikke-diskriminerende priser på deres område. Medlemsstaterne kan for at sikre forsyningspligt med henblik herpå udpege en forsyningspligtig leverandør. Medlemsstaterne skal pålægge distributionsselskaberne en forpligtelse til at tilslutte kunderne til deres net i henhold til vilkår, betingelser og tariffer, som er fastlagt efter proceduren i artikel ~~59, stk. 6~~ ~~37, stk. 6~~. Dette direktiv er ikke til hinder for, at medlemsstaterne styrker de private, små og mellemstore forbrugeres markedsposition ved at fremme mulighederne for, at denne forbrugergruppe frivilligt kan lade sig repræsentere samlet.
2. ~~Første afsnit~~ Stk. 1 gennemføres på en gennemsigtig og ikke-diskriminerende måde og ⊗ hindrer ikke det frie valg af leverandør ⊗, jf. artikel ~~4~~ ~~33~~.

↓ 2009/72/EF (tilpasset)

Artikel ~~3~~ 28

⊗ Sårbare kunder ⊗

1. ~~7.~~ Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger til at beskytte ~~de endelige~~ kunderne og sikrer især, at der er passende sikkerhedsforanstaltninger, der beskytter sårbare kunder. I den forbindelse fastlægger hver medlemsstat en definition af begrebet sårbare kunder, som kan henvise til energifattigdom og bl.a. til forbuddet mod afbrydelser af forsyning for disse kunder i kritiske perioder. Medlemsstaterne sikrer, at de rettigheder og forpligtelser, der er knyttet til sårbare kunder, gøres gældende. De træffer navnlig hensigtsmæssige foranstaltninger til at beskytte ~~endelige~~ kunder i fjerntliggende områder. De sikrer et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, især for så vidt angår gennemsigtighed i kontraktbetingelser og -vilkår, almindelig information og ordninger for bilæggelse af tvister. ~~Medlemsstaterne sikrer, at privilegerede kunder reelt let kan skifte til en ny leverandør. Med hensyn til i det mindste privatkunder omfatter disse foranstaltninger de tiltag, der omhandles i bilag I.~~

⁵³ EUT L 165 af 18.6.2013, s. 63–79.

2. ~~§~~ Medlemsstaterne træffer passende foranstaltninger, f.eks. formulering af nationale energihandlingsplaner, ydelser i de sociale sikringsordninger til sikring af den nødvendige elektricitetsforsyning til sårbare kunder eller støtte til forbedringer af energieffektivitet, for at bekæmpe energifattigdom, hvor den konstateres, herunder generelt i forbindelse med fattigdom. Sådanne foranstaltninger må ikke hæmme den effektive åbning af markedet, jf. artikel ~~4~~ ~~33~~, eller markedets funktion, og Kommissionen underrettes, hvor det er relevant, herom i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 9, stk. 4 ~~stk. 15 i nærværende artikel~~. Denne underretning kan også omfatte foranstaltninger, der træffes inden for den generelle sociale sikringsordning.

⇩ nyt

Artikel 29

Energifattigdom

Medlemsstaterne fastlægger et sæt kriterier med henblik på at måle energifattigdom. Medlemsstaterne overvåger løbende, hvor mange husholdninger, der lider under energifattigdom, og aflægger rapport om udviklingen i energifattigdom og de foranstaltninger, der træffes for at forebygge energifattigdom, til Kommissionen hvert andet år som led i de integrerede nationale energi- og klimastatusrapporter, jf. artikel 21 i [forordningen om forvaltning af energiunionen som foreslået i COM(2016) 759].

⇩ 2009/72/EF (tilpasset)
⇒ nyt

Artikel 4

Overvågning af forsyningsikkerheden

~~Medlemsstaterne sikrer overvågningen af forsyningsikkerheden. Hvis medlemsstaterne finder det hensigtsmæssigt, kan de overdrage denne opgave til de i artikel 35 omhandlede regulerende myndigheder. Sådant overvågning omfatter navnlig udbuds/efterspørgselsbalancen på det nationale marked, den forventede fremtidige efterspørgsel og den påtænkte supplerende kapacitet, der er under planlægning eller etablering, såvel som nettenes kvalitet og vedligeholdelsesniveau samt foranstaltninger til dækning af perioder med særlig høj efterspørgsel og til afhjælpning af bortfald af forsyninger fra en eller flere leverandører. De kompetente myndigheder offentliggør senest den 31. juli hvert andet år en rapport, der angiver resultaterne af overvågningen af disse forhold samt eventuelle trufne eller påtænkte foranstaltninger i forbindelse hermed, og sender omgående denne rapport til Kommissionen.~~

Artikel 5

Tekniske forskrifter

~~De regulerende myndigheder, hvis medlemsstater har fastsat dette, eller medlemsstaterne påser, at der defineres tekniske sikkerhedskriterier, og at der udarbejdes og offentliggøres tekniske forskrifter for de mindstekrav med hensyn til konstruktion og drift, som produktionsanlæg, distributionssystemer, direkte tilsluttede kunders udstyr,~~

~~samkøringsforbindelser og direkte linjer skal opfylde for at kunne blive tilsluttet systemet. Disse tekniske forskrifter skal sikre systemernes interoperabilitet og være objektive og ikke-diskriminerende. Agenturet kan fremsætte passende anbefalinger med henblik på at opnå overensstemmelse med disse forskrifter, hvis det er relevant. Disse forskrifter meddeles Kommissionen i overensstemmelse med artikel 8 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter samt forskrifter for informationssamfundets tjenester.~~

~~Artikel 6~~

~~Fremme af det regionale samarbejde~~

- ~~1. Medlemsstaterne såvel som deres regulerende myndigheder samarbejder med hinanden om at integrere deres nationale markeder, i det mindste på et eller flere regionale planer som et første skridt hen imod skabelsen af et fuldt liberaliseret indre marked. De regulerende myndigheder, hvis medlemsstater har fastsat dette, eller medlemsstaterne fremmer og letter navnlig samarbejdet på regionalt plan mellem transmissionssystemoperatører, herunder om grænseoverskridende spørgsmål med henblik på at skabe et konkurrenceedygtigt indre marked for elektricitet og stræber efter at opnå ensartethed i deres retlige, administrative og tekniske rammer og lette integrering af de isolerede elektricitetsøer, der fortsat findes i Fællesskabet. De geografiske områder, der er omfattet af dette regionale samarbejde, omfatter de geografiske områder, der er fastlagt i overensstemmelse med artikel 12, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 714/2009. Dette samarbejde kan omfatte andre geografiske områder.~~
- ~~2. Agenturet samarbejder med de nationale regulerende myndigheder og transmissionssystemoperatører for at sikre forenelighed mellem reguleringsordningerne i de forskellige regioner med det sigte at skabe et konkurrencebaseret indre marked for elektricitet. Hvor der efter agenturets opfattelse er behov for bindende regler for et sådant samarbejde, fremsætter det passende anbefalinger.~~
- ~~3. Medlemsstaterne sikrer ved gennemførelsen af dette direktiv, at transmissionssystemoperatører har et eller flere integrerede systemer på regionalt plan, som omfatter to eller flere medlemsstater med henblik på allokering af kapacitet og kontrol af nettets sikkerhed.~~
- ~~4. Såfremt vertikalt integrerede transmissionssystemoperatører deltager i en fælles virksomhed, der er oprettet for at gennemføre et sådant samarbejde, opstiller og gennemfører den fælles virksomhed et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der skal træffes for at sikre, at diskriminerende og konkurrencebegrænsende adfærd er udelukket. Dette overvågningsprogram fastlægger de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde målet om udelukkelse af diskriminerende og konkurrencebegrænsende adfærd. Det skal godkendes af agenturet. Overvågningsprogrammet kontrolleres uafhængigt af de overvågningsansvarlige hos de vertikalt integrerede transmissionssystemoperatører.~~

KAPITEL IV ~~VI~~

DRIFT AF DISTRIBUTIONSSYSTEMER

Artikel ~~30~~ 24

Udpegning af distributionssystemoperatører

For en periode, som fastlægges af medlemsstaterne under hensyntagen til effektivitet og økonomisk balance, udpeger medlemsstaterne eller anmoder medlemsstaterne de virksomheder, som har ansvaret for distributionsfaciliteter, om at udpege en eller flere distributionssystemoperatører. ~~Medlemsstaterne påser, at distributionssystemoperatørerne handler i overensstemmelse med artikel 25, 26 og 27.~~

Artikel ~~31~~ 25

Distributionssystemoperatørernes opgaver

1. Distributionssystemoperatøren har ansvaret for at sikre, at systemet på lang sigt kan imødekomme rimelige krav til distributionen af elektricitet og for på økonomiske vilkår at drive, opretholde og udvikle et sikkert, pålideligt og effektivt elektricitetsdistributionssystem på sit område under behørig hensyntagen til miljøet og energieffektiviteten.
2. Distributionssystemoperatøren må i intet tilfælde forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og må navnlig ikke begunstige sine tilknyttede virksomheder.
3. Distributionssystemoperatøren forsyner systembrugerne med de oplysninger, der er nødvendige for at få effektiv adgang til og sikre effektiv udnyttelse af systemet.
4. En medlemsstat kan kræve, at distributionssystemoperatøren ved lastfordelingen af produktionsanlæg giver forrang til produktionsanlæg, der anvender vedvarende energikilder ~~eller affald~~, eller som har en kombineret produktion af varme og elektricitet, ⇒ jf. artikel 11 i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2] ⇐.
5. Hver distributionssystemoperatør anvender gennemsigtige, ikke-diskriminerende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, de anvender til at dække energitab og ~~reservekapacitet~~ ⇒ ikke-frekvensrelaterede systembærende tjenester ⇐ i deres system, når de udøver denne aktivitet. ~~Dette krav berører ikke anvendelse af elektricitet, der er erhvervet i henhold til kontrakter, der er indgået inden den 1. januar 2002.~~ ⇒ Medmindre det er begrundet af en cost-benefit-analyse, anvender en distributionssystemoperatør gennemsigtige, ikke-diskriminerende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af ikke-frekvensrelaterede systembærende tjenester, idet der sikres effektiv deltagelse af alle markedsdeltagere, herunder vedvarende energikilder, prisfleksibelt elforbrug, energilageranlæg og aggregatorer, navnlig ved at kræve, at regulerende myndigheder eller distributionssystemoperatører og alle markedsdeltagere i tæt samarbejde fastsætter tekniske bestemmelser for deltagelse i disse markeder på grundlag af disse markeds tekniske krav og alle markedsdeltageres kapacitet ⇐.
- ~~6. Når en distributionssystemoperatør er ansvarlig for at balancere distributionssystemet, skal de regler, som denne fastlægger med henblik herpå, være~~

~~objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for distributionssystemoperatørens ydelse af de pågældende tjenester skal fastsættes i henhold til artikel 37, stk. 6, på en ikke-diskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres.~~

~~7. Når distributionssystemoperatøren planlægger at udvide distributionsnettet, skal systemoperatøren overveje foranstaltninger til energieffektivitet gennem efterspørgselsstyring eller decentraliseret produktion, som muligvis kan erstatte behovet for at forbedre eller erstatte elektricitetskapacitet.~~

↓ nyt

Artikel 32

Distributionssystemoperatørernes opgaver ved anvendelsen af fleksibilitet

1. Medlemsstaterne sikrer det fornødne regelsæt for at give distributionssystemoperatørerne mulighed for og incitament til at anskaffe tjenester med henblik på at forbedre effektiviteten i driften og udviklingen af distributionssystemet, herunder lokal håndtering af kapacitetsbegrænsninger. Regelsættet skal navnlig gøre det muligt for distributionssystemoperatørerne at anskaffe tjenester fra ressourcer som f.eks. distribueret produktion, prisfleksibelt elforbrug eller lagring samt overveje energieffektivitetsforanstaltninger, som kan erstatte behovet for at forbedre eller erstatte elektricitetskapacitet, og som støtter effektiv og sikker drift af distributionssystemet. Distributionssystemoperatørerne anvender gennemsigtige, ikke-diskriminerende markedsbaserede metoder ved anskaffelsen af disse tjenester.

Distributionssystemoperatørerne fastsætter standardiserede markedsprodukter for de anskaffede tjenester, idet der sikres effektiv deltagelse af alle markedsdeltagere, herunder vedvarende energikilder, prisfleksibelt elforbrug og aggregatorer. Distributionssystemoperatørerne udveksler alle de nødvendige oplysninger og koordinerer med transmissionssystemoperatørerne for at sikre optimal udnyttelse af ressourcer, garantere sikker og effektiv drift af systemet og fremme markedsudvikling. Distributionssystemoperatørerne skal for så vidt angår anskaffelsen af disse tjenester godtgøres i tilstrækkelig grad for som minimum at kunne dække de dermed forbundne udgifter, herunder udgifter til den nødvendige informations- og kommunikationsteknologi og udgifter til den nødvendige informations- og kommunikationsinfrastruktur.

2. Udviklingen af et distributionssystem skal være baseret på en gennemsigtig netudviklingsplan, som distributionssystemoperatørerne forelægger den regulerende myndighed hvert andet år. Netudviklingsplanen skal omfatte de investeringer, der er planlagt for de næste 5-10 år, med særlig vægt på den vigtigste distributionsinfrastruktur, som er nødvendig for at tilslutte ny produktionskapacitet og nye belastninger, herunder ladestandere til elektriske køretøjer. Netudviklingsplanen skal ligeledes vise anvendelsen af prisfleksibelt elforbrug, energieffektivitet, energilageranlæg eller andre ressourcer, som distributionssystemoperatøren bruger som alternativ til systemudvidelse.

Den regulerende myndighed hører alle nuværende eller potentielle systembrugere om netudviklingsplanen. Den regulerende myndighed offentliggør resultatet af høringen om de foreslåede investeringer.

Medlemsstaterne kan bestemme, at denne forpligtelse ikke gælder for integrerede virksomheder, der betjener færre end 100 000 tilsluttede forbrugere eller isolerede systemer.

Artikel 33

Integration af elektricitetsnettet

1. Medlemsstaterne sikrer det fornødne regelsæt til fremme af offentligt tilgængelige og private ladestanderes tilslutning til distributionsnettene. Medlemsstaterne sikrer, at distributionssystemoperatørerne på et ikke-diskriminerende grundlag samarbejder med enhver virksomhed, der ejer, udvikler, driver eller forvalter ladestander til elektriske køretøjer, herunder hvad angår tilslutning til nettet.
2. Medlemsstaterne kan kun give distributionssystemoperatørerne tilladelse til at eje, udvikle, forvalte eller drive ladestander til elektriske køretøjer, hvis følgende betingelser er opfyldt:
  - (a) andre parter har efter en åben og gennemsigtig udbudsprocedure ikke tilkendegivet deres interesse i at eje, udvikle, forvalte eller drive ladestander til elektriske køretøjer
  - (b) den regulerende myndighed har meddelt sin godkendelse.
3. Artikel 35 og 56 finder anvendelse på distributionssystemoperatører, der ejer, udvikler, driver eller forvalter ladestander.
4. Medlemsstaterne afholder med regelmæssige mellemrum eller som minimum hvert femte år en offentlig høring med henblik på en fornyet vurdering af markedsdeltagernes eventuelle interesse i at eje, udvikle, drive eller forvalte ladestander til elektriske køretøjer. Såfremt den offentlige høring viser, at tredjeparter kan eje, udvikle, drive eller forvalte sådanne ladestander, sørger medlemsstaterne for, at distributionssystemoperatørernes aktiviteter i denne forbindelse udfases.

Artikel 34

Distributionssystemoperatørernes opgaver i forbindelse med dataforvaltning

Medlemsstaterne sikrer, at alle privilegerede parter har ikke-diskriminerende adgang til data på tydelige og lige vilkår. I de medlemsstater, hvor der er gennemført intelligente målersystemer i henhold til artikel 19, og hvor distributionssystemoperatørerne deltager i dataforvaltning, skal de i artikel 35, stk. 2, litra d), fastsætte overvågningsprogrammer omfatte specifikke foranstaltninger med henblik på at udelukke diskriminerende adgang til data fra privilegerede parter, jf. artikel 23. Er distributionssystemoperatørerne ikke omfattet af artikel 35, stk. 1, 2 og 3, skal medlemsstaterne træffe alle de nødvendige foranstaltninger til sikring af, at den vertikalt integrerede virksomhed ikke har privilegeret adgang til data for udførelsen af sin forsyningsaktivitet.

*Artikel ~~35~~ 26***Udskillelse af distributionssystemoperatører**

1. Er distributionssystemoperatøren en del af en vertikalt integreret virksomhed, skal vedkommende i det mindste være uafhængig, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, af andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution. Disse regler indebærer ikke en forpligtelse til at adskille ejerskab til aktiver i distributionssystemoperatøren fra den vertikalt integrerede virksomhed.
2. Ud over kravene i stk. 1 skal distributionssystemoperatøren, når denne er en del af en vertikalt integreret virksomhed, være uafhængig, hvad angår organisation og beslutningstagning, af de andre aktiviteter, der ikke vedrører distribution. Med henblik herpå gælder følgende minimumskriterier:
  - (a) de personer, som har ansvaret for ledelsen af distributionssystemoperatøren, må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for den integrerede elektricitetsvirksomhed, der direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift af produktion, transmission eller forsyning af elektricitet
  - (b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervmæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af distributionssystemoperatøren måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt
  - (c) distributionssystemoperatøren skal have reel beslutningskompetence uafhængigt af den vertikalt integrerede virksomhed for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde eller udvikle nettet. Distributionssystemoperatøren skal råde over de nødvendige ressourcer til at varetage disse opgaver, herunder menneskelige, tekniske, fysiske og finansielle ressourcer. Dette bør ikke hindre, at der kan eksistere passende samordningsmekanismer, der sikrer, at modervirksomhedens økonomiske og ledelsesmæssige tilsynsrettigheder med hensyn til udbyttet, der er indirekte reguleret i henhold til artikel ~~37~~ 59, stk. 6, af midler investeret i et dattervirksomhed tilgodeses. Navnlig skal modervirksomheden kunne godkende distributionssystemoperatørens årlige finansieringsplan eller et tilsvarende instrument og sætte samlede grænser for dattervirksomhedens gældsætning. Modervirksomheden kan ikke give instrukser om den daglige drift eller om individuelle afgørelser om oprettelse eller opgradering af distributionslinjer, som ikke går ud over beløbene i finansieringsplanen eller i et tilsvarende instrument, og
  - (d) distributionssystemoperatøren skal opstille et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at dets overholdelse kontrolleres på passende måde. Overvågningsprogrammet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde dette mål. Den person eller det organ, der har ansvaret for kontrollen med overvågningsprogrammet, den overvågningsansvarlige for distributionssystemoperatøren, forelægger en årsrapport med en beskrivelse af de trufne foranstaltninger for den i artikel ~~35~~ 57, stk. 1, omhandlede regulerende myndighed, og denne årsrapport offentliggøres. Den overvågningsansvarlige for distributionssystemoperatøren er fuldt uafhængig og har til varetagelse af sin opgave

adgang til alle nødvendige oplysninger hos distributionssystemoperatøren og eventuelle tilknyttede virksomheder.

3. I tilfælde, hvor distributionssystemoperatøren indgår i en vertikalt integreret virksomhed, sørger medlemsstaterne for, at distributionssystemoperatørens virksomhed overvåges af de regulerende myndigheder eller andre kompetente organer, således at denne ikke kan udnytte sin vertikale integration til at forvride konkurrencen. Vertikalt integrerede distributionssystemoperatører må navnlig ikke i deres kommunikationsarbejde og identitetsstrategier skabe uklarhed om forsyningsgrenens særskilte identitet inden for den vertikalt integrerede virksomhed.
4. Medlemsstaterne kan bestemme, at stk. 1, 2 og 3 ikke gælder for integrerede elektricitetsvirksomheder, der betjener færre end 100 000 tilkoblede kunder eller små isolerede systemer.

↓ nyt

Artikel 36 **Ejerskab af lageranlæg**

1. Distributionssystemoperatørerne må ikke eje, udvikle, forvalte eller drive energilageranlæg.
2. Uanset stk. 1 kan medlemsstaterne kun give distributionssystemoperatørerne tilladelse til at eje, udvikle, forvalte eller drive lageranlæg, hvis følgende betingelser er opfyldt:
  - (a) andre parter har efter en åben og gennemsigtig udbudsprocedure ikke tilkendegivet deres interesse i at eje, udvikle, forvalte eller drive lageranlæg
  - (b) disse anlæg er nødvendige, for at distributionssystemoperatørerne kan opfylde sine forpligtelser i henhold til dette direktiv med henblik på en effektiv, pålidelig og sikker drift af distributionssystemet og
  - (c) den regulerende myndighed har under hensyntagen til betingelserne i litra a) og b) vurderet behovet for en sådan undtagelse samt meddelt sin godkendelse.
3. Artikel 35 og 56 finder anvendelse på distributionssystemoperatører, der ejer, udvikler, driver eller forvalter energilageranlæg.
4. De regulerende myndigheder afholder med regelmæssige mellemrum eller som minimum hvert femte år en offentlig høring med henblik på en fornyet vurdering af markedsdeltagernes eventuelle interesse i at investere i, udvikle, drive eller forvalte energilageranlæg. Såfremt den offentlige høring viser, at tredjeparter kan eje, udvikle, drive eller forvalte sådanne anlæg, sørger medlemsstaterne for, at distributionssystemoperatørernes aktiviteter i denne forbindelse udfases.

Artikel ~~37~~ 27

Distributionssystemoperatørers tavshedspligt

Med forbehold af artikel ~~55~~ 30 eller anden lovbestemt pligt til at videregive oplysninger har distributionssystemoperatøren tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som modtages i forbindelse med udøvelsen af distributionssystemoperatørens virksomhed, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde.

Artikel ~~38~~ 28

Lukkede distributionssystemer

1. Medlemsstaterne kan tillade, at nationale regulerende myndigheder eller andre kompetente myndigheder klassificerer et system, som distribuerer elektricitet inden for et geografisk afgrænset industrielt, kommercielt eller delt serviceanlæg, og som med forbehold af stk. 4, ikke forsyner privatkunder, som et lukket distributionssystem, såfremt:
  - (a) driften eller produktionsprocessen for brugerne af dette system er integreret som følge af særlige tekniske eller sikkerhedsmæssige hensyn, eller
  - (b) systemet primært distribuerer elektricitet til systemets ejer eller operatør eller deres tilknyttede virksomheder.
2. Medlemsstaterne kan fastsætte, at nationale regulerende myndigheder skal fritage operatøren af et lukket distributionssystem fra:
  - (a) forpligtelserne i artikel ~~31~~ 25, stk. 5, om at anvende gennemsigtige, ikke-diskriminerende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, de anvender til at dække energitab og ~~reservekapacitet~~ ⇒ ikke-frekvensrelaterede systembærende tjenester ⇐ i deres system
  - (b) forpligtelsen i artikel ~~6~~ 32, stk. 1, om at tarifferne eller de metoder, de er beregnet efter, skal godkendes forud for deres ikrafttræden i overensstemmelse med artikel 59, stk. 1 ~~37~~.
3. Gives en fritagelse efter af stk. 2, gennemgås og godkendes de anvendte tariffer eller de metoder, de er beregnet efter, i overensstemmelse med artikel 59, stk. 1, ~~37~~ efter anmodning fra en bruger af det lukkede distributionssystem.
4. Hvis et lille antal husholdninger, der er beskæftiget hos eller har en lignende tilknytning til distributionssystemets ejer, og som befinder sig inden for det område, som det lukkede distributionssystem leverer til, tilfældigt bruger systemet, er dette ikke til hinder for, at der gives en fritagelse efter stk. 2.

↓ nyt

5. Lukkede distributionssystemer betragtes som distributionssystemer med henblik på dette direktiv.
-

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
⇒ nyt

Artikel ~~39~~ 29

Operatøren for et kombineret system

Artikel ~~26~~ 35, stk. 1, er ikke til hinder for, at en operatør kombinerer driften af transmissions- og distributionssystemer, forudsat at denne operatør opfylder artikel ~~9~~ 43, stk. 1, eller ~~44~~ 13 og ~~45~~ 14, eller afdeling 3 i kapitel VI ~~kapitel V~~ eller hører under artikel ~~44~~ 66, stk. 2.

Kapitel ~~IV~~ V

**⊗ GENERELLE BESTEMMELSER FOR
TRANSMISSIONSSYSTEMOPERATØRER ⊗ ~~DRIFT AF~~
~~TRANSMISSIONSSYSTEMER~~**

Artikel ~~40~~ 2

Transmissionssystemoperatørernes opgaver

1. Hver transmissionssystemoperatør er ansvarlig for:
  - (a) at sikre, at systemet til stadighed kan imødekomme rimelige krav om transmission af elektricitet, og på almindelige økonomiske vilkår drive, vedligeholde og udbygge sikre, pålidelige og effektive transmissionssystemer under behørig hensyntagen til miljøet ⇒, i tæt samarbejde med transmissionssystemoperatører og distributionssystemoperatører i nabolande ⇐
  - (b) at sikre passende måder at opfylde ~~serviceforpligtelserne~~ ⊗ sine forpligtelser ⊗ på
  - (c) at bidrage til forsyningsikkerheden ved en passende transmissionskapacitet og et pålideligt system
  - (d) at styre elektricitetsstrømmene i systemet under hensyn til udvekslingerne med andre sammenkoblede systemer. Med henblik herpå skal transmissionssystemoperatøren sikre et sikkert, pålideligt og effektivt elektricitetssystem og i den forbindelse sørge for, at de nødvendige ⊗ systembærende tjenester ⊗ ~~hjælpesfunktioner~~, herunder dem, som skyldes ⊗ prisfleksibelt elforbrug ⊗ ~~reaktioner på efterspørgsel~~ ⇐ og energilagring ⇐, er til rådighed, for så vidt dette kan ske uafhængigt af andre transmissionssystemer, som systemet er sammenkoblet med

- (e) at give operatørerne for eventuelle andre systemer, som hans system er sammenkoblet med, de oplysninger, som er nødvendige for en sikker og effektiv drift af det sammenkoblede system og for samordnet udbygning og interoperabilitet
- (f) ikke at forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere og navnlig ikke at begunstige tilknyttede selskaber
- (g) at forsyne systembrugere med de oplysninger, de behøver for at få effektiv systemadgang ~~og~~
- (h) at inddrive overbelastningsafgifter og betalinger inden for rammerne af mekanismen for kompensation mellem transmissionssystemoperatørerne i overensstemmelse med artikel ~~46~~ ~~43~~ i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2], at indrømme og forvalte tredjepartsadgang og at give begrundede redegørelser, når sådan adgang nægtes, hvilket overvåges af de nationale regulerende myndigheder. Transmissionssystemoperatørerne fremmer først og fremmest markedsintegrationen under udførelsen af deres opgaver i henhold til denne artikel.

↓ nyt

- (i) at anskaffe systembærende tjenester fra markedsdeltagere med henblik på at sikre driftssikkerhed
  - (j) at vedtage en ramme for samarbejde og koordination mellem de regionale driftscentre.
2. Medlemsstaterne kan bestemme, at et eller flere af de ansvarsområder, der er nævnt i stk. 1, litra a)-j), overdrages til en anden transmissionssystemoperatør end den, der ejer transmissionssystemet, og som de pågældende ansvarsområder ellers ville påhvile. Den transmissionssystemoperatør, der får overdraget opgaverne, skal være certificeret som ejerskabsmæssigt adskilt samt opfylde de i artikel 43 fastsatte krav, men behøver ikke at eje det transmissionssystem, som den er ansvarlig for. Den transmissionssystemoperatør, der ejer transmissionssystemet, skal opfylde de i kapitel VI fastsatte krav samt være certificeret i overensstemmelse med artikel 43.
3. Ved udførelsen af de i stk. 1 nævnte opgaver tager transmissionssystemoperatøren hensyn til de funktioner, der varetages af de regionale driftscentre, og samarbejder om nødvendigt med transmissionssystemoperatører i nabolande.
4. Ved udførelsen af den i stk. 1, litra i), nævnte opgave sørger transmissionssystemoperatøren for, at anskaffelsen af balanceringsydelser og, medmindre det er begrundet af en cost-benefit-analyse, ikke-frekvensrelaterede systembærende tjenester:
- (a) er gennemsigtige, ikke-diskriminerende og markedsbaserede
  - (b) sikrer effektiv deltagelse af alle markedsdeltagere, herunder vedvarende energikilder, prisfleksibelt elforbrug, energilageranlæg og aggregatorer, navnlig ved at kræve, at regulerende myndigheder eller transmissionssystemoperatører og alle markedsdeltagere i tæt samarbejde fastsætter tekniske bestemmelser for deltagelse i disse markeder på grundlag af disse markeds tekniske krav og alle markedsdeltageres kapacitet.

5. Transmissionssystemoperatørerne må ikke eje aktiver, der yder systembærende tjenester, medmindre de i artikel 54 fastsatte betingelser er opfyldt.

~~Artikel 15~~

~~Lastfordeling og balancering~~

- ~~1. Uden at det berører den elektricitetsforsyning, som sker i henhold til aftalemæssige forpligtelser, herunder de forpligtelser, der følger af udbudsbetingelserne, er transmissionssystemoperatøren, når han udøver denne aktivitet, ansvarlig for lastfordelingen af produktionsanlæggene i sit område og for brugen af samkøringslinjer med andre systemer.~~
- ~~2. Lastfordelingen af produktionsanlæggene og brugen af samkøringslinjerne sker på grundlag af objektive kriterier, som godkendes af de nationale regulerende myndigheder, hvis de er kompetente, og som skal offentliggøres og anvendes på en ikke-diskriminerende måde, der sikrer et velfungerende indre marked for elektricitet. Kriterierne tager hensyn til den økonomiske rangfølge af elektricitet fra disponible produktionsanlæg eller fra overførsel via samkøringslinjer, og der tages hensyn til de tekniske begrænsninger i systemet.~~
- ~~3. En medlemsstat skal kræve, at systemoperatører handler i overensstemmelse med artikel 16 i direktiv 2009/28/EF, og at de ved lastfordelingen af produktionsanlæg bruger vedvarende energikilder. De kan også anmode systemoperatøren ved lastfordelingen af produktionsanlæg om at give forrang til kombineret produktion af varme og elektricitet.~~
- ~~4. En medlemsstat kan af hensyn til forsyningssikkerheden bestemme, at produktionsanlæg, der anvender indenlandske primære energikilder som brændsel, skal gives forrang, dog højst i et omfang pr. kalenderår på 15 % af den totale mængde primærenergi, der er nødvendig for at producere den elektricitet, der forbruges i den pågældende medlemsstat.~~
- ~~5. De regulerende myndigheder, hvis medlemsstater har fastsat dette, eller medlemsstaterne kræver, at transmissionssystemoperatører opfylder mindstekrav med hensyn til vedligeholdelse og udvikling af transmissionssystemet, herunder sammenkoblingskapacitet.~~
- ~~6. Transmissionssystemoperatører anvender gennemsigtige, ikke-diskriminerende markedsbaserede metoder ved anskaffelse af den energi, de anvender til at dække energitab og reservekapacitet i deres system, når de udøver denne aktivitet.~~
- ~~7. De regler for balancering af elektricitetssystemet, som transmissionssystemoperatørerne fastlægger, skal være objektive, gennemsigtige og ikke-diskriminerende, og det samme gælder reglerne for systembrugernes betaling for brug af deres net i forbindelse med energiubalance. Vilkår og betingelser, herunder regler og tariffer, for transmissionssystemoperatørers ydelse af de pågældende tjenester fastsættes efter en metode, der er forenelig med artikel 37, stk. 6, på en ikke-diskriminerende måde, der afspejler omkostningerne, og de skal offentliggøres.~~

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
⇒ nyt
⇒ ny

Artikel ~~41~~ 46

Transmissionssystemoperatørers og transmissionssystemejerers tavshedspligt samt gennemsigtighedskrav

1. Med forbehold af artikel ~~55~~ 30 eller anden lovbestemt pligt til at videregive oplysninger har den enkelte transmissionssystemoperatør og den enkelte transmissionssystemejer tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som de modtager i forbindelse med udøvelsen af deres aktiviteter, og skal forhindre, at oplysninger om egne aktiviteter, som kan være forretningsmæssigt fordelagtige, bliver videregivet på en diskriminerende måde. Navnlig må der ikke videregives forretningsmæssigt følsomme oplysninger til de øvrige dele af virksomheden, medmindre det er nødvendigt for gennemførelsen af en forretningstransaktion. For at sikre fuld overholdelse af reglerne om informationsadskillelse sikrer medlemsstaterne, at transmissionssystemejereren og den resterende del af virksomheden ikke anvender fælles tjenester, som f.eks. fælles juridiske tjenester, bortset fra rent administrative eller it-tekniske funktioner.
2. Transmissionssystemoperatøren må ikke i forbindelse med tilknyttede virksomheders køb og salg af elektricitet misbruge forretningsmæssigt følsomme oplysninger, som er modtaget fra tredjepart i forbindelse med tildeling af eller forhandling om adgang til systemet.
3. Oplysninger, der er nødvendige for den effektive konkurrence og et velfungerende marked, offentliggøres. Denne forpligtelse berører ikke sikring af fortroligheden af forretningsmæssigt følsomme oplysninger.

Artikel ~~42~~ 23

Beslutningsbeføjelse vedrørende tilkobling af nye kraftværker til transmissionssystemet

1. Transmissionssystemoperatøren fastlægger og offentliggør gennemsigtige og effektive procedurer for ikke-diskriminerende tilkobling af nye kraftværker og energilageranlæg til transmissionssystemet. Procedurerne skal godkendes af de nationale regulerende myndigheder.
2. Transmissionssystemoperatøren har ikke ret til at nægte tilkobling af et nyt kraftværk eller energilageranlæg med den begrundelse, at der i fremtiden vil kunne ske begrænsninger af den disponible netkapacitet, f.eks. overbelastning i perifere dele af transmissionssystemet. Transmissionssystemoperatøren skal stille de nødvendige oplysninger til rådighed.
3. Transmissionssystemoperatøren har ikke ret til at nægte et nyt tilkoblingspunkt med den begrundelse, at det vil indebære øgede omkostninger som følge af den nødvendige kapacitetsudvidelse af dele af systemet i tilkoblingspunktets umiddelbare nærhed.

⊗ Kapitel VI
ADSKILLELSE AF
TRANSMISSIONSSYSTEMOPERATØRER ⊗

⊗ AFDELING 1
EJERSKABSMÆSSIG ADSKILLELSE ⊗

Artikel 43 9

**⊗ Ejerskabsmæssig ⊗ ~~A~~adskillelse af transmissionssystemer og
transmissionssystemoperatører**

1. Medlemsstaterne sikrer følgende ~~fra den 3. marts 2012~~:
  - (a) hver virksomhed, der ejer et transmissionssystem, optræder som transmissionssystemoperatør
  - (b) den eller de samme personer har ikke ret til:
    - direkte eller indirekte at udøve kontrol over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, og samtidig direkte eller indirekte at udøve kontrol over eller udøve rettigheder over en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem, eller
    - direkte eller indirekte at udøve kontrol over en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem og samtidig direkte eller indirekte at udøve kontrol over eller udøve rettigheder over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver
  - (c) den eller de samme personer har ikke ret til at udpege medlemmer til tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer virksomheden juridisk, for en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem, og samtidig direkte eller indirekte at udøve kontrol over eller udøve rettigheder over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, og
  - (d) den samme person har ikke ret til at være medlem af tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer virksomheden juridisk, for både en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, og en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem.
2. De rettigheder, der henvises til i stk. 1, litra b) og c), omfatter bl.a.:
  - (a) beføjelsen til at udøve stemmerettigheder
  - (b) beføjelsen til at udpege medlemmer til tilsynsorganet, bestyrelsen eller andre organer, der repræsenterer selskabet juridisk, eller
  - (c) besiddelsen af aktiemajoriteten.
3. Med henblik på anvendelsen af stk. 1, litra b), omfatter udtrykket "virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver" det tilsvarende udtryk i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF ~~af 13. juli 2009 om fælles regler for det~~

~~indre marked for naturgas~~⁵⁴, og udtrykkene "transmissionssystemoperatør" og "transmissionssystem" omfatter de tilsvarende udtryk i nævnte direktiv.

~~4. Medlemsstaterne kan gøre undtagelser fra stk. 1, litra b) og c), indtil den 3. marts 2013, forudsat at transmissionssystemoperatørerne ikke er en del af en vertikalt integreret virksomhed.~~

4. ~~5.~~ Forpligtelsen i stk. 1, litra a), anses for opfyldt, hvis to eller flere virksomheder, der ejer transmissionssystemer, har oprettet et joint venture, der fungerer som transmissionssystemoperatør i to eller flere medlemsstater for de pågældende transmissionssystemer. Ingen anden virksomhed kan være en del af dette joint venture, medmindre den er blevet godkendt som uafhængig systemoperatør i henhold til artikel ~~44~~ ~~13~~ eller som uafhængig transmissionsoperatør med henblik på afdeling 3 kapitel V.
5. ~~6.~~ Hvis den person, der er omhandlet i stk. 1, litra b), c) og d), er identisk med medlemsstaten eller et andet offentligt organ, anses to separate offentlige organer, der udøver kontrol over på den ene side en transmissionssystemoperatør eller et transmissionssystem og på den anden side over en virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, i forbindelse med gennemførelsen af denne artikel ikke for at være den eller de samme personer.
6. ~~7.~~ Medlemsstaterne sørger for, at hverken forretningsmæssigt følsomme oplysninger, jf. artikel ~~41~~ ~~16~~, som en transmissionssystemoperatør, der har været en del af en vertikalt integreret virksomhed, ligger inde med, eller en sådan transmissionssystemoperatørs personale, overføres til virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver.
7. ~~8.~~ Hvis transmissionssystemet den 3. september 2009 tilhører en vertikalt integreret virksomhed, kan en medlemsstat bestemme ikke at anvende stk. 1.
I så tilfælde skal den pågældende medlemsstat:
  - (a) enten udpege en uafhængig systemoperatør i henhold til artikel ~~44~~ ~~13~~ eller
  - (b) overholde bestemmelserne i afdeling 3 kapitel V.
8. ~~9.~~ Hvis transmissionssystemet den 3. september 2009 tilhører en vertikalt integreret virksomhed, og der er indført ordninger, der sikrer transmissionssystemoperatørens uafhængighed mere effektivt end bestemmelserne i afdeling 3 kapitel V, kan en medlemsstat bestemme ikke at anvende stk. 1.
- ~~9.~~ ~~10.~~ Før en virksomhed godkendes og udpeges som transmissionssystemoperatør i henhold til stk. ~~89~~, skal den certificeres efter procedurerne i dette direktivs artikel ~~10~~ ~~52~~, stk. 4, 5 og 6, og i artikel ~~3~~ ~~48~~ i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2], hvorefter Kommissionen skal kontrollere, at de indførte ordninger klart sikrer transmissionssystemoperatørens uafhængighed mere effektivt end bestemmelserne i afdeling 3 kapitel V.
10. ~~11.~~ Vertikalt integrerede virksomheder, der ejer et transmissionssystem, må under ingen omstændigheder hindres i at tage skridt til at opfylde stk. 1.
11. ~~12.~~ Virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, må under ingen omstændigheder direkte eller indirekte kunne overtage kontrollen med eller

⁵⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/73/EF af 13. juli 2009 om fælles regler for det indre marked for naturgas (EUT L 211 af 14.8.2009, s. 94) ~~126~~.

udøve rettigheder over adskilte transmissionssystemoperatører i medlemsstater, der anvender stk. 1.

☒ AFDELING 2 UAFHÆNGIGE SYSTEMOPERATØRER ☒

Artikel ~~44~~ ⁴³

Uafhængige systemoperatører

1. Hvis transmissionssystemet den 3. september 2009 tilhører en vertikalt integreret virksomhed, kan medlemsstaterne bestemme ikke at anvende artikel ~~43~~ ⁴³, stk. 1, og udpege en uafhængig systemoperatør efter forslag fra ejeren af transmissionssystemet. Denne udpegning skal godkendes af Kommissionen.
2. Medlemsstaterne må kun godkende og udpege en uafhængig systemoperatør, når:
  - (a) ansøgeren om operatørstatus har påvist, at han overholder kravene i artikel ~~43~~ ⁴³, stk. 1, litra b), c) og d)
  - (b) ansøgeren om operatørstatus har påvist, at han råder over de nødvendige finansielle, tekniske, fysiske og menneskelige ressourcer til at varetage opgaverne i artikel ~~40~~ ⁴⁰
  - (c) ansøgeren om operatørstatus har forpligtet sig til at overholde en ti-årig netudviklingsplan, som den regulerende myndighed overvåger
  - (d) transmissionssystemejeren har påvist sin evne til at opfylde sine forpligtelser efter stk. 5. Med dette formål skal han forelægge alle udkast til kontraktlige ordninger med den ansøgende virksomhed og enhver anden relevant enhed og
  - (e) ansøgeren om operatørstatus har påvist sin evne til at opfylde sine forpligtelser efter [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2], herunder samarbejde med transmissionssystemoperatører på europæisk og regionalt plan.
3. Virksomheder, som den nationale regulerende myndighed har certificeret, fordi de opfylder kravene i artikel ~~53~~ ⁵³ og stk. 2 i denne artikel, godkendes og udpeges af medlemsstaterne som uafhængige systemoperatører. Certificeringsproceduren i enten dette direktivs artikel ~~52~~ ⁵² og artikel ~~48~~ ⁴⁸ i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2] eller i artikel ~~53~~ ⁵³ i dette direktiv finder anvendelse.
4. Hver uafhængig systemoperatør er ansvarlig for indrømmelse og forvaltning af tredjepartsadgang, herunder inddrivelse af afgifter for netadgang, overbelastningsafgifter og betalinger inden for rammerne af mekanismen for kompensation mellem transmissionssystemoperatørerne i overensstemmelse med artikel ~~46~~ ⁴⁶ i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2] samt for drift, vedligeholdelse og udbygning af transmissionssystemet og for gennem investeringsplanlægning at sikre, at systemet kan opfylde en rimelig efterspørgsel på lang sigt. Under udbygningen af transmissionssystemet er den uafhængige systemoperatør ansvarlig for planlægning (herunder godkendelsesproceduren), anlæggelse og ibrugtagning af det nye infrastrukturanlæg. Under udførelsen af denne opgave optræder den uafhængige systemoperatør som transmissionssystemoperatør i overensstemmelse med denne afdeling ~~dette kapitel~~. Transmissionssystemejeren må ikke stå som ansvarlig for indrømmelse og forvaltning af tredjepartsadgang og heller ikke for investeringsplanlægning.

5. Når der er udpeget en uafhængig systemoperatør, skal transmissionssystemejereren:
  - (a) bistå og samarbejde på alle relevante måder med den uafhængige systemoperatør om udførelsen af dennes opgaver og herunder navnlig stille alle relevante oplysninger til rådighed
  - (b) finansiere de investeringer, som den uafhængige systemoperatør har truffet afgørelse om, og som er godkendt af den regulerende myndighed, eller samtykke i, at de finansieres af eventuelle interesserede parter, herunder den uafhængige systemoperatør. De relevante finansieringsordninger skal forelægges den regulerende myndighed til godkendelse. Inden denne godkendelse rådfører den regulerende myndighed sig med transmissionssystemejereren og med andre interesserede parter
  - (c) tilvejebringe midler til dækning af erstatningsansvar i forbindelse med netaktiverne, bortset fra det ansvar, der vedrører den uafhængige systemoperatørs opgaver, og
  - (d) tilvejebringe garantier, som letter finansieringen af eventuelle udvidelser af nettet, dog ikke af investeringer, hvor han i medfør af litra b) har givet sit samtykke til, at de finansieres af en interesseret part, herunder den uafhængige systemoperatør.
6. Den relevante nationale konkurrencemyndighed tildeles alle relevante beføjelser til i tæt samarbejde med den regulerende myndighed at føre effektivt tilsyn med, at transmissionssystemejereren opfylder sine forpligtelser efter stk. 5.

Artikel ~~45~~ 44

Udskillelse af transmissionssystemejere

1. I tilfælde, hvor der er udpeget en uafhængig systemoperatør, skal en transmissionssystemejer, der er en del af en vertikalt integreret virksomhed, i det mindste være uafhængig, hvad angår retlig form, organisation og beslutningstagning, af andre aktiviteter, der ikke vedrører transmission.
2. For at sikre transmissionssystemejerens uafhængighed, jf. stk. 1, gælder følgende minimumskriterier:
  - (a) personer, som har ansvaret for ledelsen af transmissionssystemejereren, må ikke indgå i virksomhedsstrukturer inden for den integrerede elektricitetsvirksomhed, der direkte eller indirekte har ansvaret for den daglige drift af elektricitetsproduktion, -distribution og -forsyning
  - (b) der skal træffes passende foranstaltninger for at sikre, at de erhvervmæssige interesser, som de ansvarlige for ledelsen af transmissionssystemejereren måtte have, tages i betragtning på en sådan måde, at de kan handle uafhængigt, og
  - (c) transmissionssystemejereren skal opstille et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at dets overholdelse kontrolleres på passende måde. Overvågningsprogrammet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde disse mål. En årsrapport med en beskrivelse af de truffne foranstaltninger forelægges af den person eller det organ, der over for den regulerende myndighed er ansvarlig for at kontrollere overvågningsprogrammet, og denne årsrapport offentliggøres.
- ~~3. Kommissionen kan vedtage retningslinjer for at sikre, at transmissionssystemejereren efterlever stk. 2 i fuldt omfang. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-~~

~~væsentlige bestemmelser i dette direktiv ved at supplere det, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 46, stk. 2.~~

~~KAPITEL V~~ **Afdeling 3** **UAFHÆNGIGE TRANSMISSIONSOPERATØRER**

Artikel ~~46~~ 17

Aktiver, udstyr, personale og identitet

1. Transmissionssystemoperatører skal være udstyret med alle de menneskelige, tekniske, fysiske og finansielle ressourcer, der er nødvendige, for at de kan opfylde deres forpligtelser i henhold til dette direktiv og varetage elektricitetstransmissionsaktiviteten, navnlig:
  - (a) de aktiver, der er nødvendige for elektricitetstransmissionsaktiviteten, herunder transmissionssystemet, skal være ejet af transmissionssystemoperatøren
  - (b) det personale, der er nødvendigt for elektricitetstransmissionsaktiviteten, herunder udførelse af alle virksomhedens opgaver, skal være ansat af transmissionssystemoperatøren
  - (c) leasing af personale og levering af tjenester til og fra andre dele af den vertikalt integrerede virksomhed er forbudt. Transmissionssystemoperatøren kan dog levere tjenester til den vertikalt integrerede virksomhed, når blot:

levering af disse tjenester ikke diskriminerer systembrugerne, er tilgængelig for alle systembrugere på samme vilkår og betingelser og ikke begrænser, forvrider eller hindrer konkurrence i produktions- eller forsyningsleddet, og

– vilkår og betingelser for levering af disse tjenester er godkendt af den regulerende myndighed
  - (d) med forbehold af tilsynsorganets afgørelser i henhold til artikel ~~49~~ 20, skal tilstrækkelige finansielle midler til fremtidige investeringsprojekter eller til udskiftning af eksisterende aktiver stilles til rådighed for transmissionssystemoperatøren rettidigt af den vertikalt integrerede virksomhed efter passende anmodning fra transmissionssystemoperatøren.
2. Elektricitetstransmissionsaktiviteten omfatter mindst følgende opgaver ud over de i artikel ~~40~~ 12 anførte:
  - (a) repræsentation af transmissionssystemoperatøren og kontakter til tredjeparter og de regulerende myndigheder
  - (b) repræsentation af transmissionssystemoperatøren inden for det europæiske net af transmissionssystemoperatører for elektricitet ("ENTSO for elektricitet")
  - (c) indrømmelse og forvaltning af tredjepartsadgang uden at forskelsbehandle systembrugere eller kategorier af systembrugere
  - (d) opkrævning af alle afgifter i forbindelse med transmissionssystemet, herunder adgangsafgifter, ~~balanceringsafgifter for accessoriske tjenester som f.eks. indkøb af tjenesteydelser (balanceomkostninger, energi for tab) ⇨~~ og afgifter for systembærende tjenester ⇐

- (e) drift, vedligeholdelse og udvikling af et sikkert, effektivt og økonomisk transmissionssystem
  - (f) investeringsplanlægning, der sikrer systemets evne til at dække en rimelig efterspørgsel og garantere forsyningssikkerheden på lang sigt
  - (g) oprettelse af relevante joint ventures, herunder med en eller flere transmissionssystemoperatører, elektricitetsbørser og andre relevante aktører, med det formål at udvikle skabelsen af regionale markeder eller at lette liberaliseringsprocessen, og
  - (h) alle selskabstjenesteydelser, herunder juridiske tjenester, regnskabsføring og it-tjenester.
3. Transmissionssystemoperatører skal være organiseret i en retlige form som omhandlet i artikel 1 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/101/EF⁵⁵ ~~Rådets direktiv 68/151/EF~~ ~~([14](#))~~.
  4. Transmissionssystemoperatøren må ikke i sin selskabsidentitet, kommunikation, brandingstrategier og sine forretningslokaler skabe uklarhed om den særskilte identitet inden for den vertikalt integrerede virksomhed eller dele deraf.
  5. Transmissionssystemoperatøren må ikke dele it-systemer eller -udstyr, fysiske rammer eller sikkerhedsadgangssystemer med nogen del af den vertikalt integrerede virksomhed og må ikke anvende samme rådgivere eller eksterne kontrahenter for it-systemer eller -udstyr og sikkerhedsadgangssystemer.
  6. Transmissionssystemoperatørernes regnskaber skal revideres af en anden revisor end den, der reviderer den vertikalt integrerede virksomhed eller dele deraf.

Artikel ~~47~~ ¹⁸

Transmissionssystemoperatørens uafhængighed

1. Med forbehold af tilsynsorganets afgørelser i henhold til artikel ~~49~~ ~~20~~ skal transmissionssystemoperatøren have:
  - (a) reel beslutningskompetence uafhængigt af den vertikalt integrerede virksomhed for så vidt angår de aktiver, der er nødvendige for at drive, vedligeholde eller udvikle transmissionssystemet, og
  - (b) beføjelse til at rejse kapital på kapitalmarkedet, især ved låntagning og kapitalforøgelse.
2. Transmissionssystemoperatøren skal til enhver tid handle på en sådan måde, at det sikres, at operatøren har de nødvendige ressourcer til at udføre transmissionsaktiviteten korrekt og effektivt samt udvikle og opretholde et effektivt, sikkert og økonomisk transmissionssystem.
3. Den vertikalt integrerede virksomhed og dens ~~D~~dattervirksomheder ~~til den vertikalt integrerede virksomhed~~, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, må ikke have nogen direkte eller indirekte kapitalinteresser i

⁵⁵ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/101/EF af 16. september 2009 om samordning af de garantier, som kræves i medlemsstaterne af de i traktatens artikel 48, stk. 2, nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser, med det formål at gøre disse garantier lige byrdefulde (EUT L 258 af 1.10.2009, s. 11) ~~19~~.

transmissionssystemoperatøren. Transmissionssystemoperatøren må hverken direkte eller indirekte have kapitalinteresser i nogen dattervirksomhed til den vertikalt integrerede virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, eller modtage udbytte eller andre finansielle fordele fra denne dattervirksomhed.

4. Transmissionssystemoperatørens overordnede ledelsesstruktur og selskabsvedtægter skal sikre transmissionssystemoperatørens faktiske uafhængighed i overensstemmelse med ~~☒~~ denne afdeling ~~☒~~ ~~dette kapitel~~. Den vertikalt integrerede virksomhed må ikke direkte eller indirekte bestemme transmissionssystemoperatørens konkurrencemæssige adfærd i relation til transmissionssystemoperatørens daglige aktiviteter og forvaltning af nettet eller i relation til de aktiviteter, der er nødvendige for udarbejdelsen af den ti-årige netudviklingsplan i henhold til artikel ~~51~~ 22.
5. I forbindelse med udførelsen af deres opgaver i henhold til dette direktivs artikel ~~☒~~ 40 ~~☒~~ 12 og artikel ~~☒~~ 46 ~~☒~~ 17, stk. 2, og ved overholdelsen af ⇒ forpligtelserne i ⇐ artikel 14 ~~15~~, ~~16~~, ~~☒~~ 17 ~~☒~~ og ~~☒~~ 47 ~~☒~~ i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2] må transmissionssystemoperatørerne ikke diskriminere mod forskellige personer eller enheder og ikke begrænse, forvride eller hindre konkurrence i produktions- eller forsyningsledet.
6. Eventuelle kommercielle og finansielle forbindelser mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren, herunder lån fra transmissionssystemoperatøren til den vertikalt integrerede virksomhed, skal være i overensstemmelse med markedsvilkårene. Transmissionssystemoperatøren skal opbevare udførlig dokumentation for sådanne kommercielle og finansielle forbindelser og på anmodning stille dem til rådighed for den regulerende myndighed.
7. Transmissionssystemoperatøren skal forelægge alle kommercielle og finansielle aftaler med den vertikalt integrerede virksomhed for den regulerende myndighed til godkendelse.
8. Transmissionssystemoperatøren skal underrette den regulerende myndighed om de finansielle midler, jf. artikel 46 17, stk. 1, litra d), der er til rådighed til fremtidige investeringsprojekter og/eller til udskiftning af eksisterende aktiver.
9. Den vertikalt integrerede virksomhed skal afstå fra enhver handling, der hindrer transmissionssystemoperatøren i at opfylde sine forpligtelser i henhold til dette kapitel eller er til skade for opfyldelsen, og må ikke kræve, at transmissionssystemoperatøren skal anmode den vertikalt integrerede virksomhed om tilladelse i forbindelse med opfyldelsen af disse forpligtelser.
10. En virksomhed, som af den regulerende myndighed er certificeret efter kravene i dette kapitel, skal godkendes og udpeges som transmissionssystemoperatør af den berørte medlemsstat. Certificeringsproceduren i enten dette direktivs artikel 52 ~~10~~ og [artikel ~~3~~ 48 i forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2] eller i dette direktivs artikel 53 ~~11~~ anvendes.

Artikel ~~48~~ 19

Transmissionssystemoperatørens personales og ledelses uafhængighed

1. Afgørelser vedrørende udnævnelse og fornyelse, arbejdsvilkår, herunder aflønning, og tjenesteperiodens ophør for de personer, der har ansvaret for

transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer, træffes af transmissionssystemoperatørens tilsynsorgan, der udnævnes i henhold til artikel ~~49~~ 20.

2. Fastlæggelsen af og vilkårene for perioden, varigheden og ophøret af tjenesten for de personer, der af tilsynsorganet er udpeget til udnævnelse eller fornyelse som personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens overordnede ledelse, og/eller som medlemmer af dennes administrative organer, og årsagerne til enhver foreslået afgørelse om denne tjenesteperiodes ophør skal meddeles den regulerende myndighed. Disse vilkår og de i stk. 1 nævnte afgørelser bliver kun bindende, hvis den regulerende myndighed ikke har gjort indsigelse inden for tre uger efter meddelelsen.

Den regulerende myndighed kan gøre indsigelse imod de i stk. 1 nævnte afgørelser når:

- (a) der opstår tvivl om den professionelle uafhængighed af en udpeget person, der har ansvaret for ledelsen, og/eller er medlem af de administrative organer, eller
- (b) i tilfælde af en tjenesteperiodes førtidige ophør, der er tvivl om et sådant førtidigt ophørs berettigelse.

3. De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer, der er omfattet af dette stk., må ikke direkte eller indirekte have haft nogen stilling eller noget ansvar, nogen interesse eller noget forretningsforhold med den vertikalt integrerede virksomhed eller dele af denne eller med dens kontrollerende aktionærer ud over transmissionssystemoperatøren i en periode på tre år før deres udnævnelse.
4. De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer og dennes ansatte må ikke direkte eller indirekte have nogen anden stilling eller noget ansvar, nogen interesse eller noget forretningsforhold med nogen anden del af den vertikalt integrerede virksomhed eller med de kontrollerende aktionærer.
5. De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer og dennes ansatte må ikke direkte eller indirekte have nogen interesse i eller modtage nogen finansielle fordele fra nogen del af den vertikalt integrerede virksomhed ud over transmissionssystemoperatøren. Deres aflønning må ikke afhænge af andre af den vertikalt integrerede virksomheds aktiviteter eller resultater end transmissionssystemoperatørens.
6. Der garanteres en effektiv klageadgang til den regulerende myndighed for alle klager fra de personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer over deres tjenesteperiodes førtidige ophør.
7. Efter ophøret af tjenesteperioden hos transmissionssystemoperatøren må de personer, der har ansvaret for dennes ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer ikke have nogen stilling eller noget ansvar, nogen interesse eller noget forretningsforhold med nogen anden del af den vertikalt integrerede virksomhed end transmissionssystemoperatøren eller med de kontrollerende aktionærer i en periode på mindst fire år.

8. Stk. 3 finder anvendelse på flertallet af de personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller medlemmerne af dennes administrative organer.

De personer, der har ansvaret for transmissionssystemoperatørens ledelse, og/eller er medlemmer af dennes administrative organer, som ikke er omfattet af bestemmelserne i stk. 3, må ikke have udført forvaltning eller udøvet anden relevant aktivitet i den vertikalt integrerede virksomhed i en periode på mindst seks måneder før deres udnævnelse.

Første afsnit i dette stykke og stk. 4-7 finder anvendelse på alle de personer, der indgår i den overordnede ledelse, og de personer, der refererer direkte til dem i spørgsmål, der vedrører nettets drift, vedligeholdelse eller udvikling.

Artikel ~~49~~ 20

Tilsynsorgan

1. Transmissionssystemoperatøren skal have et tilsynsorgan, som har ansvaret for at træffe afgørelser, som kan have en betydelig virkning på værdien af aktionærernes aktiver i transmissionssystemoperatøren, især afgørelser vedrørende godkendelse af de årlige og mere langsigtede finansieringsplaner, transmissionssystemoperatørens gælds niveau og størrelsen af det udbytte, der udbetales til aktionærerne. De afgørelser, der hører under tilsynsorganet, omfatter ikke afgørelser i tilknytning til transmissionssystemoperatørens daglige virksomhed og forvaltningen af nettet og den virksomhed, der er nødvendig for udarbejdelsen af den ti-årige netudviklingsplan i medfør af artikel ~~51~~ 22.
2. Tilsynsorganet skal bestå af medlemmer, der repræsenterer den vertikalt integrerede virksomhed, medlemmer, der repræsenterer tredjepartsaktionærer, og, hvor en medlemsstats relevante lovgivning fastsætter det, medlemmer, der repræsenterer andre interesserede parter, f.eks. transmissionssystemoperatørens ansatte.
3. Artikel ~~48~~ 19, stk. 2, første afsnit, og artikel ~~48~~ 19, stk. 3-7, anvendes på mindst halvdelen af tilsynsorganets medlemmer minus én.

Artikel ~~48~~ 19, stk. 2, andet afsnit, litra b), anvendes på alle tilsynsorganets medlemmer.

Artikel ~~50~~ 21

Overvågningsprogram og overvågningsansvarlig

1. Medlemsstaterne skal sikre, at transmissionssystemoperatører opstiller og gennemfører et overvågningsprogram, der beskriver de foranstaltninger, der er truffet for at sikre, at diskriminerende adfærd er udelukket, samt sikre, at programmets overholdelse kontrolleres på passende måde. Overvågningsprogrammet skal fastlægge de ansattes specifikke forpligtelser for at opfylde disse mål. Det skal godkendes af den regulerende myndighed. Med forbehold af den nationale reguleringsmyndigheds beføjelser kontrolleres programmets overholdelse uafhængigt af en overvågningsansvarlig.

2. Den overvågningsansvarlige udpeges af tilsynsorganet efter indhentelse af den regulerende myndigheds godkendelse. Den regulerende myndighed kan kun afvise godkendelsen af en overvågningsansvarlig på grund af manglende uafhængighed eller faglig formåen. Den overvågningsansvarlige kan være en fysisk eller en juridisk person. Artikel ~~48~~ ~~49~~, stk. 2-8, anvendes på den overvågningsansvarlige.
3. Den overvågningsansvarlige har ansvaret for at:
  - (a) føre tilsyn med gennemførelsen af overvågningsprogrammet
  - (b) udarbejde en årlig rapport, der angiver de foranstaltninger, der er truffet for at gennemføre overvågningsprogrammet, og forelægge den for den regulerende myndighed
  - (c) aflægge rapport til tilsynsorganet og give anbefalinger vedrørende overvågningsprogrammet og dets gennemførelse
  - (d) underrette den regulerende myndighed om enhver væsentlig overtrædelse i forbindelse med gennemførelsen af overvågningsprogrammet og
  - (e) aflægge rapport til den regulerende myndighed om eventuelle kommercielle og finansielle forbindelser mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren.
4. Den overvågningsansvarlige forelægger den regulerende myndighed de foreslåede beslutninger om investeringsplanen eller om individuelle investeringer i nettet. Det skal senest finde sted, når transmissionssystemoperatørens ledelse og/eller kompetente administrative organ forelægger dem for tilsynsorganet.
5. Hvis den vertikalt integrerede virksomhed på generalforsamlingen eller ved hjælp af stemmerne fra de medlemmer af tilsynsorganet, som det har udpeget, har forhindret vedtagelse af en beslutning og derved forhindret eller forsinket investeringer, som i henhold til den ti-årige netudviklingsplan skulle have været foretaget i løbet af de følgende tre år, skal den overvågningsansvarlige indberette dette til den regulerende myndighed, som derefter vil handle i overensstemmelse med artikel ~~51~~ ~~22~~.
6. Vilkaårene for den overvågningsansvarliges mandat eller hans ansættelsesvilkår, herunder varigheden af dens mandat, skal godkendes af den regulerende myndighed. Disse vilkår skal sikre den overvågningsansvarliges uafhængighed, herunder give vedkommende alle de nødvendige ressourcer til at udføre sine opgaver. Under sit mandat må den overvågningsansvarlige ikke på anden måde, hverken direkte eller indirekte, være tilknyttet nogen del af det vertikalt integrerede selskab eller de kontrollerende aktionærer, hvis denne tilknytning er baseret på ansættelse, ansvar eller interesse.
7. Den overvågningsansvarlige skal regelmæssigt enten mundtligt eller skriftligt aflægge rapport til den regulerende myndighed og har ret til regelmæssigt enten mundtligt eller skriftligt at aflægge rapport til transmissionssystemoperatørens tilsynsorgan.
8. Den overvågningsansvarlige kan deltage i alle møder i transmissionssystemoperatørens ledelse eller administrative organer samt i tilsynsorganets og generalforsamlingens møder. Den overvågningsansvarlige skal deltage i alle møder, der behandler følgende emner:
  - (a) vilkår for adgang til nettet som fastsat i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2], navnlig for så vidt angår tariffer,

tjenester med tredjepartsadgang, kapacitetstildeling og håndtering af kapacitetsbegrænsninger overbelastning, gennemsigtighed, ~~balancering~~
⇒ systembærende tjenester ⇐ og sekundære markeder

- (b) projekter med henblik på at drive, opretholde og udvikle transmissionsnetssystemet, herunder sammenkoblings- og tilslutningsinvesteringer
  - (c) energikøb eller -salg, der er nødvendige for transmissionssystemets drift.
9. Den overvågningsansvarlige overvåger transmissionssystemoperatørens overholdelse af artikel 41 ~~46~~.
  10. Den overvågningsansvarlige skal have adgang til alle relevante data og til transmissionssystemoperatørens kontorer samt til alle informationer, der er nødvendige for udførelsen af hans opgaver.
  11. Efter den regulerende myndigheds forudgående godkendelse kan tilsynsorganet afskedige den overvågningsansvarlige. Det afskediger den overvågningsansvarlige med henvisning til manglende uafhængighed eller faglig formåen efter anmodning fra den regulerende myndighed.
  12. Den overvågningsansvarlige skal gives adgang til transmissionssystemoperatørens kontorer uden forudgående meddelelse.

Artikel 51 ~~22~~

Netudvikling og beføjelser til at træffe investeringsbeslutninger

1. Transmissionssystemoperatørerne forelægger ~~hvert år~~ ⇒ som minimum hvert andet år ⇐ den regulerende myndighed en ti-årig netudviklingsplan på grundlag af den eksisterende og skønnede fremtidige udbuds- og efterspørgselsituation efter at have hørt alle relevante interessenter. Netudviklingsplanen skal indeholde effektive foranstaltninger med henblik på at sikre systemets tilstrækkelighed og forsyningssikkerheden.
2. Den ti-årige netudviklingsplan skal navnlig:
  - (a) oplyse markedsdeltagerne om den vigtigste transmissionsinfrastruktur, der er behov for at bygge eller opgradere inden for de næste ti år
  - (b) indeholde alle de investeringer, der allerede er truffet beslutning om, og identificere nye investeringer, der skal foretages de tre følgende år, og
  - (c) fastsætte en tidsramme for alle investeringsprojekter.
3. Transmissionssystemoperatøren skal, når han udarbejder den ti-årige netudviklingsplan, foretage rimelige skøn over udviklingen af produktion, forsyning, ⇒ energilagring, ⇐ forbrug og udvekslinger med andre lande, under hensyn til investeringsplaner for regionale net og net på EU-plan fællesskabsplan.
4. Den regulerende myndighed hører alle faktiske eller potentielle systembrugere om den ti-årige netudviklingsplan på en åben og gennemsigtig måde. Personer eller virksomheder, der hævder at være potentielle systembrugere, kan afkræves dokumentation herfor. Den regulerende myndighed offentliggør resultatet af høringsprocessen, navnlig de eventuelle behov for investeringer.
5. Den regulerende myndighed undersøger, om den ti-årige netudviklingsplan dækker alle de investeringsbehov, der blev identificeret under høringsprocessen, og om den

er i overensstemmelse med den ikke-bindende ti-årige ~~europæiske~~ EU-
netudviklingsplan (~~europæisk~~ EU- netudviklingsplan), jf. [artikel ~~27,~~
~~stk. 1, litra b), 8, stk. 3, litra b),~~ i omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som
foreslået i COM(2016) 861/2]. Hvis der opstår tvivl om overensstemmelsen med den
ikke-bindende ~~ti-årige~~ ~~10-årige~~ ~~europæiske~~ EU- netudviklingsplan, hører den
regulerende myndighed agenturet. Den regulerende myndighed kan kræve, at
transmissionssystemoperatøren ændrer sin ti-årige netudviklingsplan.

6. Den regulerende myndighed overvåger og evaluerer gennemførelsen af den ~~ti-årige~~
~~10-årige~~ netudviklingsplan.
7. Såfremt transmissionssystemoperatøren undlader at foretage en investering, som i
henhold til den ti-årige netudviklingsplan skulle have været foretaget i løbet af de tre
følgende år, uden at dette skyldes tvingende grunde, som operatøren ikke er herre
over, sikrer medlemsstaterne, at den regulerende myndighed er forpligtet til at træffe
mindst en af følgende foranstaltninger for at sikre, at den pågældende investering
foretages, hvis denne investering stadig er relevant på grundlag af den seneste ti-
årige netudviklingsplan:
  - (a) kræve, at transmissionssystemoperatøren foretager den pågældende investering,
  - (b) afholde en udbudsprocedure for den pågældende investering, som er åben for alle
investorer, eller
  - (c) tvinge transmissionssystemoperatøren til at acceptere en kapitalforhøjelse for at
finansiere de nødvendige investeringer og tillade uafhængige investorer at tegne
kapitalandele.

Har den regulerende myndighed gjort brug af sine beføjelser i henhold til første
afsnit, litra b), kan den kræve, at transmissionssystemoperatøren accepterer en eller
flere af følgende:

- finansiering foretaget af enhver tredjepart
- etablering foretaget af enhver tredjepart
- selv bygger de pågældende nye aktiver
- selv driver det pågældende nye aktiv.

Transmissionssystemoperatøren giver investorerne alle de oplysninger, der er
nødvendige for at kunne foretage investeringen, slutter nye aktiver til
transmissionsnettet og skal i det hele taget gøre sit bedste for at lette gennemførelsen
af investeringsprojektet.

De relevante finansieringsordninger skal forelægges den regulerende myndighed til
godkendelse.

8. Har den regulerende myndighed gjort brug af sine beføjelser i henhold til stk. 7,
første afsnit, skal omkostningerne ved de pågældende investeringer dækkes af de
relevante tarifregler.

☒ AFDELING 4

UDPEGNING OG CERTIFICERING AF TRANSMISSIONSSYSTEMOPERATØRER ☒

Artikel 52 ~~40~~

Udpegning og certificering af transmissionssystemoperatører

1. Før en virksomhed godkendes og udpeges som transmissionssystemoperatør, skal den certificeres i henhold til procedurerne i denne artikels stk. 4, 5 og 6 og i artikel ~~3~~ 48 i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2].
2. Virksomheder, ~~der ejer et transmissionssystem, og~~ som den nationale regulerende myndighed har certificeret efter nedenstående certificeringsprocedure, fordi de opfylder kravene i artikel ~~43~~ 9, godkendes og udpeges af medlemsstaterne som transmissionssystemoperatører. Udpegning af transmissionssystemoperatører meddeles Kommissionen og offentliggøres i *Den Europæiske Unions Tidende*.
3. Transmissionssystemoperatører underretter den regulerende myndighed om enhver planlagt transaktion, der kan betyde, at deres overholdelse af kravene i artikel ~~43~~ 9 må tages op til fornyet vurdering.
4. De regulerende myndigheder overvåger, at transmissionssystemoperatørerne til stadighed opfylder kravene i artikel ~~43~~ 9. De indleder en certificeringsprocedure for at sikre overholdelsen:
  - (a) når de modtager en underretning fra transmissionssystemoperatøren i medfør af stk. 3
  - (b) på eget initiativ, når de har viden om, at en planlagt ændring i rettigheder eller indflydelse over transmissionssystemejere eller transmissionssystemoperatører kan føre til overtrædelse af artikel ~~43~~ 9, eller når de har grund til at tro, at der kan være forekommet en sådan overtrædelse, eller
  - (c) efter en begrundet anmodning fra Kommissionen.
5. De regulerende myndigheder træffer afgørelse om certificering af en transmissionssystemoperatør senest fire måneder efter modtagelsen af transmissionssystemoperatørens underretning eller efter datoen for Kommissionens anmodning. Ved udløbet af denne periode anses certificeringen for udstedt. Den regulerende myndigheds udtrykkelige eller stiltiende afgørelse får først virkning, efter at proceduren i stk. 6 er afsluttet.
6. Den regulerende myndighed tilsender straks Kommissionen underretning om den udtrykkelige eller stiltiende afgørelse om certificering af en transmissionssystemoperatør sammen med alle relevante oplysninger om afgørelsen. Kommissionen handler i overensstemmelse med proceduren i [artikel ~~3~~ 48 i omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2].
7. De regulerende myndigheder og Kommissionen kan fra transmissionssystemoperatører og virksomheder, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver, udbede sig enhver oplysning, der er relevant for varetagelsen af deres opgaver i medfør af denne artikel.
8. De regulerende myndigheder og Kommissionen behandler forretningsmæssigt følsomme oplysninger fortroligt.

Certificering for så vidt angår tredjelande

1. Hvis en transmissionssystemejer eller transmissionssystemoperatør, der kontrolleres af en eller flere personer fra et eller flere tredjelande, ansøger om certificering, underretter den regulerende myndighed Kommissionen.

Den regulerende myndighed giver omgående Kommissionen meddelelse om situationer, der vil medføre, at en eller flere personer fra et eller flere tredjelande erhverver kontrol over transmissionssystemet eller en transmissionssystemoperatør.

2. Transmissionssystemoperatøren giver den regulerende myndighed meddelelse om situationer, der vil medføre, at en eller flere personer fra et eller flere tredjelande erhverver kontrol over transmissionssystemet eller en transmissionssystemoperatør.

3. Den regulerende myndighed vedtager et udkast til afgørelse om certificering af en transmissionssystemoperatør senest fire måneder efter modtagelsen af transmissionssystemoperatørens underretning. Den afviser certificering, hvis det ikke er godtgjort:

(a) at den pågældende enhed overholder kravene i artikel ~~43~~ 44, og

(b) over for den regulerende myndighed eller en anden kompetent myndighed, som medlemsstaten har udpeget, at udstedelsen af certificeringen ikke vil være til risiko for medlemsstatens og ~~Fællesskabets~~ Unionens energiforsyningssikkerhed. Den regulerende myndighed eller anden kompetent myndighed, der er udpeget, tager ved behandlingen af dette spørgsmål hensyn til:

- ~~Fællesskabets~~ Unionens rettigheder og forpligtelser i forhold til det pågældende tredjeland i henhold til international ret, herunder enhver aftale, der er indgået med et eller flere tredjelande, som ~~Fællesskabet~~ Unionen deltager i, og som omhandler spørgsmål om energiforsyningssikkerhed
- medlemsstatens rettigheder og forpligtelser i forhold til det pågældende tredjeland i henhold til aftaler, der er indgået med landet, forudsat at de er i overensstemmelse med ~~fællesskabsretten~~ EU-retten , og
- andre specifikke kendsgerninger og omstændigheder vedrørende sagen og det pågældende tredjeland.

4. Den regulerende myndighed underretter straks Kommissionen om sin afgørelse sammen med alle relevante oplysninger om afgørelsen.

5. Medlemsstaterne fastsætter, at den regulerende myndighed eller den udpegede kompetente myndighed, der er nævnt i stk. 3, litra b), inden den regulerende myndighed træffer afgørelse om certificering, anmoder Kommissionen om en udtalelse om:

(a) hvorvidt den pågældende enhed overholder kravene i artikel ~~43~~ 44, og

(b) hvorvidt udstedelsen af certificeringen ikke vil være til risiko for ~~Fællesskabets~~ Unionens energiforsyningssikkerhed.

6. Kommissionen behandler den anmodning, der er nævnt i stk. 5, straks ved modtagelsen. Den afgiver senest to måneder efter at have modtaget anmodningen udtalelse til den nationale regulerende myndighed eller, hvis anmodningen blev fremsat af den udpegede kompetente myndighed, til denne myndighed.

Kommissionen kan ved udarbejdelsen af sin udtalelse anmode om agenturets, den pågældende medlemsstats og interesserede parters synspunkter. Anmoder Kommissionen herom forlænges perioden på to måneder med to yderligere måneder.

Hvis der ikke inden for den periode, der er nævnt i første og andet afsnit, foreligger en udtalelse fra Kommissionen, anses Kommissionen for ikke at rejse indsigelser mod den regulerende myndigheds afgørelse.

7. Ved vurderingen af, om kontrol udøvet af en eller flere personer fra et eller flere tredjelande vil være til risiko for ~~Fællesskabets~~ Unionens energiforsyningsikkerhed, tager Kommissionen hensyn til:
- (a) de specifikke kendsgerninger vedrørende sagen og det eller de pågældende tredjelande, og
  - (b) ~~Fællesskabets~~ Unionens rettigheder og forpligtelser over for dette tredjeland i henhold til international ret, herunder en aftale, der er indgået med et eller flere tredjelande, som ~~Fællesskabet~~ Unionen deltager i, og som omhandler spørgsmål om forsyningsikkerhed.
8. Den nationale regulerende myndighed træffer senest to måneder efter udløbet af den periode, der er nævnt i stk. 6, endelig afgørelse om certificering. Den nationale regulerende myndighed tager, når den træffer endelig afgørelse om certificering, videst muligt hensyn til Kommissionens udtalelse. Medlemsstaterne har under alle omstændigheder ret til at afvise certificering, hvis udstedelsen af certificeringen vil være til risiko for medlemsstatens energiforsyningsikkerhed eller en anden medlemsstats energiforsyningsikkerhed. Hvis medlemsstaten har udpeget en anden kompetent myndighed til at vurdere stk. 3, litra b), kan den kræve, at den nationale regulerende myndighed træffer sin endelige afgørelse i overensstemmelse med denne kompetente myndigheds vurdering. Den nationale regulerende myndigheds endelige afgørelse og Kommissionens udtalelse offentliggøres sammen. Hvis den endelige afgørelse afviger fra Kommissionens udtalelse, forelægger og offentliggør den pågældende medlemsstat sammen med denne afgørelse en begrundelse for afgørelsen.
9. Intet i denne artikel anfægter medlemsstaternes ret til at udøve national lovpligtig kontrol i overensstemmelse med ~~fællesskabsretten~~ EU-retten for at tilgodese legitime hensyn til den offentlige sikkerhed.

~~10. Kommissionen kan vedtage retningslinjer med nærmere procedureregler for anvendelsen af denne artikel. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke væsentlige bestemmelser i dette direktiv ved at supplere det, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 46, stk. 2.~~

10. ~~11.~~ Denne artikel, bortset fra stk. 3, litra a), finder også anvendelse på medlemsstater, der er genstand for en undtagelse i henhold til artikel ~~66~~ ~~44~~.

⇩ nyt

Artikel 54

Ejerskab af oplagring og ydelse af systembærende tjenester via transmissionssystemoperatører

1. Transmissionssystemoperatørerne må ikke eje, forvalte eller drive energilageranlæg og må ikke direkte eller indirekte kontrollere aktiver, der yder systembærende tjenester.
2. Uanset stk. 1 kan medlemsstaterne give transmissionssystemoperatørerne tilladelse til at eje, forvalte eller drive lageranlæg eller aktiver, der yder ikke-frekvensrelaterede systembærende tjenester, hvis følgende betingelser er opfyldt:
  - (a) andre parter har efter en åben og gennemsigtig udbudsprocedure ikke tilkendegivet deres interesse i at eje, kontrollere, forvalte eller drive sådanne anlæg, der tilbyder transmissionssystemoperatøren lagringstjenester og/eller ikke-frekvensrelaterede systembærende tjenester
  - (b) disse anlæg eller ikke-frekvensrelaterede systembærende tjenester er nødvendige, for at transmissionssystemoperatøren kan opfylde sine forpligtelser i henhold til dette direktiv med henblik på en effektiv, pålidelig og sikker drift af transmissionssystemet, og de anvendes ikke til at sælge elektricitet til markedet, og
  - (c) den regulerende myndighed har under hensyntagen til betingelserne i litra a) og b) i dette stykke vurderet behovet for en sådan undtagelse samt meddelt sin godkendelse.
3. Beslutningen om at indrømme undtagelse meddeles agenturet og Kommissionen sammen med de relevante oplysninger om anmodningen og begrundelsen for indrømmelse af undtagelsen.
4. Transmissionssystemoperatøren skal med regelmæssige mellemrum eller som minimum hvert femte år afholde en offentlig høring vedrørende de krævede lagringstjenester med henblik på at vurdere markedsdeltagernes eventuelle interesse i at investere i sådanne anlæg og nedlægge egne lagringsaktiviteter, såfremt tredjeparter kan levere tjenesten på en omkostningseffektiv måde.

↓ 2009/72/EF (tilpasset)

KAPITEL VII Afdeling 5 **Regnskabsmæssig adskillelse og gennemsigtige regnskaber**

Artikel 55 ~~30~~ **Adgang til regnskaber**

1. Medlemsstaterne eller enhver kompetent myndighed, som de udpeger, herunder de i artikel 57 ~~35~~ omhandlede regulerende myndigheder, skal i det omfang, det er nødvendigt, for at de kan udføre deres hverv, have adgang til elektricitetsvirksomheders regnskaber, jf. artikel 56 ~~31~~.
2. Medlemsstaterne og enhver udpeget kompetent myndighed, herunder de regulerende myndigheder, har tavshedspligt om forretningsmæssigt følsomme oplysninger. Medlemsstaterne kan beslutte, at sådanne oplysninger kan offentliggøres, hvor dette er nødvendigt for, at de kompetente myndigheder kan udføre deres hverv.

Regnskabsmæssig adskillelse

1. Medlemsstaterne træffer de foranstaltninger, der er nødvendige for at sikre, at elektricitetsvirksomheders regnskaber føres i overensstemmelse med stk. 2 og 3.
2. Elektricitetsvirksomheder skal, uanset ejerforhold og juridisk status, udarbejde årsregnskaber og lade disse revidere og offentliggøre i overensstemmelse med de bestemmelser i national lovgivning om kapital-selskabers årsregnskaber, som er vedtaget i medfør af ~~⊗~~ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU⁵⁶ ~~⊗~~ ~~Rådets fjerde direktiv 78/660/EØF af 25. juli 1978 på grundlag af traktatens artikel 44, stk. 2, litra g),⁵⁷ om årsregnskaberne for visse selskabsformer⁵⁸.~~
Virksomheder, som ikke er retligt forpligtede til at offentliggøre deres årsregnskaber, skal på deres hovedsæde opbevare en kopi, som skal kunne konsulteres af offentligheden.
3. Elektricitetsvirksomheder skal i deres interne regnskabsføring føre separate regnskaber over hver af deres transmissions- og distributionsaktiviteter, således som de skulle gøre, såfremt de pågældende aktiviteter blev udført af særskilte virksomheder, med henblik på at undgå forskelsbehandling, krydssubsidiering og konkurrenceforvridning. De skal også føre regnskaber, som kan være konsoliderede, over andre elektricitetsaktiviteter, der ikke vedrører transmission og distribution. ~~Indtil den 1. juli 2007 skal de føre separate regnskaber over forsyningsaktiviteter til privilegerede kunder og forsyningsaktiviteter til ikke-privilegerede kunder.~~ Indtægter fra ejerskab af transmissions- eller distributionssystemet specificeres i regnskaberne. Der skal i relevant omfang føres konsoliderede regnskaber over andre ikke-elektricitetsrelaterede aktiviteter. Disse interne regnskaber skal omfatte en særskilt balance og en særskilt resultatopgørelse for hver aktivitet.
4. Under den i stk. 2 omhandlede revision skal det især undersøges, om forpligtelsen til at undgå forskelsbehandling og krydssubsidiering, jf. stk. 3, overholdes.

⁵⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/34/EU af 26. juni 2013 om årsregnskaber, konsoliderede regnskaber og tilhørende beretninger for visse virksomhedsformer, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/43/EF og om ophævelse af Rådets direktiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 af 29.6.2013, s. 19).

⁵⁷ Titlen på direktiv 78/660/EØF er justeret under hensyn til omnummereringen af EF-traktatens artikler, jf. Amsterdam-traktatens artikel 12. Den oprindelige henvisning var til artikel 54, stk. 2, litra g).

⁵⁸ EFT L 222 af 14.8.1978, s. 11.

~~KAPITEL VIII~~

~~TILRETTELÆGGELSE AF SYSTEMADGANGEN~~

KAPITEL VII ~~IX~~

NATIONALE REGULERENDE MYNDIGHEDER

↓ 2009/72/EF (tilpasset)

Artikel ~~57~~ ~~35~~

Udpegning af regulerende myndigheder og disses uafhængighed

1. Hver medlemsstat udpeger en enkelt national regulerende myndighed på nationalt plan.
2. ~~Denne artikels~~ Stk. 1 berører ikke udpegningen af andre regulerende myndigheder på regionalt plan i medlemsstater, forudsat at der er én enkelt overordnet repræsentant med henblik på repræsentation og kontakt på ~~fællesskabsplan~~ EU-plan i repræsentantskabet for agenturet, jf. artikel ~~22~~ ~~14~~, stk. 1, i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 713/2009 som foreslået i COM(2016) 863/2].
3. Uanset ~~denne artikels~~ stk. 1 kan en medlemsstat udpege regulerende myndigheder for mindre systemer på et geografisk adskilt område, hvor forbruget i 2008 var under 3 % af det samlede forbrug i den medlemsstat, området er en del af. Denne undtagelse berører ikke udpegningen af én enkelt overordnet repræsentant og kontaktperson på ~~fællesskabsplan~~ EU-plan i repræsentantskabet for agenturet, jf. [artikel ~~22~~ ~~14~~, stk. 1, i omarbejdning af forordning (EF) nr. 713/2009 som foreslået i COM(2016) 863/2].
4. Medlemsstaterne garanterer den regulerende myndigheds uafhængighed og sikrer, at den optræder upartisk og gennemskueligt i udøvelsen af dens beføjelser. Med dette formål sikrer medlemsstaterne, at den regulerende myndighed under udførelsen af de reguleringsopgaver, som dette direktiv og dertil knyttede forskrifter pålægger den,
  - (a) er juridisk adskilt fra og funktionelt uafhængig af enhver anden offentlig eller privat enhed
  - (b) sikrer, at dens personale og de personer, der har ansvaret for dens ledelse,
    - i) handler uafhængigt af enhver markedsinteresse, og
    - ii) ikke søger eller modtager direkte instrukser fra nogen regering eller anden offentlig eller privat enhed under udførelsen af reguleringsopgaverne. Dette krav berører ikke et tæt samarbejde, når det er hensigtsmæssigt, med andre relevante nationale myndigheder eller overordnede politiske retningslinjer fra regeringen, som ikke vedrører de reguleringsopgaver og -beføjelser, der er omhandlet i artikel ~~59~~ ~~37~~.
5. For at beskytte den regulerende myndigheds uafhængighed sikrer medlemsstaterne navnlig:

- (a) at den regulerende myndighed kan træffe selvstændige afgørelser uafhængigt af noget politisk organ og har separate årlige budgetbevillinger med autonomi i forbindelse med gennemførelsen af det tildelte budget og tilstrækkelige menneskelige og finansielle ressourcer til at varetage dens opgaver; ~~og~~
- (b) at medlemmerne af den regulerende myndigheds bestyrelse eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, af den regulerende myndigheds topledelse; udnævnes for en fast periode på fem til syv år, der kan forlænges én gang;

↓ nyt

- (c) at medlemmerne af den regulerende myndigheds bestyrelse eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, af den regulerende myndigheds topledelse udnævnes på grundlag af objektive, gennemsigtige og offentliggjorte kriterier via en uafhængig og upartisk procedure, der sikrer, at ansøgerne har de nødvendige kvalifikationer og den nødvendige erfaring for enhver relevant stilling i den nationale regulerende myndighed, og at der afholdes parlamentariske høringer
- (d) at der er vedtaget bestemmelser om interessekonflikter, og at tavshedspligten for medlemmerne af den regulerende myndigheds bestyrelse eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, af den regulerende myndigheds topledelse i den nationale regulerende myndighed fortsat gælder efter udløbet af deres mandat
- (e) at medlemmerne af den regulerende myndigheds bestyrelse eller, hvor der ikke findes en bestyrelse, af den regulerende myndigheds topledelse, kun kan afskediges på grundlag af gældende gennemsigtighedskriterier.

↓ 2009/72/EF

Med hensyn til første afsnit, litra b), sikrer medlemsstaterne en passende rotationsordning for bestyrelsen eller topledelsen. Medlemmerne af bestyrelsen, eller hvor der ikke findes en bestyrelse, af topledelsen, kan kun afsættes i deres embedsperiode, hvis de ikke længere opfylder de betingelser, der er fastsat i denne artikel, eller er fundet skyldige i tjenesteforseelse i henhold til national ret.

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
⇒ nyt

Artikel ~~58~~ 36

Overordnede mål for den regulerende myndigheds virke

Under udførelsen af de reguleringsopgaver, der er anført i dette direktiv, træffer den regulerende myndighed alle rimelige foranstaltninger for at nå følgende mål inden for rammerne af dens opgaver og beføjelser, jf. artikel ~~59~~ 37, i tæt samråd med andre relevante nationale myndigheder, herunder konkurrencemyndigheder ⇔ og myndigheder fra nabolande, herunder tredjelande ⇐, når det er hensigtsmæssigt, og uden at det berører disses kompetencer:

- (a) i tæt samarbejde med agenturet, andre medlemsstaters regulerende myndigheder og Kommissionen: fremme af et indre marked for elektricitet i ~~Fællesskabet~~ Unionen præget af konkurrence, $\Rightarrow$ fleksibilitet, $\Leftarrow$ sikkerhed og miljømæssig bæredygtighed med en effektiv åbning af markedet for alle kunder og leverandører i ~~Fællesskabet~~ Unionen samt sikre passende betingelser med henblik på en effektiv og pålidelig drift af elektricitetsnettene under hensyntagen til langsigtede mål
- (b) udvikling af konkurrencebaserede velfungerende regionale $\Rightarrow$ grænseoverskridende $\Leftarrow$ markeder inden for ~~Fællesskabet~~ Unionen med de under litra a) nævnte mål for øje
- (c) fjernelse af restriktioner for handel med elektricitet mellem medlemsstaterne, herunder udvikling af passende kapacitet til grænseoverskridende transmission med henblik på at imødekomme efterspørgslen og øge integrationen af de nationale markeder, hvilket kan fremme elektricitetsstrømme i hele ~~Fællesskabet~~ Unionen
- (d) bidrage til, at der på den mest omkostningseffektive måde udvikles sikre, pålidelige og effektive ikke-diskriminerende systemer, som er forbrugerorienterede, samt fremme systemtilstrækkelighed og, i tråd med de overordnede mål for energipolitikken, energieffektivitet såvel som integration af produktion af elektricitet fra vedvarende energikilder i stor og i lille målestok og ~~decentral~~ distribueret produktion i såvel transmissions- som distributionsnettene $\Rightarrow$ og lette deres drift i forhold til andre gas- eller varmenet $\Leftarrow$
- (e) fremme af ny produktionskapacitets $\Rightarrow$ og energilageranlægs $\Leftarrow$ netadgang og navnlig fjerne hindringer, der kan forhindre adgangen for nye markedsdeltagere og for elektricitet fra vedvarende energikilder
- (f) sikring af, at systemoperatører og systembrugere får passende incitamenter, på både kort og lang sigt, til at øge effektiviteten $\Rightarrow$, navnlig energieffektiviteten, $\Leftarrow$ af systemets præstationer og fremme integrationen af markedet
- (g) sikring af, at kunderne drager fordel af, at deres nationale marked fungerer effektivt, fremme af effektiv konkurrence og bidrag til sikring af forbrugerbeskyttelse
- (h) bidrage til at opnå høje standarder for forsyningspligt og offentlig service inden for forsyning af elektricitet, bidrage til beskyttelse af sårbare kunder og bidrage til, at nødvendige procedurer for udveksling af oplysninger ved kunders leverandørskift er kompatible.

Artikel 59 ~~37~~

Den regulerende myndigheds opgaver og beføjelser

1. Den regulerende myndighed har følgende opgaver:
  - (a) at fastsætte eller godkende transmissions- eller distributionstariffer ~~eller~~ og deres metoder i overensstemmelse med gennemsigtige kriterier
  - (b) at sørge for, at transmissions- og distributionssystemoperatører, og i givet fald systemejere, samt elektricitetsvirksomheder $\Rightarrow$ og andre markedsdeltagere $\Leftarrow$, overholder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv $\Rightarrow$, [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2], de netregler, der er vedtaget i henhold til artikel 54 og 55 i [omarbejdning af forordning (EF) nr.

714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2], de retningslinjer, der er vedtaget i henhold til artikel 57 i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2], ~~↔~~ og anden relevant ~~fællesskabslovgivning~~ EU-lovgivning , også hvad angår grænseoverskridende forhold

---

↓ nyt

- (c) at godkende produkter og anskaffelsen af ikke-frekvensrelaterede systembærende tjenester
  - (d) at gennemføre de netregler og retningslinjer, der er vedtaget i henhold til artikel 54-57 i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2], gennem nationale foranstaltninger eller, såfremt det kræves, koordinerede regionale eller EU-dækkende foranstaltninger
-

↓ 2009/72/EF
⇒ nyt

- (e) ~~⇒~~ at samarbejde om grænseoverskridende forhold med den eller de regulerende myndigheder i de pågældende medlemsstater og med agenturet~~⇒~~, navnlig ved at deltage i arbejdet i repræsentantskabet for agenturet, jf. artikel 22 i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 713/2009 som foreslået i COM(2016) 863/2]~~↔~~
  - (f) ~~⇒~~ at overholde og gennemføre relevante juridisk bindende afgørelser fra agenturet og Kommissionen
-

↓ nyt

- (g) at sikre, at samkøringslinjernes kapacitet gøres tilgængelig i videst muligt omfang i henhold til artikel 14 i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2]
-

↓ 2009/72/EF (tilpasset)

- (h) ~~⇒~~ at aflægge årsrapport om sin virksomhed og varetagelsen af sine opgaver over for de relevante myndigheder i medlemsstaterne, agenturet og Kommissionen. Sådanne rapporter skal redegøre for, hvilke skridt der er taget, og hvilke resultater der er opnået for hver af de opgaver, der er anført i denne artikel
- (i) ~~⇒~~ at sikre, at der ikke forekommer krydssubsidiering mellem transmissions-, distributions og forsyningsaktiviteter~~⇒~~
- (j) ~~⇒~~ at overvåge transmissionssystemoperatørernes investeringsplaner og vurdere i sin årsrapport disse planers forenelighed med ~~den europæiske~~ EU-~~netudviklingsplanen~~, jf. artikel ~~8, stk. 3, litra b)~~ 27, stk. 1, litra b), i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2] ~~forordning (EF) nr. 714/2009~~; ~~⇒~~ denne vurdering kan omfatte anbefalinger til at ændre disse investeringsplaner

↓ nyt

- (k) at måle transmissionssystemoperatørernes og distributionssystemoperatørernes resultater for så vidt angår udviklingen af intelligente net, der fremmer energieffektivitet og integration af energi fra vedvarende kilder, på grundlag af et begrænset sæt EU-dækkende indikatorer samt hvert andet år offentliggøre en national rapport, herunder eventuelle henstillinger til forbedringer

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
⇒ nyt

- (l) ~~h)~~ at fastsætte eller godkende standarderne for og kravene til service- og forsyningskvalitet eller bidrage til dette sammen med andre kompetente myndigheder samt overvåge, at reglerne for netsikkerhed og -pålidelighed overholdes, evaluere de hidtidige præstationer for netsikkerhed ~~og fastsætte eller godkende standarderne for og kravene til service- og forsyningskvalitet eller bidrage til dette sammen med andre kompetente myndigheder~~
- (m) ~~h)~~ at overvåge graden af gennemsigtighed, herunder engrospriser, og sikre, at elektricitetsvirksomhederne opfylder deres gennemsigtighedsforpligtelser
- (n) ~~h)~~ at overvåge graden og effektiviteten af markedsåbning og konkurrence på engros- og detailsalgsniveau, herunder på elektricitetsbørser, privatkundepriser, herunder forudbetalingssystemer, andel af kunder, der skifter leverandør, andel af kunder, der afmeldes, afgifter for og udførelse af vedligeholdelsestjenester, klager fra privatkunder samt enhver forvriddning eller begrænsning af konkurrencen, idet den fremlægger alle relevante oplysninger og oplyser de berørte konkurrencemyndigheder om relevante sager
- (o) ~~h)~~ at overvåge forekomsten af restriktiv kontraktpraksis, herunder eneretsklausuler, der kan hindre store erhvervs-kunder i at indgå kontrakt med mere end en enkelt leverandør samtidig eller begrænse dem i deres mulighed for at gøre det, og i påkommende tilfælde underrette de nationale konkurrencemyndigheder om en sådan praksis
- (p) ~~l) at respektere kontraktfrihed, hvad angår afbrydelige forsyningskontrakter samt langtidskontrakter, såfremt de er forenelige med fællesskabsretten og i overensstemmelse med Fællesskabets politikker~~
- (q) ~~m)~~ at overvåge den tid, det tager transmissions- og distributionssystemoperatørerne at foretage tilkoblinger og reparationer
- (r) ~~n)~~ at medvirke til at sikre sammen med andre relevante myndigheder, at forbrugerbeskyttelsesforanstaltninger, ~~herunder de i bilag I fastsatte,~~ er effektive og håndhæves
- (s) ~~o)~~ at offentliggøre henstillinger vedrørende forsyningsprisernes overensstemmelse med artikel 5 ~~3~~ mindst en gang om året og, hvor det er relevant, at fremsende disse til konkurrencemyndighederne
- (t) ~~p)~~ at sikre adgang til kundernes forbrugsdata, forelægge til frivillig brug en let forståelig standardiseret opstilling på nationalt plan af forbrugsdataene og hurtig adgang for alle kunder til disse data, jf. ~~☒~~ artikel 23 og 24 ~~☒~~ ~~litra h)~~ i bilag I

- (u) ~~at~~ at overvåge gennemførelsen af regler for de opgaver og forpligtelser, der påhviler transmissionssystemoperatører, distributionssystemoperatører, forsyningsvirksomheder, kunder og andre markedsdeltagere, jf. [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2] ~~forordning (EF) nr. 714/2009~~
- (v) ~~at~~ at overvåge investeringer i produktions⇨ - og oplagrings ⇩kapacitet med sigte på forsyningsikkerhed
- (w) ~~at~~ at overvåge det tekniske samarbejde mellem ~~Fællesskabets~~ ☒ Unionens ☒ og tredjelandenes transmissionssystemoperatører
- ~~v) at overvåge gennemførelsen af beskyttelsesforanstaltninger, jf. artikel 42, og~~
- (x) at bidrage til at sikre at procedurer for udveksling af oplysninger er forenelige med de vigtigste markedsprocesser på regionalt plan.

↓ nyt

- (y) at overvåge tilgængeligheden af sammenligningswebsteder, herunder sammenligningsværktøjer, der opfylder kriterierne i artikel 14 og bilag I.

↓ 2009/72/EF

2. De i stk. 1 omhandlede overvågningsopgaver kan udføres af andre myndigheder end den regulerende myndighed, hvis en medlemsstat har fastsat dette. I så fald stilles resultaterne af denne overvågning hurtigst muligt til rådighed for den regulerende myndighed.

Den regulerende myndighed hører, i det omfang det er relevant, og i overensstemmelse med principperne om bedre regulering, transmissionssystemoperatørerne og arbejder i givet fald tæt sammen med andre relevante nationale myndigheder under udførelsen af de opgaver, der er omhandlet i stk. 1, under iagttagelse af disses uafhængighed og uden at det berører deres egne specifikke kompetencer.

Godkendelser, der er udstedt af en regulerende myndighed eller agenturet i henhold til dette direktiv, berører ikke den regulerende myndigheds fremtidige brug i behørigt begrundede tilfælde af sine beføjelser i henhold til denne artikel eller eventuelle sanktioner fra andre relevante myndigheders eller fra Kommissionens side.

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
⇒ nyt

3. ~~4.~~ Medlemsstaterne sørger for, at de regulerende myndigheder får tildelt beføjelser, der sætter dem i stand til at udføre opgaverne i ☒ denne artikel ☒ ~~stk. 1, 3 og 6~~ hurtigst og effektivt. Med dette formål for øje skal den regulerende myndighed mindst have beføjelse til:
- (a) at træffe afgørelser, der er bindende for elektricitetsvirksomhederne

- (b) at foretage undersøgelser af, hvordan elektricitetsmarkederne fungerer, og fastlægge og pålægge foranstaltninger, der er forholdsmæssige og nødvendige for at fremme effektiv konkurrence og sikre, at markedet fungerer, som det skal. Den regulerende myndighed har om nødvendigt desuden beføjelse til at samarbejde med den nationale konkurrencemyndighed og reguleringsmyndigheder for finansmarkederne eller Kommissionen om foretagelse af en undersøgelse vedrørende konkurrencelovgivningen
  - (c) at kræve oplysninger fra elektricitetsvirksomhederne, der er relevante for udførelsen af dens opgaver, herunder begrundelser for eventuelle afslag på tredjepartsadgang, og oplysninger om foranstaltninger, der er nødvendige for at styrke nettet
  - (d) at pålægge elektricitetsvirksomheder, der ikke opfylder deres forpligtelser i henhold til dette direktiv eller juridisk bindende afgørelser truffet af den regulerende myndighed eller agenturet, sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, eller at foreslå at en kompetent domstol pålægger sådanne sanktioner. Dette omfatter beføjelse til at pålægge eller til at foreslå at pålægge transmissionssystemoperatøren eller eventuelt den vertikalt integrerede virksomhed sanktioner på op til 10 % af transmissionssystemoperatørens eller den vertikalt integrerede virksomheds årlige omsætning, hvis deres respektive forpligtelser i henhold til dette direktiv ikke overholdes, og
  - (e) at udføre passende undersøgelser og udstede relevante instrukser med henblik på tvistbilæggelse i henhold til ~~stk. 11 og 12~~ artikel 60, stk. 2 og 3.
4. ~~3.~~ Når der er udpeget en uafhængig systemoperatør i medfør af artikel ~~44~~ ~~13~~, varetager den regulerende myndighed, foruden de opgaver den er pålagt i henhold til denne artikels stk. 1 ~~og 3~~, følgende opgaver:
- (a) den overvåger, at transmissionssystemejereren og den uafhængige systemoperatør opfylder deres forpligtelser efter denne artikel, og udsteder sanktioner for manglende overholdelse i overensstemmelse med stk. ~~3~~ ~~4~~, litra d)
  - (b) den overvåger forbindelserne og kommunikationen mellem den uafhængige systemoperatør og transmissionssystemejereren med det formål at sikre, at den uafhængige systemoperatør overholder sine forpligtelser, og skal navnlig godkende kontrakter og fungere som mæglingsmyndighed mellem den uafhængige systemoperatør og transmissionssystemejereren i tilfælde af klager forelagt af en af disse parter henhold til stk. 11
  - (c) for den første ti-årige netudviklingsplan godkender den investeringsplanlægningen og den flerårige netudviklingsplan, som den uafhængige systemoperatør forelægger ⇒ mindst hvert andet år ⇐ ~~årligt~~, jf. dog proceduren i artikel ~~44~~ ~~13~~, stk. 2, litra c)
  - (d) den sikrer, at de takster for adgang til nettet, som den uafhængige systemoperatør opkræver, indbefatter aflønning til netejereren eller netejerne, som giver et tilstrækkeligt afkast på netaktiverne og eventuelle nye investeringer i dem, forudsat at de hviler på et økonomisk og effektivt grundlag
  - (e) den har beføjelse til at gennemføre inspektioner, herunder uanmeldte inspektioner, i transmissionssystemejerens og den uafhængige systemoperatørs lokaler, og
  - (f) den overvåger anvendelsen af overbelastningsafgifter opkrævet af den uafhængige systemoperatør i overensstemmelse med [artikel ~~17~~, stk. 2, ~~16~~, stk. 6 i omarbejdningsforordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2].

5. Når der er udpeget en transmissionssystemoperatør i medfør af afdeling 3 i kapitel VI ~~V~~, tillægges den regulerende myndighed, foruden de opgaver og beføjelser den er tillagt i henhold til denne artikels stk. 1 og ~~3~~ =4, mindst følgende opgaver og beføjelser:
- (a) at udstede sanktioner i overensstemmelse med stk. 4, litra d), for diskriminerende adfærd til fordel for den vertikalt integrerede virksomhed
  - (b) at overvåge kommunikationer mellem transmissionssystemoperatøren og den vertikalt integrerede virksomhed for at sikre, at transmissionssystemoperatøren overholder sine forpligtelser
  - (c) at fungere som tvistbilæggelsesmyndighed mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren i tilfælde af klager forelagt i henhold til artikel 60, stk. 2 ~~stk. 11~~
  - (d) at overvåge kommercielle og finansielle relationer, herunder lån mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren
  - (e) at godkende alle kommercielle og finansielle aftaler mellem den vertikalt integrerede virksomhed og transmissionssystemoperatøren under forudsætning af, at de opfylder markedsbetingelserne
  - (f) at anmode om en begrundelse fra den vertikalt integrerede virksomhed, når det notificeres af den overvågningsansvarlige i overensstemmelse med artikel 50 ~~21~~, stk. 4. Denne begrundelse skal navnlig omfatte bevis for fraværet af diskriminerende adfærd til fordel for den vertikalt integrerede virksomhed
  - (g) at gennemføre inspektioner, herunder uanmeldte inspektioner, i den vertikalt integrerede virksomhed og hos transmissionssystemoperatøren, og
  - (h) at overdrage alle eller specifikke opgaver hos transmissionssystemoperatøren til en uafhængig systemoperatør, der udpeges i overensstemmelse med artikel 44 ~~13~~, i tilfælde af vedholdende brud på transmissionssystemoperatørens forpligtelser i henhold til dette direktiv, navnlig i forbindelse med gentagne tilfælde af diskriminerende adfærd til fordel for den vertikalt integrerede virksomhed.
6. De regulerende myndigheder har ⇒ – bortset fra tilfælde, hvor agenturet har kompetence til at fastsætte og godkende betingelserne og vilkårene eller metoderne for gennemførelse af netreglerne og retningslinjerne i kapitel VII i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2] i henhold til artikel 5, stk. 2, i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 713/2009 som foreslået i COM(2016) 863/2] på grund af disses samordnede karakter – ⇐ ansvaret for fastsættelse eller godkendelse af i det mindste de ⇒ nationale ⇐ metoder, der anvendes til at beregne eller fastsætte betingelser og vilkår, i tilstrækkelig god tid inden de træder i kraft, for:
- (a) tilslutning og adgang til nationale net, herunder transmissions- og distributionstariffer eller metoderne herfor. Disse tariffer eller metoder skal være udformet således, at de nødvendige investeringer i nettene kan gennemføres på en sådan måde, at investeringerne sikrer nettens levedygtighed
  - (b) tilvejebringelse af ~~balanceringsydelser~~ ⇒ systembærende tjenester ⇐, som leveres på den mest økonomiske måde og giver passende incitamenter til netværksbrugere, så de kan balancere deres input og resultater. ~~Balanceringsydelserne~~ ⇒ De systembærende tjenester ⇐ skal leveres på en rimelig og ikke-diskriminerende måde og være baseret på objektive kriterier, og

- (c) adgang til grænseoverskridende infrastrukturer, herunder procedurer for fordeling af kapacitet og håndtering af kapacitetsbegrænsninger ~~styring af overbelastning~~.

7. De i stk. 6 nævnte metoder eller vilkår og betingelser offentliggøres.

~~8. Når de regulerende myndigheder fastsætter eller godkender tariffene eller metoderne og balanceringsydelserne, sørger de for, at transmissions- og distributionssystemoperatørerne får passende incitamenter på både kort og lang sigt til at øge effektiviteten, fremme integrationen af markederne og forsyningsikkerheden og støtte de dermed forbundne forskningsaktiviteter.~~

↓ nyt

8. For at øge gennemsigtigheden på markedet og sikre samtlige interesserede parter alle de nødvendige oplysninger, afgørelser eller forslag til afgørelse vedrørende de transmissions- og distributionstariffer, der er omhandlet i artikel 60, stk. 3, skal de regulerende myndigheder stille de nærmere metoder og underliggende omkostninger, der anvendes til beregning af de relevante nettatariffer, til rådighed for markedsdeltagerne.

↓ 2009/72/EF (tilpasset)

9. De regulerende myndigheder overvåger overbelastningsstyringen i de nationale elektricitetssystemer, herunder i samkøringslinjer, og gennemførelsen af reglerne for håndtering af kapacitetsbegrænsninger ~~styring af overbelastning~~. Transmissionssystemoperatører eller markedsoperatører indsender med henblik på dette deres regler for håndtering af kapacitetsbegrænsninger ~~styring af overbelastning~~, herunder kapacitetsfordeling, til de nationale regulerende myndigheder. Nationale regulerende myndigheder kan anmode om ændringer af disse regler.

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
⇒ nyt

Artikel 60 ~~37~~

Afgørelser og klager

1. ~~10.~~ De regulerende myndigheder har beføjelse til at kræve, at transmissions- og distributionssystemoperatørerne om nødvendigt ændrer de vilkår og betingelser, herunder tariffer eller metoder, som er omhandlet i ~~denne~~ artikel 59 , for at sikre, at disse er forholdsmæssige og anvendes på en ikke-diskriminerende måde ⇨, jf. artikel 16 i [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2] ⇐. I tilfælde af forsinkelser ved fastsættelsen af transmissions- og distributionstariffer har de regulerende myndigheder beføjelse til at fastsætte eller godkende midlertidige transmissions- og distributionstariffer eller metoder og til at træffe afgørelse om passende kompensationsforanstaltninger, såfremt de endelige transmissions- og distributionstariffer eller metoder afviger fra disse midlertidige tariffer eller metoder.

2. ~~11.~~ Enhver part, der ønsker at klage over en transmissions- eller distributionssystemoperatør i forbindelse med den pågældende operatørs forpligtelser i henhold til dette direktiv, kan indbringe en klage for den regulerende myndighed, som i sin egenskab af tvistbilæggelsesmyndighed skal træffe en afgørelse senest to måneder efter modtagelsen af klagen. Denne periode kan forlænges med yderligere to måneder, hvis den regulerende myndighed ønsker yderligere oplysninger. Denne forlængede periode kan forlænges yderligere med klagerens samtykke. Den regulerende myndigheds afgørelse har bindende virkning, medmindre og indtil den underkendes efter påklage.
3. ~~12.~~ Enhver berørt part, som har ret til at klage over en afgørelse om metoder i henhold til ~~denne~~ artikel 59 eller — når den regulerende myndighed har høringspligt — over forslag til tariffer eller metoder, kan senest to måneder efter, at afgørelsen eller forslaget til afgørelse er offentliggjort — eller tidligere, hvis fastsat af medlemsstaterne — indgive klage med henblik på fornyet behandling. En sådan klage har ikke opsættende virkning.
4. ~~13.~~ Medlemsstaterne udarbejder passende og effektive mekanismer med henblik på regulering, kontrol og gennemsigtighed for at hindre ethvert misbrug af dominerende stilling, navnlig til skade for forbrugerne, og enhver form for aggressiv adfærd. Disse mekanismer skal tilgodese traktatens bestemmelser, især artikel ~~102~~ ~~82~~.
5. ~~14.~~ Medlemsstaterne sikrer, at der træffes passende foranstaltninger, herunder at der indledes administrative eller strafferetlige procedurer i overensstemmelse med national lovgivning, over for de ansvarlige fysiske og juridiske personer, hvis bestemmelserne om fortrolig behandling i dette direktiv ikke er blevet overholdt.
6. ~~15.~~ Indbringelse af en klage, jf. stk. ~~11~~ og ~~12~~ 2 og 3, udelukker ikke anvendelse af retsmidler i henhold til ~~fællesskabsretten~~ EU-retten og/eller national ret.
7. ~~16.~~ De regulerende myndigheder skal fuldt ud begrunde deres afgørelser med henblik på domstolskontrol. Afgørelserne skal gøres offentligt tilgængelige, samtidig med at de forretningsmæssigt følsomme oplysninger behandles fortroligt.
8. ~~17.~~ Medlemsstaterne sørger for, at der på nationalt plan findes passende mekanismer, inden for hvilke en part, der er berørt af en afgørelse truffet af en regulerende myndighed, har klageret ved et organ, der er uafhængigt af de berørte parter og af enhver regering.

Artikel ~~61~~ ~~38~~

Regionalt samarbejde mellem regulerende myndigheder om **Reguleringsordning**
for forhold forhold på tværs af grænserne

1. De regulerende myndigheder samarbejder tæt og rådfører sig med hinanden ⇔ , navnlig inden for rammerne af agenturet, ⇐ samt giver hinanden og agenturet alle oplysninger, der er nødvendige for udførelsen af deres opgaver efter dette direktiv. Hvad de udvekslede oplysninger angår, skal den modtagende myndighed sikre den samme grad af fortrolighed, som den afgivende myndighed er forpligtet til at sikre.
2. De regulerende myndigheder samarbejder mindst på regionalt plan om:
  - (a) at fremme indførelsen af operationelle ordninger, der kan muliggøre en optimal forvaltning af nettet, fremme fælles elektricitetsbørser og fordelingen af grænseoverskridende kapacitet og muliggøre et tilstrækkeligt niveau af

sammenkoblingskapacitet, herunder gennem ny sammenkobling, i regionen og mellem regioner, med henblik på at skabe mulighed for udvikling af effektiv konkurrence og forbedring af forsyningssikkerheden, uden at forskelsbehandle forsyningsselskaberne i de forskellige medlemsstater

---

↓ nyt

- (b) at koordinere det fælles tilsyn med enheder, der varetager funktioner på regionalt plan
- (c) at koordinere, i samarbejde med andre involverede myndigheder, det fælles tilsyn med nationale, regionale og europæiske tilstrækkelighedsvurderinger

---

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
⇒ nyt

- (d) at koordinere udviklingen af alle netregler og retningslinjer for de relevante transmissionssystemoperatører og andre markedsaktører, og
  - (e) at koordinere udviklingen af reglerne for styring af overbelastning.
3. De nationale regulerende myndigheder har ret til at indgå samarbejdsaftaler med hinanden for at fremme et reguleringsmæssigt samarbejde.
  4. De i stk. 2 nævnte foranstaltninger gennemføres i relevant omfang i tæt samråd med andre relevante nationale myndigheder, og uden at det berører disses specifikke kompetencer.
  5. Kommissionen ~~kan~~ har beføjelse til at vedtage ⇒ delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 67 for at fastlægge ⇐ retningslinjer for omfanget af de regulerende myndigheders pligt til at samarbejde indbyrdes og med agenturet. ~~Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke-væsentlige bestemmelser i dette direktiv ved at supplere det, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 46, stk. 2.~~

↓ nyt

Artikel 62

De regulerende myndigheders opgaver og beføjelser for så vidt angår regionale driftscentre

1. De regionale regulerende myndigheder i det geografiske område, hvor der er etableret et regionalt driftscenter, skal i tæt samarbejde med hinanden:
  - (a) godkende vedtægterne og forretningsordenen
  - (b) godkende det årlige budget
  - (c) godkende den samarbejdsbaserede beslutningsproces

- (d) vurdere, om det regionale driftscenter er tilstrækkelig kompetent, ressourcestærkt og uvildigt til på selvstændig måde at varetage de funktioner og opgaver, som det har fået tildelt, herunder ordninger for sikkerhed, ansvar og nødplaner
  - (e) sørge for, at det opfylder forpligtelserne i henhold til dette direktiv og anden relevant EU-lovgivning, navnlig hvad angår forhold på tværs af grænserne
  - (f) overvåge udførelsen af dets aktiviteter og hvert år aflægge rapport herom til agenturet.
2. Medlemsstaterne sørger for, at de regulerende myndigheder får tildelt beføjelser, der sætter dem i stand til at udføre de i stk. 1 nævnte opgaver hurtigt og effektivt. Med dette formål for øje skal de regulerende myndigheder som minimum have beføjelse til at:
- (a) anmode om oplysninger fra de regionale driftscentre
  - (b) gennemføre inspektioner, herunder uanmeldte inspektioner, i de regionale driftscentres lokaler
  - (c) udstede bindende afgørelser vedrørende de regionale driftscentre.

↓ 2009/72/EF (tilpasset)
⇒ nyt

Artikel ~~63~~ 39

Overholdelse af ⇒ netreglerne og ⇐ retningslinjerne

1. Enhver regulerende myndighed og Kommissionen kan anmode agenturet om en udtalelse om, hvorvidt en afgørelse truffet af en regulerende myndighed er i overensstemmelse med de ⇒ netregler og ⇐ retningslinjer, der er omhandlet i dette direktiv eller i ☒ kapitel VII i ☒ [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2] ~~forordning (EF) nr. 714/2009~~.
2. Agenturet forelægger senest tre måneder efter modtagelsen af anmodningen sin udtalelse for den anmodende part (den regulerende myndighed eller Kommissionen) og for den regulerende myndighed, der har truffet den pågældende afgørelse.
3. Hvis den regulerende myndighed, der har truffet afgørelsen, ikke efterkommer agenturets udtalelse inden for fire måneder efter modtagelsen af udtalelsen, underretter agenturet Kommissionen herom.
4. Enhver regulerende myndighed, der mener, at en afgørelse, der er relevant for grænseoverskridende handel og truffet af en anden regulerende myndighed, ikke følger de ⇒ netregler og ⇐ retningslinjer, der er omhandlet i dette direktiv eller i ☒ kapitel VII i ☒ [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som foreslået i COM(2016) 861/2] ~~forordning (EF) nr. 714/2009~~, kan underrette Kommissionen derom senest to måneder efter datoen for den pågældende afgørelse.
5. Finder Kommissionen inden for to måneder efter at være blevet underrettet af agenturet, jf. stk. 3, eller af en regulerende myndighed, jf. stk. 4, eller, inden for tre måneder fra datoen for afgørelsen, på eget initiativ, at en afgørelse truffet af en regulerende myndighed giver anledning til alvorlig tvivl om, hvorvidt den er forenelig med de ⇒ netregler og ⇐ retningslinjer, der er omhandlet i dette direktiv eller i ☒ kapitel VII i ☒ [omarbejdning af forordning (EF) nr. 714/2009 som

foreslået i COM(2016) 861/2] ~~forordning (EF) nr. 714/2009~~, kan Kommissionen beslutte at undersøge sagen nærmere. I så fald anmoder Kommissionen den regulerende myndighed og parterne i den sag, som den regulerende myndighed behandler, om at forelægge deres bemærkninger.

6. Hvis Kommissionen træffer afgørelse om at undersøge sagen nærmere, træffer den højst fire måneder senere endelig afgørelse om:
  - (a) ikke at gøre indsigelser mod den regulerende myndigheds afgørelse, eller
  - (b) at kræve, at den regulerende myndighed trækker sin afgørelse tilbage med den begrundelse, at $\Rightarrow$ netreglerne og $\Leftarrow$ retningslinjerne ikke er blevet fulgt.
7. Hvis Kommissionen ikke har truffet afgørelse om at undersøge sagen nærmere eller ikke har truffet afgørelse inden for tidsfristerne i henholdsvis stk. 5 og stk. 6, anses den for ikke at have gjort indsigelser mod den regulerende myndigheds afgørelse.
8. Den regulerende myndighed efterkommer Kommissionens afgørelse om at trække sin afgørelse tilbage inden for højst to måneder og underretter Kommissionen herom.
9. Kommissionen ~~kan~~ har beføjelse til at vedtage $\Rightarrow$ delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 67 for at fastlægge $\Leftarrow$ retningslinjer med nærmere procedureregler for anvendelsen af denne artikel. ~~Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke væsentlige bestemmelser i dette direktiv ved at supplere det, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 46, stk. 2.~~

Artikel 64 ~~40~~ **Journalføring**

1. Medlemsstaterne stiller krav om, at forsyningsvirksomheder sørger for, at de relevante data om alle transaktioner vedrørende elektricitetsforsyningskontrakter og elektricitetsderivater med engroskunder og transmissionssystemoperatører i mindst fem år er til rådighed for de nationale myndigheder, herunder den nationale regulerende myndighed, de nationale konkurrencemyndigheder og Kommissionen, med henblik på opfyldelsen af deres opgaver.
2. Disse data omfatter nærmere oplysninger om de relevante transaktioner, såsom varighed, regler om levering og afregning, mængde, datoer og tidspunkter for udførelse og transaktionspriser samt midler til at identificere den pågældende engroskunde samt nærmere detaljer om alle uafregnede elektricitetsforsyningskontrakter og elektricitetsderivater.
3. Den regulerende myndighed kan træffe afgørelse om at stille dele af disse oplysninger til rådighed for markedsdeltagerne, forudsat at forretningsmæssigt følsomme oplysninger om individuelle markedsdeltagere eller individuelle transaktioner ikke videregives. Dette stykke finder ikke anvendelse på oplysninger om finansielle instrumenter omfattet af direktiv 2004/39/EF.
- ~~4. For at sikre, at denne artikel anvendes ensartet, kan Kommissionen vedtage retningslinjer, der fastlægger metoder og ordninger for journalføring samt form og indhold for de data, der skal opbevares. Disse foranstaltninger, der har til formål at ændre ikke væsentlige bestemmelser i dette direktiv ved at supplere det, vedtages efter forskriftsproceduren med kontrol i artikel 46, stk. 2.~~

~~5. Hvad angår forsyningsvirksomheders transaktioner vedrørende elektricitetsderivater med engroskunder og transmissionssystemoperatører, finder denne artikel først anvendelse, når Kommissionen har vedtaget de retningslinjer, der er nævnt i stk. 4.4.~~

~~6. Med denne artikel indføres der ikke yderligere forpligtelser for enheder omfattet af direktiv 2004/39/EF over for de i stk. 1 nævnte myndigheder.~~

5. ~~7.~~ Skal de i stk. 1 nævnte myndigheder have adgang til data, der opbevares af enheder omfattet af direktiv 2004/39/EF, giver de efter nævnte direktiv kompetente myndigheder dem de ønskede data.

↓ 2009/72/EF

~~KAPITEL X~~

~~DETAILMARKEDER~~

↓ 2009/72/EF

~~Artikel 41~~

~~Detailmarkeder~~

~~For at fremme udviklingen af velfungerende og gennemsigtige detailmarkeder i Fællesskabet sørger medlemsstaterne for, at transmissionssystemoperatørernes, distributionssystemoperatørernes, forsyningsvirksomhedernes og kundernes og om nødvendigt andre markedsdeltageres opgaver og forpligtelser fastlægges for så vidt angår kontraktbestemmelser, forpligtelser over for kunderne, regler om dataudveksling og afregning, ejendomsretten til data og ansvaret for forbrugsmåling.~~

~~Disse regler, der offentliggøres, udformes med henblik på at lette kundernes og leverandørernes adgang til nettene, og de skal gennemgås af de regulerende myndigheder eller andre relevante nationale myndigheder.~~

~~Store erhvervs-kunder skal have ret til at indgå kontrakter med flere leverandører samtidig.~~

KAPITEL ~~VIII~~ ~~XI~~

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 42

Beskyttelsesforanstaltninger

~~Opstår der en pludselig krise på energimarkedet eller opstår der fare for personers fysiske sikkerhed, for apparaters eller anlægs driftssikkerhed eller for systemets integritet, kan en medlemsstat midlertidigt træffe de nødvendige beskyttelsesforanstaltninger.~~

~~Sådanne foranstaltninger må ikke forstyrre den måde, hvorpå det indre marked fungerer, mere end højst nødvendigt og må ikke være mere vidtgående end strengt nødvendigt for at afhjælpe de pludselige vanskeligheder, der er opstået.~~

~~Den pågældende medlemsstat underretter omgående de øvrige medlemsstater om foranstaltningerne og underretter samtidig Kommissionen, som kan beslutte, at medlemsstaten skal ændre eller ophæve foranstaltningerne, hvis de medfører konkurrenceforvriddning og påvirker samhandelen negativt på en måde, som strider imod den fælles interesse.~~

Artikel 65 ~~43~~

Ensartede vilkår

1. Foranstaltninger, som medlemsstaterne kan træffe i medfør af dette direktiv for at sikre ensartede vilkår, skal være forenelige med traktaten, navnlig artikel ~~36~~ ~~30~~, og ~~fællesskabsretten~~ ~~EU-retten~~.
2. Foranstaltningerne i stk. 1 skal være forholdsmæssigt afpassede, ikke-diskriminerende og gennemsigtige. Disse foranstaltninger må først iværksættes, når Kommissionen er blevet underrettet og har givet sin godkendelse.
3. Inden for to måneder efter modtagelsen af den i stk. 2 omhandlede meddelelse træffer Kommissionen afgørelse om denne. Fristen løber fra dagen efter modtagelsen af samtlige oplysninger. Træffer Kommissionen ikke afgørelse inden for denne periode på to måneder, skal den anses for ikke at have rejst indsigelser mod de meddelte foranstaltninger.

Artikel 66 ~~44~~

Undtagelser

1. Medlemsstater, som ~~efter dette direktivs ikrafttræden~~ kan påvise, at der er betydelige problemer forbundet med driften af deres små isolerede systemer, kan anmode ~~Kommissionen~~ om undtagelser fra de relevante bestemmelser i kapitel ~~IV, V og VI~~ samt artikel 4, 6, 7 og 8 ~~IV, VI, VII og VIII~~, samt kapitel III i tilfælde af mikro-

~~isolerede systemer, for så vidt angår renovering, opgradering og udvidelse af eksisterende kapacitet. Kommissionen underretter under iagttagelse af kravet om fortrolighed medlemsstaterne om sådanne anmodninger, inden den træffer afgørelse. Denne afgørelse offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende.~~

2. Artikel ~~43~~ 9 finder ikke anvendelse på Cypern, ~~Luxembourg~~ og/eller Malta. Derudover finder artikel ~~6 og 35~~ 26, 32 og 33 ikke anvendelse på Malta.

Med henblik på artikel ~~43~~ 9, stk. 1, litra b), omfatter begrebet "virksomhed, der varetager produktions- eller forsyningsopgaver" ikke ~~endelige kunder~~ slutkunder , der varetager produktions- og/eller forsyningsopgaver vedrørende elektricitet enten direkte eller via en virksomhed, som de øver kontrol over enten individuelt eller i fællesskab, forudsat at ~~de endelige kunder~~ slutkunderne , herunder deres andele af den elektricitet, der produceres i kontrollerede virksomheder, i årligt gennemsnit er nettoforbrugere af elektricitet, og forudsat at den økonomiske værdi af den elektricitet, de sælger til tredjeparter, er ubetydelig i forhold til deres andre forretninger.

~~Artikel 45~~

~~Revisionsprocedure~~

~~Hvis Kommissionen i den i artikel 47, stk. 6, nævnte rapport når den konklusion, at det på grund af den effektive måde, hvorpå der er blevet givet netadgang i en medlemsstat som har sikret fuldstændig, ikke-diskriminerende og uhindret netadgang må konstateres, at visse forpligtelser, som dette direktiv pålægger virksomhederne (herunder forpligtelserne vedrørende distributionssystemoperatørernes selskabsretlige adskillelse) ikke står i forhold til det mål, der søges nået, kan den berørte medlemsstat anmode Kommissionen om at blive undtaget fra det pågældende krav.~~

~~Medlemsstaten meddeler omgående Kommissionen en sådan anmodning samt alle de oplysninger, som er nødvendige for at dokumentere, at konklusionen i rapporten om, at der sikres effektiv netadgang, vil blive fastholdt.~~

~~Senest tre måneder efter at Kommissionen er blevet underrettet om anmodningen, vedtager den en udtalelse om den berørte medlemsstats anmodning og fremsætter eventuelt forslag for Europa Parlamentet og Rådet om at ændre de relevante bestemmelser i dette direktiv. Kommissionen kan i forslaget til ændring af dette direktiv foreslå at undtage den berørte medlemsstat fra særlige krav, hvis denne medlemsstat i givet fald gennemfører lige så effektive foranstaltninger.~~

~~Artikel 46~~

~~Udvalg~~

- ~~1. Kommissionen består af et udvalg.~~
- ~~2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 5a, stk. 1-4, og artikel 7 i afgørelse 1999/468/EF, jf. dennes artikel 8.~~

~~Artikel 47~~

~~Rapportering~~

- ~~1. Kommissionen overvåger og evaluerer anvendelsen af dette direktiv og forelægger første gang den 4. august 2004 og derefter hvert år, en samlet situationsrapport for Europa Parlamentet og Rådet. Situationsrapporten skal mindst indeholde følgende:~~

- ~~(a) indhøstede erfaringer og fremskridt med hensyn til skabelsen af et fuldstændigt og velfungerende indre elektricitetsmarked og de resterende hindringer herfor, herunder aspekter som markedsdominans, markedskoncentration, aggressiv og konkurrencebegrænsende adfærd og den måde, hvorpå disse indvirker på markedsforvridningen~~
- ~~(b) i hvilket omfang kravene vedrørende adskillelse og tariffer i dette direktiv har medvirket til at sikre en retfærdig og ikke-diskriminerende adgang til Fællesskabets elektricitetssystem og ensartede konkurrenceleveler, samt hvilke økonomiske, miljømæssige og sociale konsekvenser åbningen af elektricitetsmarkedet har haft for kunderne~~
- ~~(c) en undersøgelse af spørgsmål vedrørende systemkapaciteten og forsyningssikkerheden for elektricitet i Fællesskabet, navnlig den eksisterende og forventede balance mellem efterspørgsel og udbud, under hensyntagen til den fysiske kapacitet for udveksling mellem områder~~
- ~~(d) foranstaltninger, der træffes i medlemsstaterne til dækning af perioder med særlig høj efterspørgsel og til afhjælpning af bortfald af forsyninger fra en eller flere leverandører, og som vil være genstand for særlig opmærksomhed~~
- ~~(e) implementeringen af undtagelsen i henhold til artikel 26, stk. 4, med henblik på en eventuel revision af tærsklen~~
- ~~(f) en generel vurdering af de fremskridt, der er gjort med hensyn til bilaterale forbindelser med tredjelande, som producerer og eksporterer eller transporterer elektricitet, herunder fremskridt med hensyn til markedsintegration, elektricitetshandelens samfundsmæssige og miljømæssige konsekvenser, handel og adgang til sådanne tredjelands net~~
- ~~(g) eventuelle harmoniseringsbehov, der ikke har tilknytning til direktivets bestemmelser, og~~
- ~~(h) en beskrivelse af, hvordan medlemsstaterne i praksis har gennemført kravene med hensyn til energimærkning som anført i artikel 3, stk. 9, og hvordan der er blevet taget hensyn til henstillinger fra Kommissionen herom.~~

~~Situationsrapporten kan eventuelt indeholde henstillinger, navnlig vedrørende mærkningsbestemmelsernes anvendelsesområde og udformning, herunder den måde, hvorpå der henvises til eksisterende referenekilder og især indholdet af disse kilder, navnlig hvorledes information om den miljømæssige indvirkning af i det mindste CO₂-emissioner og radioaktivt affald fra elektricitetsproduktion fra forskellige energikilder kan tilvejebringes på en gennemsigtig, let tilgængelig og sammenlignelig måde i hele Fællesskabet, og hvorledes medlemsstaternes foranstaltninger for at kontrollere nøjagtigheden af leverandørernes oplysninger kan forenkles, samt hvilke foranstaltninger der kunne modvirke negative virkninger af markedsdominans og markedskoncentration.~~

~~2. Hvert andet år skal den i stk. 1 nævnte situationsrapport også indeholde en analyse af de forskellige foranstaltninger, der er truffet i medlemsstaterne for at opfylde offentlige serviceforpligtelser, og en vurdering af, hvor effektive de har været, især deres indvirkning på konkurrencen på elektricitetsmarkedet. Denne rapport kan i givet fald indeholde henstillinger vedrørende foranstaltninger, der skal træffes på nationalt plan, for at opnå høje standarder for offentlig service eller foranstaltninger, der skal forhindre opdeling af markedet.~~

- ~~3. Kommissionen forelægger senest den 3. marts 2013 som led i den generelle evaluering Europa-Parlamentet og Rådet en detaljeret specifik rapport om, i hvilket omfang kravene vedrørende adskillelse i kapitel V har medvirket til at sikre transmissionssystemoperatørerne fuld og reel uafhængighed, med anvendelse af effektiv adskillelse som benchmark.~~
- ~~4. I den vurdering, som Kommissionen skal foretage i henhold til stk. 3, tager den navnlig hensyn til følgende kriterier: retfærdig og ikke-diskriminerende netadgang, effektiv regulering, udvikling af nettet til opfyldelse af markedets krav, ikke-konkurrenceforvridende investeringsincitament, udvikling af sammenkoblingsinfrastruktur, effektiv konkurrence på Fællesskabets energimarkeder og forsyningssikkerhedssituationen i Fællesskabet.~~
- ~~5. Kommissionen forelægger, når det er relevant, og navnlig når den i stk. 3 omhandlede detaljerede specifikke rapport fastslår, at betingelserne i stk. 4 ikke er garanteret i praksis, Europa-Parlamentet og Rådet forslag med henblik på fuldt ud at sikre transmissionssystemoperatørernes effektive uafhængighed senest den 3. marts 2014.~~
- ~~6. Kommissionen forelægger senest den 1. januar 2006 Europa-Parlamentet og Rådet en detaljeret rapport om fremskridtene med hensyn til at etablere det indre marked for elektricitet. Rapporten skal navnlig omhandle:
  - ~~— eksistensen af en ikke-diskriminerende netadgang~~
  - ~~— effektiv regulering~~
  - ~~— udviklingen af samkøblingsinfrastruktur og forsyningssikkerhedssituationen i Fællesskabet~~
  - ~~— i hvilken udstrækning små virksomheder og privatkunder får det fulde udbytte af markedets åbning, navnlig for så vidt angår standarden af den offentlige service og forsyningspligten~~
  - ~~— i hvilken udstrækning markeder i praksis er åbne for en effektiv konkurrence, herunder aspekter som markedsdominans, markeds-koncentration, aggressiv og konkurrencebegrænsende adfærd~~
  - ~~— i hvilken udstrækning kunder rent faktisk skifter leverandører og genforhandler tariffer~~
  - ~~— prisudvikling, herunder forsyningspriser, i forhold til graden af markedsåbning, og~~
  - ~~— erfaringer indhøstet i forbindelse med anvendelsen af dette direktiv med hensyn til den effektive uafhængighed af systemoperatører i vertikalt integrerede virksomheder, og om der ud over funktional uafhængighed og regnskabsmæssig adskillelse er udviklet andre foranstaltninger, som har virkninger, der svarer til selskabsretlig adskillelse.~~~~

~~Kommissionen forelægger, når det er relevant, Europa-Parlamentet og Rådet forslag, navnlig med henblik på at sikre høje standarder for offentlig service.~~

~~Kommissionen forelægger, når det er relevant, Europa-Parlamentet og Rådet forslag, navnlig med henblik på at sikre distributionssystemoperatørernes fulde og effektive uafhængighed inden den 1. juli 2007. Om nødvendigt omfatter disse forslag i overensstemmelse med konkurrencelovgivningen også foranstaltninger til at imødegå problemer i forbindelse med markedsdominans, markeds-koncentration, aggressiv og konkurrencebegrænsende adfærd.~~

Artikel 67

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.
2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 61 og 63, tillægges Kommissionen for en ubegrænset periode fra den (OP: Indsæt venligst datoen for ikrafttrædelsen).
3. Den i artikel 61 og 63 omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen af afgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.
4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen eksperter, som er udpeget af hver enkelt medlemsstat, i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning af 13. april 2016.
5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.
6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 61 og 63 træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt til Europa-Parlamentet og Rådet, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 68

Udvalgsprocedure

1. Kommissionen bistås af et udvalg. Dette udvalg er et udvalg som omhandlet i forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når der henvises til dette stykke, anvendes artikel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011.

Artikel 69

Rapportering

Kommissionen overvåger og evaluerer anvendelsen af dette direktiv og vedlægger en samlet situationsrapport for Europa-Parlamentet og Rådet som bilag til rapporten om status over energiunionen, jf. [artikel 29 i forordningen om forvaltning af energiunionen som foreslået i COM(2016) 549].

Artikel ~~49~~ 70
Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme ~~dette direktiv~~ artikel 2, artikel 3, artikel 5, artikel 6, stk. 2, artikel 9, stk. 2, artikel 10, stk. 2, artikel 11-24, artikel 26, artikel 29, artikel 31-34, artikel 36, artikel 38, stk. 5, artikel 40, artikel 42, artikel 51, artikel 54, artikel 57-59 og artikel 61-63 samt bilag I-III senest den [12 måneder efter ikrafttrædelsen] ~~3. marts 2011~~. De ~~underretter~~ tilsender straks Kommissionen disse love og bestemmelser ~~herom~~.
De anvender disse love og bestemmelser fra den [12 måneder efter ikrafttrædelsen med undtagelse af artikel 5, stk. 3, som de skal anvende fra den [datoen for ikrafttrædelsen] ~~3. marts 2011 med undtagelse af artikel 11, som de skal anvende fra den 3. marts 2013~~.
Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De skal også indeholde oplysning om, at henvisninger i gældende love og administrative bestemmelser til det direktiv, der ophæves ved nærværende direktiv, gælder som henvisninger til nærværende direktiv. ~~De~~ Medlemsstaterne fastsætter de nærmere regler for henvisningen og træffer bestemmelse om affattelsen af den nævnte oplysning ~~fastsættes af medlemsstaterne~~.
2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel ~~71~~ 48
Ophævelse

Direktiv ~~2003/54/EF~~ 2009/72/EF ophæves med virkning fra den ~~3. marts 2011~~ [12 måneder efter ikrafttrædelsen] ; dette berører dog ikke medlemsstaternes forpligtelser ~~med hensyn til~~ vedrørende ~~fristerne~~ tidsfristerne for gennemførelse i national ret og datoerne for anvendelse af ~~nævnte~~ det i bilag IV fastsatte direktiv.

Henvisninger til det ophævede direktiv betragtes som henvisninger til nærværende direktiv og læses efter sammenligningstabellen i bilag ~~II~~ V .

↓ 2009/72/EF

Artikel 72 ~~50~~
Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

↓ 2009/72/EF

Artikel 73 ~~51~~
Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Europa-Parlamentets vegne
Formand

På Rådets vegne
Formand